

HE 58/2009 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi poliisin hallinnosta annettua lakia ja eräitä siihen liittyviä lakeja. Poliisin hallintorakennuudistusta jatkettaisiin perustamalla uusi kaksiportainen ohjaus- ja johtamismalli. Poliisi-toimintaa johtaisi ja ohjaisi sekä poliisilaitosten ja poliisin valtakunnallisten yksiköiden tulosohjauksesta vastaisi uusi perustettava poliisin keskushallintoviranomainen Poliisi-hallitus, joka muodostuisi nykyisestä poliisin lääninjohdosta ja osasta sisäasiainministeriön

poliisiosastoa. Sisäasiainministeriö vastaisi poliisitoimen strategisesta ohjauksesta, toimintaedellytysten turvaamisesta, säädösvalmistelusta ja kansainvälisestä yhteistyöstä. Poliisin hallintorakennuudistus liittyy vireillä olevaan aluehallinnon uudistamishankkeeseen siten, että erikseen määriteltävissä aluehallinnon viranomaisissa olisi poliisin vastuualue.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	5
1 NYKYTILA.....	5
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	5
1.2 Poliisihallinnon organisointi Pohjoismaissa ja Virossa.....	6
1.3 Nykytilan arviointi.....	6
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	7
2.1 Tavoitteet.....	7
2.2 Keskeiset ehdotukset.....	8
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	9
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	9
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	11
Poliisihallinnon organisointi.....	11
Muiden poliisiyksiköiden toiminnan kehittäminen.....	12
3.3 Henkilöstövaikutukset.....	12
4 ASIAN VALMISTELU.....	14
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	15
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	16
1 Lakiehdotusten perustelut.....	16
1.1 Laki poliisin hallinnosta.....	16
1.2 Poliisilaki.....	23
1.3 Laki poliisikoulutuksesta.....	24
1.4 Laki poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta.....	24
2 luku Säilytystilaan ottaminen.....	24
1.5 Laki päihtyneiden käsittelystä.....	24
1.6 Laki puolustusvoimien virka-avusta poliisille.....	24
1.7 Passilaki.....	25
1.8 Henkilökorttilaki.....	25
1.9 Rahankeräyslaki.....	25
1.10 Arpajaislaki.....	26
1.11 Viihdelaitelaki.....	27
1.12 Ampuma-aselaki.....	27
1.13 Laki järjestyksenvalvojista.....	29
1.14 Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista.....	30
1.15 Pakkokeinolaki.....	31
1 luku Kiinniottaminen, pidättäminen ja vangitseminen.....	31
4 luku Takavarikko.....	31
5 a luku Telekuuntelu, televalvonta ja tekninen tarkkailu.....	31
6 luku Muut pakkokeinot.....	31
7 luku Erinäisiä säännöksiä.....	31
1.16 Esitutkintalaki.....	32
1.17 Tieliikennelaki.....	32
1.18 Ajoneuvolaki.....	32
1.19 Laki ylikuormamaksusta.....	32
2 Tarkemmat säännökset ja määräykset.....	32

3	Voimaantulo	32
4	Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	32
LAKIEHDOTUKSET		34
1.	Laki poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta	34
2.	Laki poliisilain muuttamisesta	37
3.	Laki poliisikoulutuksesta annetun lain muuttamisesta	38
4.	Laki poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain 2 luvun 1 §:n muuttamisesta	39
5.	Laki päihtyneiden käsittelystä annetun lain 10 §:n muuttamisesta	40
6.	Laki puolustusvoimien virka-avusta poliisille annetun lain 3 ja 10 §:n muuttamisesta	40
7.	Laki passilain muuttamisesta	41
8.	Laki henkilökorttilain 16 §:n muuttamisesta	42
9.	Laki rahankeräyslain muuttamisesta	42
10.	Laki arpajaislain muuttamisesta	44
11.	Laki viihdelaitelain muuttamisesta	46
12.	Laki ampuma-aselain muuttamisesta	47
13.	Laki järjestyksenvalvojista annetun lain muuttamisesta	50
14.	Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta	52
15.	Laki pakkokeinolain muuttamisesta	56
16.	Laki esitutkintalain 14 §:n muuttamisesta	57
17.	Laki tieliikennelain 95 ja 108 a §:n muuttamisesta	58
18.	Laki ajoneuvolain 100 §:n muuttamisesta	58
19.	Laki ylikuormamaksusta annetun lain 19 §:n muuttamisesta	59
LIITE		60
RINNAKKAISTEKSTIT		60
1.	Laki poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta	60
2.	Laki poliisilain muuttamisesta	68
3.	Laki poliisikoulutuksesta annetun lain muuttamisesta	70
4.	Laki poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain 2 luvun 1 §:n muuttamisesta	72
5.	Laki päihtyneiden käsittelystä annetun lain 10 §:n muuttamisesta	73
6.	Laki puolustusvoimien virka-avusta poliisille annetun lain 3 ja 10 §:n muuttamisesta	73
7.	Laki passilain muuttamisesta	74
8.	Laki henkilökorttilain 16 §:n muuttamisesta	76
9.	Laki rahankeräyslain muuttamisesta	76
10.	Laki arpajaislain muuttamisesta	79
11.	Laki viihdelaitelain muuttamisesta	83
12.	Laki ampuma-aselain muuttamisesta	85
13.	Laki järjestyksenvalvojista annetun lain muuttamisesta	92
14.	Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta	96
15.	Laki pakkokeinolain muuttamisesta	104
16.	Laki esitutkintalain 14 §:n muuttamisesta	107
17.	Laki tieliikennelain 95 ja 108 a §:n muuttamisesta	107
18.	Laki ajoneuvolain 100 §:n muuttamisesta	108

19. Laki ylikuormamaksusta annetun lain 19 §:n muuttamisesta.....	109
---	-----

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Poliisin nykyinen hallintomalli on kolmiportainen. Poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 1 §:n mukaan poliisitointa johtaa sisäasiainministeriö. Ministeriön alainen aluehallintoviranomainen on lääninhallitus. Lääninhallituksen alainen paikallishallintoviranomainen on kihlakunnan poliisilaitos lukuun ottamatta Helsingin kihlakunnan poliisilaitosta. Ministeriön alaisia valtakunnallisia yksiköitä ovat keskusrikospoliisi, suojelupoliisi ja liikkuva poliisi. Ministeriön alaisena toimii Poliisiammattikorkeakoulu, Poliisin tekniikkakeskus ja paikallishallintoviranomaisena Helsingin kihlakunnan poliisilaitos.

Poliisin ylijohdona toimii sisäasiainministeriön poliisiosasto, jonka tehtävänä on poliisin hallinnosta annetun lain 4 §:n mukaan suunnitella, kehittää, johtaa ja valvoa poliisitoimintaa ja sen tukitoimintoja koko maassa. Poliisin ylijohdosta vastaa myös poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta maan eri osissa sekä päättää paikallispoliisin ja muiden poliisiyksiköiden välisestä yhteistoiminnasta. Lisäksi poliisin ylijohdosta huolehtii muista sille säädettyistä tai määrätyistä tehtävistä. Poliisiosasto on jaettu poliisiylijohdajan alaisuudessa toimiviin tulosityksiköihin, joita ovat esikunta, poliisitoimintayksikkö, kansainvälinen yksikkö, suunnittelu- ja talousyksikkö sekä hallintoyksikkö, johon kuuluvat arpajais- ja asehallintoyksikkö sekä turvallisuusalan valvontayksikkö. Tulosityksiköt voivat jakautua vastuualueisiin. Poliisiosaston toimipaikka on Helsinki. Hallintoyksikön arpajais- ja asehallintoyksikkö on kuitenkin sijoitettu Riihimäelle ja turvallisuusalan valvontayksikkö Mikkeliin.

Poliisin lääninjohdona toimii lääninhallituksen poliisiosasto, jonka tehtävänä on poliisin hallinnosta annetun lain 5 §:n mukaan suunnitella, kehittää, johtaa ja valvoa poliisitoimintaa ja sen tukitoimintoja läänissä, vastata poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja

laadusta läänin alueella, hyväksyä asianomaisten yksiköiden kanssa neuvoteltuaan alaiensa yksiköiden tulostavoitteet sekä poliisin palvelujen tasapuolista saatavuutta ja laatua koskevat tavoitteet sisäasiainministeriön lääninjohdolle asettamien tulostavoitteiden sekä palvelujen tasapuolista saatavuutta ja laatua koskevien tavoitteiden ja toimintalinjojen perusteella sekä päättää yksiköille osoitettavista määrärahoista sisäasiainministeriön lääninjohdolle osoittaman määrärahan puitteissa. Lisäksi poliisin lääninjohdosta päättää kihlakunnan poliisilaitosten yhteistoiminnasta läänissä sekä huolehtii muista sille säädettyistä tai määrätyistä tehtävistä. Poliisin lääninjohdosta on viisi: Etelä-Suomen poliisin lääninjohdosta, Länsi-Suomen poliisin lääninjohdosta, Itä-Suomen poliisin lääninjohdosta, Oulun poliisin lääninjohdosta ja Lapin poliisin lääninjohdosta. Etelä-Suomen poliisin lääninjohdon päätoimipaikka on Hämeenlinnassa, lisäksi sillä on toimipisteet Helsingissä ja Kouvolassa. Länsi-Suomen poliisin lääninjohdosta toimii Turussa, Itä-Suomen poliisin lääninjohdosta Mikkeliissä, Kuopiossa ja Joensuussa. Oulun poliisin lääninjohdosta toimii Oulussa ja Lapin poliisin lääninjohdosta Rovaniemellä.

Poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n mukaan paikallinen poliisitoimi järjestetään kihlakunnittain siten, että kihlakunnan poliisilaitoksen toimialueena on yksi tai useampi kihlakunta. Kihlakunnan poliisilaitos vastaa myös poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta toimialueellaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään kihlakunnan poliisilaitoksista, joiden toimialueena on useampi kihlakunta. Kihlakunnan poliisilaitoksella voi olla palvelutoimistoja. Sisäasiainministeriö päättää kihlakunnan poliisilaitoksen sekä sen palvelutoimistojen sijaintipaikoista. Paikallispoliisin hallintorakenneuudistus tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009. Paikallispoliisitoimintaa hoitaa 24 kihlakunnan poliisilaitosta aikaisempien 90 kihlakunnan poliisilaitoksen sijasta. Uudistukseen liittyen valtioneuvoston asetuksella (1031/2007) on säädetty kihlakunnan poliisilaitosten toimialueista ja sisäasiainministeriön päätöksellä

(1038/2007) poliisilaitosten ja niiden palvelutoimistojen sijaintipaikoista.

1.2 Poliisihallinnon organisointi Pohjoismaissa ja Virossa

Muissa Pohjoismaissa ja Virossa poliisihallinto organisoitu kaksiportaisella ohjaus- ja johtamishallintomallilla.

Ruotsi

Ruotsissa poliisi kuuluu oikeusministeriön alaisuuteen. Oikeusministeriön poliisiosasto tulostuu alaistaan Poliisiylihallitusta ja vastaa poliisia koskevasta lainsäädännöstä, yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta sekä ase- ja passilainsäädännöstä. Poliisiosasto vastaa myös kansainvälisen poliisiyhteistyön kehittämisestä sekä käsittelee lainsäädännölliset Europol- ja Schengen-asiat. Poliisiylihallitus toimii poliisiorganisaation keskusviranomaisena. Joissakin tilanteissa (esimerkiksi valtakunnan turvallisuuteen liittyvät asiat) Poliisiylihallitus johtaa poliisitoimintaa. Poliisiylihallitus on myös uuden teknologian ja työmenetelmien tutkimuksen (poliisilaboratorion) hallinnollinen elin. Suojelupoliisi ja Keskusrikospoliisi ovat osa Poliisiylihallitusta.

Norja

Norjassa ministeriön poliisiosasto vastaa strategisista linjauksista. Poliisiylihallitus on oikeusministeriön alainen hallintoelin ja vastaa poliisitoiminnan johtamisesta ja ohjauksesta. Kaikki poliisipiirit ja erillisyyksiköt raportoivat suoraan Poliisiylihallitukselle. Ministeriön poliisiosaston sekä Poliisiylihallituksen välisestä tehtävänjaosta ei ole erikseen säädetty. Tehtäväjako on joustava ja yhteistyö oikeusministeriön kanssa on kehittynyt käytännön myötä. Poliisiylijohtaja tekee yhteistyötä poliisiosaston osastopäällikön kanssa, joka puolestaan toimii suoraan oikeusministerin alaisuudessa.

Tanska

Tanskassa poliisi kuuluu oikeusministeriön alaisuuteen. Erillinen Poliisihallitus (rigspoli-

tiet) johtaa poliisitoimintaa, jonka keskeinen osa koostuu toiminnallisesti 12 poliisilaitokseen jaetusta paikallispoliisista. Kunkin poliisilaitoksen osalta on erikseen määritelty pääpoliisiasema ja muut poliisiasemat.

Viro

Viron sisäasiainministeriössä on erillinen poliisiosasto, jonka vastuulle kuuluvat lähinnä lainsäädännön kehittäminen sekä rahoitukseen liittyvät asiat. Poliisivirasto on suoraan sisäasiainministeriön alainen virasto, joka johtaa pääosaa poliisitoiminnasta. Poliisivirasto vastaa esimerkiksi uusien työmenetelmien kehittämisestä, kansainvälisestä poliisiyhteistyöstä ja teknisestä tuesta.

1.3 Nykytilan arviointi

Paikallispoliisin hallintorakenneratkaisut heijastavat rakenneuudistustarpeita koko muuhun poliisiorganisaatioon. Poliisilaitosten määrän vähentyminen ja toimialueiden kasvaminen aiheuttavat poliisilaitosten rooliin ja tehtäviin muutoksia. Tämä taas vaikuttaa paikallispoliisin ja valtakunnallisten yksiköiden välisiin tehtäviin. Erityisen suuri vaikutus paikallispoliisin aluejakoratkaisuilla on poliisin lääninjohdon ja poliisin ylijohtajan muodostamaan johtamiskokonaisuuteen.

Sisäasiainministeriön poliisiosasto toimii kahdessa roolissa. Se on toisaalta poliisin ylijohto ja toisaalta normaali ministeriön osasto. Pääministeri Vanhasen II hallituksen ohjelmassa edellytetään selvitettäväksi, erotetaan ministeriön ohjaus- ja valvontatehtävät sekä operatiivisen poliisitoiminnan johtaminen toisistaan.

Hallintovaliokunta on kiinnittänyt huomiota sisäasiainministeriön selvityksestä poliisin hallintorakenteen kehittämisestä (HaVL 13/2008 vp - MINS 4/2008 vp) antamassaan lausunnossa siihen, että erityisesti johtamisjärjestelmän osalta on tärkeää, että johtamistoiminnot selkeytyvät hallinnon eri tasoilla ja että nykyisiä johtamisrakenteita kevennetään tuottavuuden parantamiseksi. Samoin on tarpeellista vähentää epätarkoituksenmukaista sivuttaisohjausta. Hallintovaliokunnan näkemyksen mukaan esimerkiksi paikallistason ohjaamiseen ei vastaisuudessa tarvita väli-

porrasta. Tavoitteena tulee olla tehtävien järjestäminen siten, että eri toimijoiden tehtävien päällekkäisyydet poistuvat ja tehtäviä tulee voida hoitaa taloudellisemmin ja vahvistaa operatiivisen toiminnan henkilöresursseja. Hallintovaliokunta kiinnitti huomioita jo poliisin hallintolain muutosesitystä (HE 72/2006 vp) koskevassa mietinnössään (HaVM 24/2006 vp) poliisihallinnon muun rakenteen kehittämiseen ja kirjasi lausumaehdotukseensa, että eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että myös poliisin lääninjohdon asema ja tehtävät selvitetään.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelman mukaan hallintoa uudistetaan ja kansanvaltaistetaan. Lääninhallitusten, työvoima- ja elinkeinokeskusten, muiden piirihallintoviranomaisten ja maakuntien liittojen työnjakoa täsmennetään, päällekkäisyydet poistetaan ja vähennetään hallintoviranomaisten määrää ja samalla arvioidaan niiden aluejakoa. Nykymuotoisen lääninhallinnon tehtävät organisoidaan uudelleen. Hallitusohjelman mukaan valtion aluehallintoa uudistetaan kokoamalla lupa-, valvonta- ja oikeusturvatehtäviä yhteen. Edelleen kehittämispoliittista toimivaltaa siirretään kansanvaltaiseen ohjaukseen ja selvitetään aluekehittämisen voimavarojen kokoamista valtion talousarviossa maakunnittain ja ministeriöittäin yhdelle momentille ja niiden päättämisestä siirtämistä alueille. Hallitusohjelman kirjauksen mukaan valmistelu käynnistetään välittömästi ja uudistukset toteutetaan vuoteen 2010 mennessä. Lisäksi hallitusohjelmassa mainitaan valtion keskushallinnon uudistaminen muun muassa siirtämällä ministeriöistä siirrettävissä olevia toimeenpanotehtäviä ja muut kuin valtakunnalliset kehittämistehtävät alue- ja paikallishallinnolle sekä huolehtimalla ministeriöiden toimialajakojen ajanmukaisuudesta. Tämä edellyttää, että esimerkiksi ministeriötehtävät ja keskusvirastotehtävät erotetaan toisistaan ja keskusvirastotehtävät arvioidaan uudelleen.

Pääministeri Vanhasen II hallituksen ohjelmaan on kirjattu myös poliisin hallintorakenteen uudistaminen. Hallitusohjelman mukaan poliisipiirien määrä vähennetään ja hallintorakenteen uudistusta jatketaan siten, että se kohdistuu jatkossa myös poliisin ylijohtoon, poliisin lääninjohtoihin, poliisin valtakunnallisiin yksiköihin sekä Helsingin poliisilaitokseen. Näin siirretään voimavaroja hallinnosta palveluihin. Uudistuksen yhteydessä varmistetaan poliisipalvelujen saatavuus koko maassa. Ruotsinkieliset palvelut turvataan. Lisäksi hallitusohjelmassa edellytetään selvittäväksi, erotetaanko toisistaan ministeriön ohjaus- ja valvontatehtävät sekä operatiivisen poliisitoiminnan johtaminen.

Esityksen tavoitteena on jatkaa poliisin hallintorakennemuutosten toteuttamista, joka on ollut vireillä vuodesta 2004 lähtien. Poliisiorganisaatio muodostaa turvallisuusviranomaiskokonaisuuden, jonka toiminnassa korostuu selkeät ohjaus- ja vastuusuhteet kaikilla hallinnon tasoilla ja poliisin eri yksiköiden välillä. Poliisihallinnon ohjausrakenteita on kehitettävä tästä toiminnan erityisluonteesta käsin mahdollisimman keveiksi ja toimiviksi. Koko poliisin hallintorakennemuutosten päätavoitteena asiakaspalvelun näkökulmasta on poliisin peruspalvelujen turvaaminen kansalaisille koko maassa. Rakenteellisia päätavoitteita ovat hallintorakenteiden keventäminen sekä johtamisjärjestelmän selkiyttäminen kaikilla poliisihallinnon tasoilla. Paikallispoliisin siirryttyä vuoden 2009 alusta lukien 90 poliisilaitoksesta 24 poliisilaitosalueeseen poliisin johtamisrakenteita on mahdollista keventää ja yhdenmukaistaa myös alue- ja keskustasolla.

Uudella kaksiportaisella hallintorakenteella saavutettaisiin useita tavoitteita. Sisäasiainministeriön kaksoisrooli toisaalta strategisena linjaajana ja rahoittajana sekä toisaalta operatiivisen toiminnan ohjaajana poistuisi, jolloin johtamisjärjestelmä selkiytyisi. Poliisin hallintorakenne madaltuisi läänitason jäädessä pois, jolloin toiminnan tuottavuus paranisi. Samoin tulosohtaukseen kuulumaton sivutaisohjaus poistuisi. Lisäksi yhteistoiminnan edellytykset muiden alueellisten viranomais- tahojen kanssa säilyisivät hyvänä. Hallintomallista on kokemuksia muista maista ja sen edut ja haitat ovat tiedossa.

Poliisin hallintorakenneuudistuskokonaisuuden tavoitteena on:

1. *asiakaspalvelun näkökulmasta* poliisin peruspalveluiden tuottaminen kansalaisille koko maassa asuinpaikasta riippumatta,
2. *tuottavuus- ja tuloksellisuusnäkökulmasta* asetettujen tuottavuustavoitteiden toteuttaminen hallintorakenteita keventämällä sekä toimintaprosesseja kehittämällä ja tätä kautta operatiiviseen toimintaan tarvittavien resurssien turvaaminen,
3. *johtamisen näkökulmasta* johtamisjärjestelmän selkeyttäminen kaikilla hallinnon tasoilla sekä paikallispoliisin yksikkökoon suurentaminen ja yhdenmukaistaminen siten, että tulosohjauksella saadaan nykyistä enemmän vaikuttavuutta,
4. *sidosryhmän näkökulmasta* laadukkaan ja sujuvan esitutkintayhteistyön turvaaminen syyttäjäviranomaisten kanssa sekä kuntien kanssa tehtävien paikallisen turvallisuus-suunnitelmien tehokas hyödyntäminen,
5. *henkilöstön näkökulmasta* henkilöstön jakamisen ja työmotivaation turvaaminen ja henkilöstön mukaanotto suunnittelutyöhön kaikilla hankeorganisaation tasoilla.

2.2 Keskeiset ehdotukset

Poliisihallintoon esitetään perustettavaksi uusi kaksiportainen ohjaus- ja johtamismalli, jossa sisäasiainministeriö vastaisi poliisitoimen poliittisesta ja strategisesta ohjauksesta. Sisäasiainministeriön poliisiosasto vastaisi perustuslain 68 §:n 1 momentin, valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) ja valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) mukaisesti poliisia koskevista ministeriötehtävistä. Sisäasiainministeriö vastaisi ministeriölle kuuluvasta poliisin toimialan strategisesta ja poliittisesta ohjauksesta, toimintaedellytysten turvaamisesta, säädösvalmistelusta ja kansainvälisestä yhteistyöstä. Sisäasiainministeriön poliisiosasto resursoitaisiin siten, että se kykenisi asianmukaisesti suoriutumaan mainituista tehtävistä.

Operatiivista poliisitoimintaa johtaisi ja ohjaisi sekä poliisilaitosten ja poliisin valtakunnallisten yksiköiden tulosohjauksesta vastaisi poliisin keskushallintoviranomaisena Poliisihallitus, joka muodostuisi nykyisestä poliisin lääninjohdosta ja osasta sisäasiainministeriön

poliisiosastoa, joka nykyisin toimii poliisin ylijohdona. Eduskunnan hallintovaliokunta katsoi poliisin rakenneuudistuksesta antamassaan lausunnossa (HaVL 13/2008 vp), että operatiivista poliisitoimintaa johtamaan on syytä perustaa poliisin ylijohdosta ja lääninhallitusten poliisin lääninjohdosta koostuva Poliisihallitus. Poliisihallitusta johtaisi poliisiylijohtaja.

Poliisihallituksen tehtävänä olisi sisäasiainministeriön ohjauksen mukaisesti:

- 1) suunnitella, kehittää, johtaa ja valvoa poliisitoimintaa ja sen tukitoimintoja
- 2) vastata poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta maan eri osissa;
- 3) päättää poliisiyksiköiden välisestä yhteistoiminnasta;
- 4) vastata poliisiyksiköiden tulosohjauksesta ja voimavarojen suuntaamisesta niille;
- 5) huolehtia muista sille säädettyistä tai määrättyistä tehtävistä.

Suoraan Poliisihallituksen alaisia poliisiyksiköitä olisivat poliisilaitokset ja poliisin valtakunnalliset yksiköt keskusrikospoliisi, suojelupoliisi ja liikkuva poliisi sekä Poliisiammattikorkeakoulu ja Poliisin tekniikkakeskus. Sisäasiainministeriö vastaisi Poliisihallituksen tulosohjauksesta. Poliisihallituksen poliisiylijohtaja olisi maan kaikkien poliisimiesten esimies ja maan ylin poliisivaltuudet omaava virkamies. Sisäasiainministeriön poliisiosastolla ei olisi operatiivisiin tehtäviin liittyvää toimivaltaa, vaan sen tehtävät keskittyisivät edellä kuvatun mukaisesti toimialan strategiseen ja poliittiseen ohjaukseen.

Poliisin hallintorakenneuudistus liittyy kiinteästi vireillä olevaan aluehallinnon uudistamishankkeeseen. Tarkoituksena on, että Poliisihallituksella olisi organisatorisesti aluehallinnon viranomaisiin sijoitetut, mutta toiminnallisesti Poliisihallitukseen kuuluvat toimipisteet erikseen määriteltävillä paikkakunnilla. Alueilla suoritettavat Poliisihallituksen toiminnot sijoitettaisiin aluehallinnon viranomaisten poliisin vastuualueille Poliisihallituksen tarkemmin määrittelemällä tavalla ja resursseilla. Poliisin vastuualueet hoitaisivat aluehallinnon viranomaiselle kuuluvia poliisin tehtäviä myös niiden aluehallintovirastojen alueilla, joissa ei poliisin vastuualuetta olisi. Aluehallinnon viranomaisen poliisi-

sin vastualueiden toimintamenot budjetotaisiin poliisitoimen momentille.

Aluehallinnon viranomaisen poliisin vastualueiden yleisinä tehtävinä olisivat:

1) poliisitoimen alueellinen viranomaisyhteistyö;

2) varautumisen ja valmiussuunnittelun yhteensovittaminen ja;

3) peruspalvelujen alueellisen saatavuuden arviointi poliisitoimen osalta.

Näistä tehtävistä säädettäisiin aluehallintovirastoista annettavassa laissa. Muista poliisin vastualueiden tehtävistä, kuten osallistumisesta poliisilaitosten toiminnalliseen ja tulohajaukseen osana Poliisihallitusta, säädettäisiin poliisin hallinnosta annetussa laissa ja asetuksessa. Virkamiesoikeudellinen (nimitykset, kurinpito, virkajärjestelyt, palkkatoimivalta) sekä rahoitukseen liittyvä toiminta olisivat Poliisihallituksella. Aluehallinnon viranomaisten poliisin vastualueet osallistuisivat edellä mainittuihin Poliisihallituksen tehtäviin erikseen määriteltävällä tavalla, mutta eivät muodostaisi tulohajauksellista porrasta tai aluevastuullista toimintaa.

Tavoitteena on, että sekä aluehallintouudistus että poliisin hallintorakennemuutos olisivat voimassa 1 päivänä tammikuuta 2010. Esitys sisältää poliisin hallintorakenteen uudistamisen toiseen vaiheeseen liittyvät välttämättömät muutokset voimassa olevaan lainsäädäntöön.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Johtamis- ja hallintorakenteita keventämällä lisätään myös hallinnon tuottavuutta. Poliisin hallintorakennemuutos on poliisin merkittävin tuottavuushanke. Poliisitoimelle on asetettu vuosille 2006–2011 yhteensä 434 henkilötyövuoden tuottavuustavoite, josta paikallispoliisin rakennemuutoksen tuottavuustavoite on yhteensä 115 henkilötyövuotta. Vuosille 2011–2015 on tämän lisäksi poliisitoimelle asetettu alustavasti 273 henkilötyövuoden tuottavuustavoite, josta noin 40 henkilötyövuoden säästötavoite kohdentuu uuden kaksiportaisen hallintomallin täytäntöönpanoon. Seuraavassa esitetään arvio rakennemuutosten toisen vaiheen kustannus-

vaikutuksista poliisitoimen tililuokituksen jaottelulla.

Hallintorakenteen toisen vaiheen uudistuksilla ei olisi vaikutuksia poliisin tuottoihin. Hallinnon ulkopuolelta tulevista tuotoista valtaosa tulee lupapalveluista. Lupapalveluiden tulomuodostukseen vaikuttaa lupien hinta ja lupien määrä. Hallintorakenteen uudistamisella ei ole suoraa vaikutusta näihin. Välillisesti lupahallinnon tuottavuuden parantamisella voidaan pitkällä tähtäimellä vaikuttaa lupien hintojen nousupaineita tasavasti. Muihin kuin lupatuottoihin ei rakenneuudistuksella olisi suoranaisia vaikutuksia.

Joulukuussa 2008 poliisin ylijohdossa ja poliisin lääninjohdoissa työskenteli yhteensä 218 henkilöä, joista poliisin ylijohdossa 138 henkilöä ja poliisin lääninjohdoissa 80 henkilöä. Rakennemuutuksella tavoitellaan ylimenokauden jälkeen yhteensä noin 40 henkilötyövuoden vähennystä ministeriötason ja Poliisihallitustason, johon on luettu mukaan aluehallintovirastojen poliisin henkilöstö, tehtäviin sitoutuvasta henkilöstöstä verrattuna nykytasoon. Poliisitoimen eri viranomais- tason eli sisäasiainministeriön, Poliisihallituksen ja aluehallintovirastojen poliisin vastualueen välinen henkilöstön jakauma selviää, kun konkreettinen tehtäväjako ja toimenkuvaukset henkilöstösuunnitelmiseen valmistuu.

Säästöjen realisoituminen edellyttää luontaisen poistuman hyväksikäyttöä, määrääkaisen työvoiman vähentämistä määrääkojen päättyessä sekä uusien rakenteiden ja prosessien täysimääräistä täytäntöönpanoa, joten täysin määrin tuottavuushyödyt saataneen vasta 2011 alkavalla hallituskaudella. Täysimääräisenä tavoitellut tuottavuussäästöt olisivat noin kahden miljoonan euron luokkaa vuositasona.

Varsinaisia uudistushankkeeseen sitoutuvia ylimääräisiä kustannuksia hankkeen toisen vaiheen toteutuksessa on hankejohtajan palkkaukseen ja muihin hankekuluihin varattu 280 000 euroa.

Hankkeen siirtymäajan virkajärjestelyihin, erityisesti Poliisihallituksen poliisiylijohtajan ja poliisiosaston osastopäällikön virkajärjestelyihin ja muihin johdon tehtäväjärjestelyihin liittyviin kustannuksiin varattaisiin 250 000 euron määräraha.

Poliisin hallintorakenneuudistuksen henkilöstöpoliittiset linjaukset on vahvistettu poliisin paikallistason hallintorakenneuudistushankkeen yhteydessä. Samoja henkilöstöpoliittisia periaatteita noudatettaisiin myös uudistuksen toisessa vaiheessa. Tämä tarkoittaa sitä, että henkilöstölle tarjotaan lähtökohtaisesti nykyistä vaatavuustasoa vastaavaa tehtävää työssäkäyntialueella. Mikäli kuitenkin ei uudessa organisaatiossa ole vastaavantasoisia tehtäviä tarjota, saa henkilö kahden vuoden määräajan henkilökohtaisena palkanlisänä uuden ja vanhan tehtävän palkkauksen välisen erotuksen. Muutosturvaan tulisi varata toisen vaiheen rakenneuudistuksen yhteydessä arviolta 100 000 euron määräraha yhteensä siirtymäajalta 2010—2012.

Jos nykyisiin toimitiloihin jäisivät ministeriön sijoitettu ja Poliisihallituksen päätoimipaikkaan sijoitettu henkilöstö, rakenneuudistus ei vaikuttaisi henkilöstötarvetta eikä siten toimitilatarvetta lisäävästi. Tehtävien uudelleenjärjestely olisi tältä osin mahdollista siten, että henkilöstö sijoittuu nykyisiin toimipisteisiin. Tämä edellyttää tarvittavilta osin teknisiä määrärahasiirtoja sisäasiainministeriön ja poliisitoimen toimintamenomomenttien välillä, kuitenkin siten, ettei kustannustaso tältä osin ainakaan nouse.

Poliisin lääninjohdon henkilöstöstä osa sijoittuisi aluehallintovirastojen poliisin vastuualueille. Ylimenokaudella voi nykyisestä poliisin lääninjohdon henkilöstöstä sijoittua myös muihin aluehallintoviraston toimipisteisiin. Osa poliisin lääninjohdosta saattaa sijoittua myös poliisin muihin yksiköihin kuten esimerkiksi poliisilaitoksiin ja valtakunnallisiin yksikköihin. Poliisin hallintorakenneuudistukselle asettamat tuottavuustavoitteet huomioiden henkilöstön määrä ja toimitilatarve eivät kasva vaan pikemminkin luontaisen poistuman kautta vähenevät.

Aluehallintoviraston poliisitoimen toiminnalliseen ohjaus muodostuisi siten, että poliisitoimen toimintamenot ohjautuisivat Poliisihallituksen kautta. Poliisitoimi saisi aluehallintovirastolta toimitilat ja muut normaalit virastopalvelut, joita koskevat menoerät olisivat valtion talousarviossa valtiovarainministeriön pääluokassa. Poliisin vastualueen tulosohtauksesta vastaisi Poliisihallitus.

Organisaatiomuutoksesta aiheutuu välittömiä kustannuksia tietojärjestelmien muutostarpeiden johdosta. Erilaisten järjestelmämuutosten kokonaiskustannukseksi on arvioitu noin 100 000 euroa.

Muita välittömiä kuluja voidaan arvioida aiheutuvan lähinnä uusien virastojen eli Poliisihallituksen ja aluehallintovirastojen perustamiseen liittyen. Tällaisia kuluja olisivat esimerkiksi erilaisten lomakkeiden ja asiakirjapohjien uusiminen, verkkosivustojen uudelleenrakentaminen ja niitä vastaavat kulut. Myös tiedotukseen ja asiakkaiden informointiin tulisi varata materiaalikuluja. Kulut olisivat luonteeltaan kertakustannuksia ja niiden kokonaismäärän voidaan arvioida olevan noin 100 000 euroa.

Hankkeen toteutusvaiheessa voidaan joidenkin kustannuserien, kuten esimerkiksi matkakustannusten sekä osaamisen kehittämiseen ja työhyvinvointiin kohdistuvien kustannusten, arvioida lisääntyvän jonkin verran tehostettujen kehittämistoimien myötä. Kertamenona näihin tehostamistoimiin tulisi budjetoida noin 100 000 euroa. Suoranaisia rakenneuudistuksesta johtuvia vaikutuksia ajoneuvo-, atk- tai muihin investointeihin ei merkittävässä määrin olisi.

Poliisin rakenneuudistuksen toisen vaiheen välittömät kertaluonteiset kustannukset olisivat kertamenona ja yhteensä 930 000 euroa seuraavasti:

Hankekulut	280 000
Muutosturvavaraus	100 000
Siirtymäajan virkajärjestelyt	250 000
Muut toimintamenot	
– materiaalihankinnat, tiedottaminen ym.	100 000
– henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin varmistaminen	100 000
ATK ja informaatiotekniikka	100 000

Pitkällä tähtäimellä rakenneuudistuksen tuottavuussäästöt olisivat noin 40 henkilötyövuotta/ kaksi miljoonaa euroa/vuosi. Hallintorakenneuudistus toteutetaan käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Poliisihallinnon organisointi

Poliisihallitus kuuluisi sisäasiainministeriön hallinnonalan organisaatioon sen strategisen ja poliittisen ohjauksen alaisena. Sisäasiainministeriön poliisiosaston ylijohdon tehtävien siirtyessä Poliisihallitukselle sisäasiainministeriön kaksoisrooli toisaalta strategisena linjaajana sekä toisaalta operatiivisen toiminnan ohjaajana poistuisi, jolloin johtamisjärjestelmä selkiintyisi. Poliisin hallintorakenne madaltuisi läänitason jäädessä pois. Samoin tulosohjaukseen kuulumaton sivutaisohjaus poistuisi. Lisäksi yhteistoiminnan edellytykset muiden sekä alueellisten viranomaistahojen että valtionhallinnon viranomaistahojen kanssa säilyisivät hyvänä. Poliisiyksiköitä olisivat Poliisihallitus sekä sen alaiset valtakunnalliset yksiköt keskusrikospoliisi, suojelupoliisi, liikkuva poliisi, Poliisiammattikorkeakoulu, Poliisin tekniikkakeskus sekä paikallishallintoviranomaisena poliisilaitokset.

Hallituksen esityksellä aluehallinnon uudistamiseksi valtion aluehallinto koottaisiin kahteen viranomaiseen, aluehallintovirastoon sekä elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen. Muun muassa nykyisten läänihallitusten tehtävät organisoidaan osaksi näitä virastoja. Johtamis- ja ohjausjärjestelmät, tehtävät ja rakenteet organisoidaan uudestaan. Hankkeella on vaikutuksia valtion aluehallinnossa toimivien viranomaisten toimintaan, tehtäviin ja henkilöstöön. Poliisin hallintorakennemuutoksessa on tarkoitus muun muassa keventää aluetason rakenteita ja yhtenäistää ohjaussuhteita. Ehdotetussa aluehallintovirastomallissa toteutetaan Poliisihallituksen aluetason tehtävien sijoittuminen aluehallintovirastoon siten, että poliisi on organisatorisesti osa aluehallintovirastoa, mutta toiminnallisesti aluehallintovirastojen poliisin vastualueet olisivat osa Poliisihallitusta. Järjestelyllä turvattaisiin poliisin toiminnallisen johtamisen tarpeet. Poliisilla olisi kaksi roolia aluehallintovirastossa. Poliisilla olisi aluehallintovirastossa viraston tiettyjä yhteisiä tehtäviä, esimerkiksi peruspalveluiden alueellisen saatavuuden arviointiin liittyvät

tehtävät. Muut poliisin tehtävät aluehallintovirastossa olisivat Poliisihallituksen määrittelemiä alueellisia tai valtakunnallisia tehtäviä liittyen esimerkiksi tulos- ja resurssiohjaukseen. Aluehallintovirastoista ei muodostuisi erillistä tulosohjausporrasta, vaan poliisilaitostason tulosneuvottelut käytäisiin Poliisihallituksen kanssa. Aluehallintovirastoon ei ole tarkoitus muodostaa operatiivista kriisi-johtoa, vaan erikoistilanteet hoidettaisiin eri viranomaisten yhteistoiminnan kautta ja johdotehtävät kulloisenkin tilanteen mukaan.

Valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamisesta koskevasta toimivallasta annetun valtioneuvoston asetuksen (567/2002) 1 §:n mukaan asianomaisen ministeriön on aina selvitettävä valtion keskushallinnon yksikköjen ja valtakunnallisesti tai keskitetysti hoidettavien valtion toimintojen sijoittamismahdollisuudet pääkaupunkiseudun sijasta maan muihin osiin muun muassa silloin, kun perustetaan uusi yksikkö tai toiminto. Yksikköjen ja toimintojen sijoittamisessa on otettava huomioon olemassa olevat ja kehittyvät osaamis- ja toimintokeskittymät. Sijoittamisselvitykseen tulee asetuksen 6 §:n mukaan sisältyä yksikön tai toiminnon sijoituspaikka- vaihtoehtoista tehty vertailu siten, että vertailussa on mukana vähintään kaksi pääkaupunkiseudun ulkopuolella sijaitsevaa paikkakuntaa. Vertailuun otettavia paikkakuntia valittaessa on otettava huomioon asetuksen 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu maakunnan liittojen tekemät esitykset valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamisesta maakunnan alueelle. Sijoittamisselvityksen tulee sisältää tiedot siihen sisältyvien ehdotusten toiminnallisista, taloudellisista, alueellisista ja henkilöstöön liittyvistä vaikutuksista. Toimivalta yksikköjen ja toimintojen sijoittamisessa kuuluu valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamisesta koskevasta toimivallasta annetun lain (362/2002) 3 §:n mukaan asianomaiselle ministeriölle. Ennen päätöksentekoa ministeriön tulee asetuksen 7 §:n mukaan saada alueellistamisen koordinaatioryhmän lausunto sijoittamisselvityksen mukaisesta sijoituspaikkaehdotuksesta. Jos alueellistamisen koordinaatioryhmä katsoo, että ministeriön sijoittamisselvitykseen perustuva ehdotus sijoituspaikaksi ei vastaa lain 2 §:n mukaisia tavoitteita, alueellistamisen koordinaa-

tioryhmä voi suosittaa asian siirtämistä valtioneuvoston yleisistunnon ratkaistavaksi.

Poliisihallituksen alueellistamisselvitys (sisäasiainministeriön julkaisuja 4/2009) valmistui 17 päivänä helmikuuta 2009. Selvityksessä Poliisihallituksen päätoimipaikka esitetään sijoitettavaksi Helsinkiin. Poliisihallituksen osatoimintoja esitetään alueellistettavaksi uusien aluehallintoviranomaisten yhteyteen Mikkeliin, Ouluun ja Turkuun. Alueellistamisen koordinaatioryhmä puolsi 10 päivänä maaliskuuta 2009 sijoittamisselvitykseen perustuvaa ehdotusta. Koordinaatiotyöryhmälle toimitetaan kuitenkin vielä lisäselvitys siitä, miten paljon henkilöstöä, mitä tehtäviä ja missä aikataulussa tullaan sijoittamaan aluehallintoviranomaisten yhteyteen Mikkeliin, Ouluun ja Turkuun siten, että alueellistamista aidosti tapahtuu. Sisäasiainministeriö on tehnyt 19 päivänä maaliskuuta 2009 suunnittelupäätöksen, jonka mukaan Poliisihallituksen päätoimipiste sijoitetaan Helsinkiin ja sen osatoimintoja Mikkeliin, Ouluun ja Turkuun sekä Poliisihallituksen arpajais- ja asehallinnon tehtäviä Riihimäelle.

Muiden poliisiyksiköiden toiminnan kehittäminen

Keskusrikospoliisi, suojelupoliisi ja liikkuvan poliisi olisivat jatkossa Poliisihallituksen alaisia valtakunnallisia poliisiyksiköitä. Vaikka keskusrikospoliisin, suojelupoliisin ja liikkuvan poliisin tehtävämäärittelyihin ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia, on niiden käynnissä oleva organisaatioiden kehittäminen osa poliisin hallintorakennemuutosta. Keskusrikospoliisin, suojelupoliisin ja liikkuvan poliisin organisaatiota uudistettaessa kiinnitetään huomiota siihen, että johtamisjärjestelmät ovat matalia ja että hallinnollisia tehtäviä keskitetään.

Paikallispoliisin tulee uudistuksen jälkeen vastata nykyistä laajemmin tavanomaisten ja pääosin vaikeiden rikosten paljastamisesta ja tutkinnasta omalla alueellaan. Keskusrikospoliisin roolin tulee puolestaan painottua yhä enemmän kansainvälisen ja kansallisesti vakavimman, järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan. Keskusrikospoliisilla tulisi olla valmius tarvittaessa avustaa paikallispoliisia

muun muassa ottamalla tutkintavastuu yksittäisten henkirikosten ja muiden vaikeasti selvitettävien rikosten tutkinnasta. Vakavimman rikollisuuden torjuntaan liittyvistä tutkintajärjestelyistä tulee lähtökohtaisesti sopia erikseen keskusrikospoliisin johdolla pidettävässä kohdevalintamenettelyssä. Keskusrikospoliisilla on oltava sen tehtävän kannalta tarkoituksenmukainen ja valtakunnallisesti kattava organisaatio.

Suojelupoliisin ja keskusrikospoliisin tulisi tehdä nykyistä laajempaa yhteistyötä valtion turvallisuuteen liittyvien rikosten esitutkinnassa siten, että molempien viranomaisten ammattitaitoa hyödynnetään mahdollisimman laajasti. Suojelupoliisin organisaatiomallia on kevennetty ja toiminnassa on otettu huomioon synergiaetujen hyödyntäminen paikallispoliisin, keskusrikospoliisin ja liikkuvan poliisin kanssa.

Liikkuvan poliisin tehtäväkuvassa painottuu yhteistyö paikallispoliisin kanssa. Liikkuvan poliisin organisaation tulee olla koko maan kattava ja liikennemäärät huomioiva. Liikkuvan poliisin yksiköitä järjestettäessä olisi pyrittävä toiminnallisesti riittävän suuriin yksiköihin lukuun ottamatta harva-alueita, joissa poliisipalveluiden turvaamiseksi on tarkoituksenmukaista perustaa pienempiä yksiköitä.

Poliisihallituksen alaisina toimivien muiden valtakunnallisten yksiköiden eli Poliisiammattikorkeakoulun ja Poliisin tekniikka-keskuksen organisaatorakenteisiin uudistuksella ei olisi vaikutuksia.

Helsingin poliisilaitoksella olisi edelleen paikallispoliisitehtävien lisäksi valtakunnallisia ja alueellisia poliisin erityistehtäviä. Helsingin poliisilaitos on viime vuosien aikana kehittänyt organisaatiotaan ja kehitystoimintaa jatkettaisiin edelleen Poliisihallituksen kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

3.3 Henkilöstövaikutukset

Poliisihallituksen muodostamisen yhteydessä sisäasiainministeriön poliisiosaston ja lääninhallituksen poliisiosaston virkasuhteen toistaiseksi nimitetty henkilöstö ja vastaavat virat siirtyisivät sisäasiainministeriöön, Poliisihallitukseen, aluehallinnon viranomaisten poliisin vastuualueelle tai muihin

poliisiyksiköihin poliisin hallinnosta annetun lain nojalla siten kuin sisäasiainministeriön päätöksellä tarkemmin määrättäisiin.

Lisäksi määräaikaisia tehtäviä hoitava sisäasiainministeriön poliisiosaston ja lääninhallitusten poliisiosaston henkilöstö siirtyisi sisäasiainministeriön, Poliisihallituksen, aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueen tai muun poliisiyksikön palvelukseen määräaikaisen palvelusuhteensa keston ajaksi siten kuin sisäasiainministeriön päätöksellä tarkemmin määriteltäisiin.

Osa poliisin lääninjohdon henkilöstöstä sijoittuisi Poliisihallitukseen ja osa aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueille Turkuun, Ouluun ja Mikkeliin. Lisäksi kolmen vuoden siirtymäajalla poliisin lääninjohdon henkilöstöä voi sijoittua myös muihin nykyisiin poliisin lääninjohdon toimipisteisiin (Hämeenlinna, Kouvola, Kuopio, Joensuu, Rovaniemi). Esityksessä ehdotetaan noudatettavaksi samaa enintään kolmen vuoden siirtymäaikaa kuin valtion aluehallinto-hankkeessa. Osa poliisin lääninjohdon henkilöstöstä saattaa sijoittua myös sisäasiainministeriön poliisiosastoon tai poliisin muihin yksikköihin, kuten esimerkiksi poliisilaitoksiin.

Virkojen ja tehtävien siirtymiseen ei tarvittaisi virkamiehen suostumusta, ellei virka tai tehtävä siirtyisi työssäkäyntialueelta toiselle. Työssäkäyntialueista on säädetty työssäkäyntialueista annetussa työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa (1149/2008).

Tehtäväjärjestelyiden lähtökohtana on henkilöstön aseman turvaaminen niitä periaatteita noudattaen, jotka on vahvistettu valtioneuvoston 23 päivänä maaliskuuta 2006 antamassa periaatepäätöksessä Valtion henkilöstön aseman järjestämisestä organisaation muutostilanteissa (VM 9/01/2006) ja sen 4 päivänä huhtikuuta 2006 annettua soveltamisohjeessa sekä poliisitoimen palkkausjärjestelmää koskevassa tarkentavassa virkaehtosopimuksessa. Ohjeen mukaan valtion toimintayksikön lakkauttamistilanteessa ja sen tehtävien siirtyessä toiselle valtion toimintayksikölle henkilöstö siirtyy uuden yksikön palvelukseen. Edellä mainittu valtioneuvoston periaatepäätös korostaa myös henkilöstön avointa suhtautumista tehtävämuutoksiin organisaatiomuutosten yhteydessä.

Valtion virkamieslain (750/1994) 27 §:n 1 momentin mukaan viranomaisella on oikeus irtisanoa virkamies, jos virasto tai se yksikkö, jossa virkamies työskentelee, lakkaa tai virkamiehen tehtävät tai viraston mahdollisuudet tarjota virkamiehelle tehtäviä suoritettaviksi olennaisesti ja muutoin kuin tilapäisesti vähenevät. Viranomaisella ei kuitenkaan ole oikeutta irtisanoa virkamiestä 1 momentissa säädetystä syystä, jos virkamies voidaan samassa virastossa ammattitaitoonsa ja kykynsä nähden kohtuudella sijoittaa uudelleen tai kouluttaa uusiin tehtäviin taikka jos virka 5 §:n nojalla siirretään toiseen virastoon.

Valtion virkamieslain 5 §:n mukaan virka voidaan siirtää samassa virastossa muuhun yksikköön kuin mihin se on perustettu sekä muu kuin valtion talousarviossa eriteltävä virka myös toiseen virastoon. Muu kuin valtion talousarviossa eriteltävä virka siirretään saman viraston muuhun yksikköön viraston päätöksellä, jollei asetuksella toisin säädetä, ja saman ministeriön hallinnonalaan kuuluvaan toiseen virastoon ministeriön päätöksellä. Jos virka ei ole avoinna, virka voidaan siirtää vain virkamiehen suostumuksella. Valtiovarainministeriön virantäytössä noudatettavista periaatteista (VM1/01/2009) antaman ohjeen mukaan ministeriöillä ja virastoilla on toimivalta sijoittaa viraston yhteisiä virkoja toiminnallisten tarpeiden kannalta tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla. Johtamistaitoa edellyttävien virkojen sijoittaminen viraston sisällä mahdollistaa muun muassa johtamistehtävissä painotettavan monipuolisen kokemuksen hankkimisen ja johtamistaidon kehittämisen sekä joustavan menettelyn. Virkoja sijoitettaessa ja tehtäviin määrättäessä on syytä kiinnittää erityistä huomiota siihen, että menettely on sopuoinnussa virkanimitysjärjestelmään kuuluvien edellytysten – avoimuuden sekä nimityspe-rusteiden ja kelpoisuusvaatimusten objektiivisen arvioinnin – kanssa. Tämä voi toteutua ohjeen mukaan ainakin siten, että tehtävään halukkaat virkamiehet voivat ilmoittautua asianomaisiin tehtäviin, ja että tehtävään määräämisessä noudatetaan soveltuvien osin tavanomaista virantäyttömenettelyä. Tämä edellyttää kelpoisuusvaatimusten arviointia ja potentiaalisten henkilöiden ansioiden ver-

tailua kuten virkaan nimittämisen yhteydessä yleensäkin. Tehtävään määräämismenettely olisi toteutettava siten, että se täyttää hyvän hallinnon oikeusperiaatteet.

Koko poliisin hallintorakenneuudistuksen täytäntönnäpön henkilöstöjärjestelyissä lähtökohtana on valtion virkamieslain 27 §:n sekä valtioneuvoston periaatelinjausten mukaisesti sijoittaa henkilöstö työssäkäyntialueellaan ammattitaitoaan ja kykyään vastaaviin tehtäviin. Tehtävämuutostilanteissa pyritään tehtävän vaatavuustason säilyttämiseen nykytasolla.

Poliisin hallintorakenneuudistuksesta johduvat poliisin lääninjohdon ja poliisin ylijohdon henkilöstön tehtäväjärjestelyt toteutettaisiin pääsääntöisesti sisäisellä ilmoittautumismenettelyllä. Vastaavaa menettelyä käytettiin paikallispoliisin hallintorakenneuudistuksessa. Ilmoittautumisoikeus olisi kaikilla poliisin lääninjohdoissa ja poliisin ylijohdossa vakinaisessa virassa olevilla, tehtävän kelpoisuusvaatimukset täyttävillä henkilöillä.

Virkejärjestelyt toteutettaisiin henkilöstöryhmittäin siten, että kaikki ilmoittautumismenettelyn piiriin kuuluviin tehtäviin kelpoiset voisivat ilmoittautua samanaikaisesti kaikkiin kyseessä oleviin henkilöstöryhmän tehtäviin. Ne tehtävät, jotka jäisivät ilmoittautumismenettelyssä ja toimenkuvamuutoskeskusteluissa täyttämättä täytettäisiin avoimella haulla.

Vastaavasti kuin paikallispoliisin hallintorakenneuudistuksessa myös poliisin hallintorakenneuudistuksen toisessa vaiheessa palkkauksessa noudatettaisiin sisäasiainministeriön päätöksen mukaista määräaikaista henkilökohtaista lisää. Määräaikaisen henkilökohdaisen lisän soveltamisen piiriin tulisivat myös poliisin lääninjohtojen ja poliisin ylijohdon henkilöstö siten, että järjestelyä sovellettaisiin 31 päivänä joulukuuta 2009 vakinaisessa virkasuhteessa lääninhallitusten poliisiosastoissa ja sisäasiainministeriön poliisiosastossa oleviin virkamiehiin. Henkilökohtainen palkanlisä olisi voimassa enintään kaksi vuotta 1 päivästä tammikuuta 2010 lukien.

Poliisihallituksen toimintaa johtaisi poliisiylijohtaja. Sisäasiainministeriö voisi ennen lain voimaantuloa perustaa Poliisihallituksen poliisiylijohtajan viran. Virka perustettaisiin

1 päivästä tammikuuta 2010 lukien ja siihen sovellettaisiin sen perustamisen jälkeen valtion virkamieslain säännöksiä. Aluehallintovirastoista annettavan lain mukaan Poliisihallitus nimittäisi poliisitoimen tehtäviä hoitavan vastuualueen päällikön. Viran kelpoisuusehdoista säädettäisiin poliisin hallinnosta annetussa asetuksessa. Poliisihallitus nimittäisi myös poliisitoimen tehtäviä hoitavan vastuualueen henkilökunnan. Sisäasiainministeriö järjestäisi ministeriölle kuuluvan poliisin toimialan organisoinnin ministeriöstä annettavilla säädöksillä.

4 Asian valmistelu

Poliisin hallintorakenteen toista vaihetta valmisteltiin poliisin hallintorakenteen kehittämistyöryhmässä, joka jätti loppuraporttinsa 8 päivänä helmikuuta 2008 (sisäasiainministeriön julkaisuja, hallinto 5/2008). Hallintorakenneuudistuksen toisen vaiheen hanke-ryhmän toimeenpanoesitykset valmistuvat 9 päivänä kesäkuuta 2008 (poliisin sisäinen julkaisu). Poliisin hallintorakenneuudistuksen toiseen vaiheeseen asiasältö linjattiin hallituksen iltakoulun kokouksessa 19 päivänä marraskuuta 2008.

Hallituksen esityksen perusvalmistelu on suoritettu sisäasiainministeriön asettamassa poliisin hallintorakenteen uudistamisen toisen vaiheen valmisteluorganisaatiossa virkamiestyönä.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot seuraavilta tahoilta: ministeriöt, sisäasiainministeriön hallintoyksikkö, rajavartiolaitos, pelastusosasto, maahanmuutto-osasto, sisäasiainministeriön poliisiosaston poliisitoimintayksikkö, hallintoyksikkö, arpajais- ja asehallintoyksikkö, turvallisuusalan valvontayksikkö, suunnittelu- ja talousyksikkö ja kansainvälinen yksikkö, poliisin lääninjohdot, Helsingin kihlakunnan poliisilaitos, keskusrikospoliisi, suojelupoliisi, liikkuva poliisi, Poliisin tekniikkakeskus, Poliisiammattikorkeakoulu, tietosuojavaltuutetun toimisto, Valtakunnansyyttäjänvirasto, Rikosseuraamusvirasto, Tullihallitus, hätäkeskuslaitos, rajavartiolaitos, lääninhallitukset, Maahanmuuttovirasto, Suomen Kuntaliitto, maakuntien liitot, kieliasian neuvottelukunta,

Svenska Finlands folkting, Suomen Poliisi-järjestöjen Liitto ry, Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry, Palkansaajajärjestö Pardia ry, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry, JUKO ry, AKAVA, Poliisin lääninjohdon viranhaltijat ry, Rikosuhripäivystys, Suomen Punainen Risti, Finntoto Oy, Veikkaus Oy, Raha-automaattiyhdistys, Suomen Liikunta ja Urheilu ry, Sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyöyhdistys YTY ry, Suomen Bingojärjestöjen Keskusliitto ry, Suomen Hippos ry, Suomen nuorisoyhteistyö - ALLIANSSI ry, Asealan Elinkeinonharjoittajat ry, Asehistorian liitto ry, NRA Kansallinen Kivääriyhdistys ry, Maanpuolustuskoulutus ry, Metsästäjien keskusjärjestö, Reserviläisurheiluliitto ry, Suomen Ampumaurheiluliitto ry, Suomen Asehistoriallinen Seura ry, Suomen Aseseppien Yhdistys ry, Suomen Metsästäjä- ja Kalastajaliitto ry, Suomen Metsästäjäliitto - Finland Jägerförbund ry, ampumaselautakunta, Finnsecurity ry, Järjestyksenvalvojien ammattiliitto ry, Suomen Huvijärjestäjien Keskusliitto ry, Suomen Hotelli- ja Ravintolaliitto SHR ry, Suomen Turva- ja Turvaurakoitsijaliitto, Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry, Suomen yksityisetsivä- ja lakitoimistoliitto ry, Turva-alan yrittäjät ry ja turvallisuusalan neuvottelukunta. Lisäksi lausunnon antoivat Valtion toimihenkilöliitto VALTO ry ja Mikkelin kaupunki.

Pääasiassa lausunnoissa suhtauduttiin myönteisesti esityksen tavoitteisiin ja katsottiin esityksen olevan yhdenmukainen aluehallintouudistusta koskevan esitysluonnoksen kanssa. Osassa lausunnoista ei pidetty tarkoituksenmukaisena esityksiin sisältyvää ehdotusta aluehallintovirastoon perustettavasta poliisin vastuualueesta. Useissa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota sekä resurssien että henkilöstön aseman turvaamiseen. Lausuntojen perusteella esitykseen tehtiin tarkennuksia. Lausunnoista on laadittu yhteenveto.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa eduskunnassa on käsiteltävänä valtiovarainministeriön valmisteleva hallituksen esitys eduskunnalle aluehallinnon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi. Viimeksi mainitun hallituksen esityksen käsittely on aluehallintohankkeessa arvioitu jatkuvan eduskunnassa syysistuntokaudella 2009 siten, että eduskunnan vastaus saataisiin marraskuussa 2009. Poliisin hallintorakennemuutoksen laajojen henkilöjärjestelyjen toteuttamiseksi poliisin hallintolainsäädännön muutoksia koskeva hallituksen esitys esitetään käsiteltäväksi kiireellisenä siten, että eduskunnan vastaus voitaisiin saada jo ennen eduskunnan kesätaukoa. Tämän aikataulun mukaan tähän hallituksen esitykseen liittyvät muutokset voitaisiin vahvistaa ennen aluehallintolainsäädännön eduskuntakäsittelyn päättymistä. Tässä hallituksen esityksessä on mainitusta käsittelyaikataulusta johtuen asianomaisissa kohdissa aluehallinnon viranomaisien toimivaltasäännökset kirjoitettu yleiseen muotoon siten, että muutokset voitaisiin vahvistaa jo ennen aluehallinnon uudistamista koskevan lainsäädännön eduskuntakäsittelyn päättymistä. Esityksiin liittyvät ehdotukset aluehallintovirastojen ja Poliisihallituksen perustamisesta liittyvät toisiinsa siten, että tietyissä aluehallintovirastoissa olisi poliisitoimen tehtäviä hoitava vastuualue. Aluehallintovirastojen poliisin vastuualueiden yleisistä tehtävistä säädettäisiin aluehallintovirastoista annettavassa laissa ja muista poliisin vastuualueiden tehtävistä, kuten osallistumisesta poliisilaitosten toiminnalliseen ohjaukseen ja tulohjaukseen osana Poliisihallitusta poliisin hallinnosta annettussa laissa ja asetuksessa.

Samanaikaisesti eduskunnan käsiteltävänä on myös hallituksen esitys eduskunnalle laiksi passilain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 234/2008 vp), jossa on esitetty muutettavaksi passilain 19 §:n 3 momenttia. Tämän vuoksi tässä esityksessä ei ehdoteta muutettavaksi kyseistä pykälää.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut**1.1 Laki poliisin hallinnosta**

1 §. Poliisihallinto ja poliisiyksiköt. Uuden keskushallintoviranomaisen perustamiseen liittyen pykälässä säädettäisiin, että sisäasiainministeriö vastaisi poliisin toimialan ohjauksesta ja valvonnasta sekä poliisin toimialan ministeriötason tehtävistä siten kuin niistä erikseen säädetään. Nykyisin sisäasiainministeriön poliisiosasto toimii kahdessa roolissa. Se on toisaalta poliisin ylijohdo ja toisaalta normaali ministeriön osasto. Pääministeri Vanhasen II hallituksen hallitusohjelmassa edellytetään selvitettäväksi, erotetaanko ministeriön ohjaus- ja valvontatehtävät sekä operatiivisen poliisitoiminnan johtaminen toisistaan. Sisäasiainministeriö vastaisi poliisin toimialan ohjauksesta ja valvonnasta sekä erikseen ministeriölle säädettävistä poliisin toimialan tehtävistä. Ehdotetulla muutoksella sisäasiainministeriöön jäisivät ministeriön osaston toimialaan kuuluvat tehtävät ja muut poliisin ylijohdon tehtävät siirtyisivät Poliisihallitukselle, jolle uudessa hallintomallissa kuuluisi poliisin toiminnallinen johtaminen.

Sisäasiainministeriön poliisiosasto vastaisi perustuslain 68 §:n 1 momentin, valtioneuvoston annetun lain (175/2003) ja valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) mukaisesti poliisia koskevista ministeriötehtävistä. Valtioneuvoston ohjesäännön 11 §:n mukaan ministeriöt käsittelevät oman toimialansa toiminta- ja taloussuunnitteluasiat, tulosohjausasiat, lainvalmisteluasiat, tietoyhteiskunta-asiat, hallintoasiat, tietojärjestelmäasiat, tutkimusta, kehittämistä ja seurantaan koskevat asiat, kansainväliset asiat sekä toimialansa hallinnassa olevan valtion varallisuuden omistaja-asiat samoin kuin sellaiset asiat, joiden on katsottava kuuluvan toimialan tehtävien hoitamiseen. Edelleen valtioneuvoston ohjesäännön 11 §:n mukaan ministeriöt käsittelevät toimialansa virastoja, laitoksia, liikelaitoksia, talousarvion ulkopuolisia rahastoja, yhteisöjä, yhtiöitä ja muita toimielimiä koskevat asiat. Samoin ministeriöt käsittelevät toimialansa tehtäviä hoitavia

muita toimielimiä koskevat asiat ja ohjaavat lääninhallituksia toimialaansa kuuluvissa asioissa. Kansainvälisten asioiden toimivaltaa koskevan valtioneuvostosta annetun lain 8 §:n mukaan valtiosopimuksen ja muun kansainvälisen velvoitteen käsittelee se ministeriö, jonka toimialaan sopimus tai velvoite sisällöltään kuuluu. Edellä esitetyn mukaisesti sisäasiainministeriön tehtäviin kuuluisivat muun muassa poliisin toimintaedellytysten turvaaminen ja Poliisihallituksen tulosohjaus, poliisin säädösvalmistelun koordinointi, valtioneuvosto- ja ministeriötason poliisitoiminnallinen asiantuntijatuki sekä valtioneuvosto- ja ministeriötason kansainvälisen toiminnan ohjaukseen liittyvät tehtävät. Sisäasiainministeriön työjärjestyksellä (37/2008) säädetään tarkemmin muun muassa ministeriön hallinnonalan ohjauksesta, ministeriön osastoista, erillisistä yksiköistä sekä niiden tehtävistä. Ministeriötason tehtäviä hoitava osasto resursoitaisiin siten, että se kykenisi asianmukaisesti suoriutumaan mainituista tehtävistä.

Nykyjärjestelmässä ministeriön alainen aluehallintoviranomainen on lääninhallitus. Ehdotetun 1 momentin mukaan ministeriön alaisena uutena keskushallintoviranomainen olisi Poliisihallitus, joka toimisi poliisin ylijohdona. Poliisihallitus muodostuisi nykyisestä poliisin lääninjohdosta ja osasta sisäasiainministeriön poliisiosastoa, joka nykyisin toimii poliisin ylijohdona. Poliisihallitus johtaisi ja ohjaisi operatiivista poliisitoimintaa sekä vastaisi poliisilaitosten ja poliisin valtakunnallisten yksiköiden tulos- ja resurssiohjauksesta. Poliisihallituksen tehtävistä säädettäisiin 4 §:ssä ja tarkemmat säännökset annettaisiin poliisin hallinnosta annetussa asetuksessa.

Nykyisin sisäasiainministeriön alaisina valtakunnallisina yksikköinä toimivat keskusrikospoliisi, suojelupoliisi ja liikkuva poliisi olisivat jatkossa Poliisihallituksen alaisia valtakunnallisia yksikköjä, samoin nykyisin sisäasiainministeriön alaisina yksikköinä toimivat Poliisiammattikorkeakoulu ja Poliisin tekniikkakeskus olisivat jatkossa ehdotetun 2 momentin mukaan Poliisihallituksen alaisia

valtakunnallisia poliisiyksikköjä. Voimassa olevan lain 2 momentin mukaan kihlakunnan poliisilaitokset ovat lääninhallituksen alaisia paikallishallintoviranomaisia lukuun ottamatta Helsingin poliisilaitosta. Esityksen mukaan Poliisihallituksen alaisena paikallishallintoviranomaisena toimisi poliisilaitos. Poliisilaitoksista ei käytettäisi enää termiä kihlakunnan poliisilaitos. Voimassa olevan lain mukaan sisäasiainministeriön alaisena poliisiyksikkönä toimiva Helsingin kihlakunnan poliisilaitos olisi esityksen mukaan Poliisihallituksen alainen paikallishallintoviranomainen. Tarvetta Helsingin poliisilaitosta koskevaan voimassa olevaan erityisjärjestykseen ei ole, koska tavoitteena on luoda koko poliisihallintoon kaksiportainen hallintorakenne. Poliisiyksikköjä olisivat Poliisihallitus sekä sen alaiset yksiköt. Sisäasiainministeriön poliisiosasto ei olisi enää poliisiyksikkö, koska ylijohdon tehtävät siirtyisivät Poliisihallitukselle.

Poliisihallituksen perustaminen liittyy kiinteästi aluehallinnon uudistamishankkeeseen. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi aluehallintovirastoista annettavan lakiesityksen kanssa yhteneväisesti, että Poliisihallituksella olisi sisäasiainministeriön asetuksella erikseen säädettävissä aluehallinnon viranomaisissa poliisin vastuualue.

Voimassaoleva 5 momentti, jonka mukaan poliisitoimesta Ahvenanmaan maakunnassa säädetään erikseen, siirtyisi uudeksi 3 momentiksi. Poliisihallinnosta Ahvenanmaan maakunnassa annetussa asetuksessa (828/1998) säädetään muun muassa poliisitoimintaa koskevan toimivallan jaosta valtakunnan ja maakunnan kesken. Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta muun muassa asioissa, jotka koskevat yleistä järjestystä ja turvallisuutta tietyin poikkeuksin.

3 §. Neuvottelukunnat. Pykälän 1 momentin mukaan ministeriön ja poliisilaitoksen yhteydessä toimii neuvottelukuntia. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, siinä mainittaisiin nykyisin toimivista neuvottelukunnista sisäasiainministeriön yhteydessä toimiva poliisiasiain neuvottelukunta ja poliisilaitoksen yhteydessä toimiva poliisin neuvottelukunta. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että Poliisihallituksen yhteydessä voisi toimia neuvottelukuntia.

Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi nykyisin lääninhallitukselle säädetty mahdollisuus päättää siitä, että poliisilaitoksista muodostetulla yhteistoiminta-alueella toimii yhteinen neuvottelukunta. Tarvetta voimassaolevien poliisilaitosten toimialueita suuremmille yhteisille neuvottelukunnille ei ole, koska poliisilaitosten toimialueet ovat suurentuneet 1 päivänä tammikuuta 2009 voimaantulleen paikallispoliisin rakenneuudistuksen myötä.

Pykälän 2 momentin mukaan neuvottelukuntien tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään asetuksella. Momenttia ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että neuvottelukuntien tehtävistä ja kokoonpanosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Poliisin hallinnosta annetussa asetuksen 10—14 §:ssä on säännökset poliisiasiain neuvottelukunnan, poliisin neuvottelukunnan ja yhteistoiminta-alueen neuvottelukunnan tehtävistä ja kokoonpanosta.

4 §. Poliisihallitus. Voimassaolevassa pykälässä on säädetty poliisin ylijohdon tehtävistä. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin Poliisihallituksen tehtävistä. Pykälän edellä oleva väliotsikko poliisin ylijohdo muutettaisiin keskushallinnoksi. Pykälän 1 momentin mukaan Poliisihallitusta johtaisi poliisiylijohtaja.

Poliisihallituksen tehtävistä säädettäisiin 2 momentissa. Poliisihallituksen tehtävänä olisi sisäasiainministeriön ohjauksen mukaisesti:

- 1) suunnitella, kehittää, johtaa ja valvoa poliisitoimintaa ja sen tukitoimintoja;
- 2) vastata poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta maan eri osissa;
- 3) päättää poliisiyksiköiden välisestä yhteistoiminnasta;
- 4) vastata poliisiyksiköiden tulosohjauksesta ja voimavarojen suuntaamisesta niille;
- 5) huolehtia muista sille säädettyistä tai määrättyistä tehtävistä.

Pykälän 2 momentissa nykyisin sisäasiainministeriön poliisiosastolle kuuluvat tehtävät siirtyisivät Poliisihallitukselle. Esimerkiksi poliisin toiminnan laillisuuden valvonta olisi osa Poliisihallitukselle kuuluvaa valvontatehtävää. Pykälän 2 momentin 3 kohtaa muutettaisiin siten, että Poliisihallituksen yh-

teistoimintaa koskeva päätösvalta kattaisi kaikki poliisiyksiköt. Uusina Poliisihallitulle tulevina tehtävinä pykälässä mainittaisiin poliisin yksiköiden tulosohjauksesta vastaaminen ja voimavarojen suuntaaminen poliisiyksiköille. Tavoitteena on, että Poliisihallitus toimisi myös poliisin hallinnonalan neuvotteluviranomaisena. Poliisihallituksessa hoidettava kansainvälinen tehtäväkokonaisuus sisältäisi muut kuin ministeriötasolla hoidettavat poliisin kansainväliset tehtävät. Poliisihallitus huolehtisi poliisin kansainvälisen toiminnan kehittamisestä, johtamisesta ja yhteensovittamisesta, joka sisältäisi muun muassa kansainvälisen yhteistoiminnan järjestämisen, tähän liittyvien yhteistyösuhteiden ohjauksen ja kehittämisen sekä yhteistyöhön liittyvien poliisiyksiköiden tehtävistä päättäminen.

Ehdotetussa 3 momentissa säädettäisiin aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueen tehtävistä. Aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueen tehtävänä olisi osallistua Poliisihallitukselle lain 4 §:ssä säädettyihin tehtäviin siten, kun valtioneuvoston asetuksella tai Poliisihallituksen työjärjestyksellä tarkemmin säädettäisiin tai määrättäisiin. Muista aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueen tehtävistä, toimivallasta sekä toimialueesta ja sen laajentamisesta säädettäisiin erikseen. Ehdotetun aluehallintovirastoista annettavan lain 6 §:n 2 momentin mukaan toimialueen laajentamisesta poliisitoimen tehtävissä säädettäisiin sisäasiainministeriön asetuksella. Toiminnallisesti aluehallinnon viranomaisten poliisin vastuualueet olisivat osa Poliisihallitusta, mutta organisatorisesti osa aluehallinnon viranomaista. Aluehallinnon viranomaisten poliisin vastuualueiden yleisinä tehtävinä olisivat alueellinen viranomaisyhteistyö, varautumisen ja valmiussuunnittelun yhteensovittaminen sekä peruspalvelujen alueellisen saatavuuden arviointi poliisitoimen osalta. Muista poliisin vastuualueiden tehtävistä, kuten osallistumisesta poliisilaitosten toiminnalliseen ohjaukseen ja tulosohjaukseen osana Poliisihallitusta säädettäisiin siis poliisin hallinnosta annetussa asetuksessa tai Poliisihallituksen työjärjestyksessä. Vastuualueita koskeva virkamiesoikeudellinen toimivalta ja rahoitustoimivalta olisivat Poliisihallituksella.

Aluehallintoviraston sisäinen organisaatio muodostuisi ehdotetun aluehallintovirastoista annettavan lain mukaan useista eri ministeriöiden toiminnallisessa ohjauksessa olevista vastuualueista, joista eräiden vastuualueiden asema, kuten poliisitoimen vastuualueen asema, olisi lisäksi varsin itsenäinen myös suhteessa aluehallintovirastoon ja sen muihin vastuualueisiin. Aluehallintovirastoa johtaisi viraston johtaja. Aluehallintoviraston vastuualuetta johtaisi vastuualueen päällikkö. Poliisitoimen tehtäviä hoitavan vastuualueen päällikön tehtävistä ja vastuista päättäisi aluehallintovirastoista annettavan lain mukaan Poliisihallitus. Poliisitoimen edustaja osallistuisi aluehallintoviraston johtoryhmän työhön silloin, kun johtoryhmässä käsiteltäisiin poliisitoimen asioita tai sisäisen turvallisuuden viranomaisyhteistyötä. Poliisihallitus päättäisi poliisitoimen edustajasta aluehallintoviraston johtoryhmässä.

Lisäksi aluehallintovirastoista annettavassa laissa säädettäisiin aluehallintoviraston strategisen ohjauksen järjestämisestä. Aluehallintovirastojen strategia-asiakirjassa olisi oma erillinen osuus poliisitoimen tehtävien ohjauksesta varten. Poliisitoimen osuus strategia-asiakirja sisältäisi strategisia linjauksia poliisitoimen tehtäviä hoitavalle vastuualueelle kuuluvasta viranomaisyhteistyöstä sekä poliisin varautumisen ja valmiussuunnittelun yhteensovittamisesta. Aluehallintovirastojen poliisitoimen tehtävien ohjauksesta varten ei laadittaisi strategisia tulostavoiteasiakirjoja. Poliisitoimen tehtäviä hoitavan vastuualueen työjärjestyksestä päättäisi Poliisihallitus. Aluehallintoviraston poliisitoimen tehtäviä hoitavan vastuualueen toimivaltaan kuuluvat asiat ratkaisisi asianomaisen vastuualueen päällikkö, jollei niitä ole säädetty tai vastuualueen työjärjestyksessä määrätty vastuualueen muun virkamiehen ratkaistavaksi taikka jollei päätöksenteosta ole toisin säädetty. Aluehallintoviraston johtaja ei voisi pidättää ratkaisuvaltaansa asiaan, joka kuuluu viraston poliisitoimen tehtäviä hoitavan vastuualueen toimivaltaan.

4 a §. Ilmoitusvelvollisuus ja päätösvalan pidättäminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi poliisiylijohtajalle erityinen informointivelvollisuus suhteessa sisäasiainministeriin. Samoin suojelupoliisille

ehdotetaan säädettäväksi erityinen informointivelvollisuus suhteessa sisäasiainministeriin ja poliisiylijohtajaan.

Sisäasiainministeriö vastaa ehdotetun 1 §:n perusteella poliisin toimialan ohjauksesta ja valvonnasta sekä poliisin toimialan ministeriötason tehtävistä siten kuin niistä erikseen säädetään. Sisäasiainministerillä on poliittinen vastuu poliisitoiminnasta ja hänen tulee olla tietoinen kaikista toimialaa koskevista keskeisistä asioista. Tämän vuoksi poliisiylijohtajalle ehdotetaan säädettäväksi erityinen ilmoitusvelvollisuus sisäasiainministerille yhteiskunnallisesti merkittävistä poliisitoiminta koskevista asioista. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa sisäasiainministerin ajantasainen tiedonsaanti yhteiskunnallisesti merkittävissä asioissa. Esimerkkinä tällaisesta poliisitoiminta koskevana yhteiskunnallisesti merkittävästä asiasta voidaan mainita äkilliset poliisitoiminnan erityistilanteet. Tieto poliisitoiminta koskevasta yhteiskunnallisesti merkittävästä tapauksesta voi tulla esimerkiksi nykyisin sisäasiainministeriön poliisi-osastolle organisoidun varallaolojärjestelmän kautta, joissa päivystäjä on veloitettu ottamaan vastaan ilmoituksia Suomessa tai ulkomailla tapahtuvista oman hallinnon alan merkittävistä tapahtumista. Koska jatkossa päivystäjät toimisivat Poliisihallituksessa, takaisi ehdotettu säännös myös tätä kautta tulevan tiedonkulun sisäasiainministerille. Lisäksi ministerinä toimivalle kansanedustajalle on perustuslain 47 §:n 3 momentissa säädetty oikeus tiedonsaantiin. Poliisihallituksen poliisiylijohtajalle voidaan jo ehdotetun uuden organisaatorakenteen perusteella katsoa kuuluvan informointivelvollisuus sisäasiainministeriötä kohtaan, joka vastaa koko poliisin toimialan strategisesta ja poliittisesta ohjauksesta.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi myös suojelupoliisia koskeva erityinen ilmoitusvelvollisuus. Suojelupoliisi toimii Poliisihallituksen alaisena poliisiyksikkönä. Sen tehtäviin kuuluu lain 10 §:n mukaan torjua sellaisia hankkeita ja rikoksia, jotka voivat vaarantaa valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta sekä suorittaa tällaisten rikosten tutkintaa. Suojelupoliisin tulee myös ylläpitää ja kehittää yleistä valmiutta valtakun-

nan turvallisuutta vaarantavan toiminnan estämiseksi. Valtion turvallisuusuhkien torjuntaan erikoistuneena poliisiyksikkönä suojelupoliisi osallistuu parlamentaarisen demokration ja yhteiskunnan turvallisuusuhkien suojelemaan. Suojelupoliisin keskeisiä tehtäviä ovat vastavakoilu, terrorismin torjunta, valtion sisäisen turvallisuuden uhkien torjunta, ennalta estävä turvallisuusvartiointi ja osallistuminen kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan. Suojelupoliisin ydintoiminnot ovat yhteiskunnallisesti merkittäviä toimintoja, jotka eroavat luonteeltaan muiden poliisiyksiköiden tehtäväkuvista. Tämän vuoksi ehdotetun 1 momentin mukaan suojelupoliisin olisi ilmoitettava tehtäviinsä kuuluvista yhteiskunnallisesti merkittävistä asioista sisäasiainministerille ja poliisiylijohtajalle. Ehdotetun 1 momentin mukaan poliisiylijohtajan tulisi taas informoida sisäasiainministeriä yhteiskunnallisesti merkittävistä poliisitoiminta koskevista asioista. Säännöksen kautta turvattaisiin tiedonkulku suojelupoliisilta sisäasiainministerille ja poliisiylijohtajalle. Suojelupoliisi informoi myös tasavallan presidenttiä, pääministeriä ja ulkoasiainministeriä ottaen huomioon heille säädetyt ulko- ja turvallisuuspoliittiset tehtävät. Lisäksi suojelupoliisi informoi eduskunnan perustuslaki-, hallinto- ja ulkoasiainvaliokuntia turvallisuustilanteesta ja viranomaisten toiminnasta säännönmukaisissa kuulemistilaisuuksissa. Näiden lisäksi suojelupoliisi informoi poliisin hallinnosta annetun asetuksen mukaisesti myös muita viranomaisia ja yhteisöjä, mikäli se on tarpeen valtion turvallisuuden ylläpitämiseksi tai siihen kohdistuvien loukkauksien estämiseksi.

Lisäksi ehdotetun 2 momentin mukaan poliisiylijohtajan tulisi pitää sisäasiainministeriö tietoisena Poliisihallitusta koskevista asioista. Säännös koskisi Poliisihallituksen toimialaan kuuluvia asioita. Poliisiylijohtajan osallistumisesta turvallisuusasioiden käsittelemiseen sisäasiainministeriössä säädettäisiin erikseen. Säännös velvoittaisi säätämään erikseen poliisiylijohtajan osallistumisesta turvallisuusasioiden käsittelemiseen sisäasiainministeriössä. Esimerkiksi sisäasiainministeriön työjärjestyksessä voitaisiin säätää poliisiylijohtajan osallistumisesta ministeriön

toimialan johtoryhmänä toimivaan turvallisuusasiain johtoryhmään.

Voimassa oleva 1 momentti siirtyisi uusiksi 3 ja 4 momenteiksi siten, että maininnat poliisin ylijohdosta muutettaisiin Poliisihallitukseksi. Poliisihallituksen alaisen yksikön olisi ilmoitettava 3 momentin mukaan Poliisihallitukselle sellaisesta suunnittelemaastaan hallinnon sisäisestä ratkaisusta tai olosuhteiden muutoksesta, jolla voisi olla laatunsa tai laajuutensa vuoksi merkittävää vaikutusta Poliisihallituksen hyväksymien yksikön tulostavoitteiden ja toimintalinjojen toteutumiseen. Poliisihallituksen poliisiylijohtaja voisi ehdotetun 4 momentin mukaan yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen 3 momentissa tarkoitetun hallinnon sisäisen asian, joka on säädetty muun poliisin henkilöstöön kuuluvan virkamiehen ratkaistavaksi.

5 §. Poliisin lääninjohto. Pykälässä säädetään poliisin lääninjohtona toimivasta lääninhallituksen poliisiosastosta ja sen tehtävistä. Aluehallintouudistukseen liittyen lääninhallitukset lakkautetaan. Tämän vuoksi pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

5 a §. Ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä säädetään poliisin lääninjohtojen alaisen yksikön ilmoitusvelvollisuudesta poliisin lääninjohtolle. Edellä 5 §:ssä mainituilla perusteluilla pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

6 §. Paikallispoliisi. Paikallispoliisin rakenneuudistukseen liittyen paikallispoliisia koskevaa pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että maininnat kihlakunnan poliisilaitoksista muutettaisiin poliisilaitoksiksi.

Lisäksi pykälän 1 momentissa säädetäisiin paikallispoliisin rakenneuudistuksen yhteydessä perustetuista poliisilaitosten alueellisista yksiköistä. Alueellisen yksikön toiminnallisesta ja hallinnollisesta asemasta ei ole nimenomaista säännöstä poliisin hallinnosta annetussa laissa. Ruotsinkielisten palvelujen turvaamiseksi paikallispoliisin rakenneuudistuksessa muodostettiin nykyisistä kaksikielisistä enemmistöltään ruotsinkielisistä kihlakunnista poliisilaitosten kielilain 6 §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuja alueellisia yksiköitä. Kihlakuntien poliisilaitosten toimialueista annetulla valtioneuvoston asetuksella (1031/2007) poliisilaitoksiin on perustettu alueellisia yksiköitä Etelä-Suomen läänissä Raaseporin kihlakun-

nan alueesta sekä Länsi-Suomen läänissä Pietarsaaren, Mustasaaren, Närpiön ja Turunmaan kihlakuntien alueista.

Tämän vuoksi 1 momentissa säädetäisiin, että poliisilaitoksella voisi olla alueellisia yksiköitä, joiden toimialueesta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Alueellisen yksikön kielellisestä asemasta säädetään kielilain (423/2003) 6 §:n 2 momentissa. Pykälän 1 momentissa olevaa valtuutussäännöstä, jonka mukaan sisäasiainministeriö päättää poliisilaitoksen sekä sen palvelutoimistojen sijaintipaikoista ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että sisäasiainministeriö päättää poliisilaitoksen toimipisteiden sijaintipaikoista. Maininta kattaisi poliisilaitosten, pääpoliisiasemien, poliisiasemien ja muiden poliisin palvelupisteiden sijaintipaikat.

Poliisin hallinnosta annetun lain 16 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin poliisin organisaatiosta ja tehtävistä. Saman pykälän 2 momentin nojalla sisäasiainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä poliisiyksiköiden asemasta ja tehtävistä. Poliisin hallinnosta annetun asetuksen 28 §:n mukaan poliisilaitoksella tulee olla ohjesääntö, jonka poliisilaitos vahvistaa. Ohjesäännössä voidaan antaa asetuksella poliisilaitoksen päällikön ratkaistaviksi säädettyjä asioita poliisilaitoksen muun virkamiehen ratkaistaviksi. Alueelliset yksiköt on perustettu ruotsinkielisten palvelujen turvaamiseksi eikä niillä ole tarkoitettu olevan alueellista toimivaltaa, vaan toiminnalliset ja henkilöstöhallinnolliset toimivalta- ja esimiessuhteet muodostuvat koko poliisilaitoksen alueella substanssilinjojen pohjalta. Tarkemmin alueellisen yksikön toimivalta määriteltäisiin poliisilaitoksen ohjesäännössä. Alueellinen yksikkö vastaisi poliisilaitoksen ohjesäännössä tarkemmin määriteltävällä tavalla poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta toimialueellaan. Alueelliselle yksikölle voitaisiin antaa myös erityisvastuita ruotsinkielisten palvelujen kehittämisestä koko poliisilaitoksen alueella.

Poliisilaitosten alueellisen yksikön kielellisen asema määräytyy kielilain 6 §:n 2 momentin mukaan. Alueelliset yksiköt on muodostettu kaksikielisistä enemmistöltään ruotsinkielisistä kihlakunnista. Ne ovat kielelli-

seltä asemaltaan kaksikielisiä ruotsinkieliseneemmistöisiä yksiköitä, joiden työkieli on ruotsi. Tämän mukaisesti on myös säädetty kielitaitovaatimuksista alueellisissa yksiköissä eli ne noudattavat ruotsinkieliseneemmistön virka-alueen kielitaitovaatimuksia. Poliisin hallinnosta annetun asetuksen 16 a §:n 3 momentin mukaan kaksikielisen poliisilaitoksen alueellisessa yksikössä, jonka enemmistön kieli on toinen kuin poliisilaitoksen enemmistön kieli, kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimuksena poliisimiehen virassa on alueellisen yksikön toimialueen väestön enemmistön kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä toisen kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Pykälän 2 momentissa säädetään poliisilaitoksen muodostamisesta noudatettavasta menettelystä ja henkilöstöjärjestelyistä. Momentti vastaa nykyistä lailla 100/2007 säädettyä siten muutettuna, että maininnat kihlakunnan poliisilaitoksista muutettaisiin poliisilaitoksiksi. Muutoin momentti ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan, koska 6 §:n 2 momenttia koskevan hallituksen esityksen (HE 72/2006 vp) perustelujen mukaan henkilöstöä koskevat siirtymäsäännökset on sisällytetty pykälään eikä lain voimaantulosäännöksen yhteyteen siitä syystä, että on mahdollista, että toiminta-alueiltaan laajempia kihlakunnan poliisilaitoksia muodostetaan myös myöhemmin.

Pykälän 3 momentin mukaan kelpoisuusvaatimuksena kihlakunnan poliisipäällikön virkaan on oikeustieteen kandidaatin tutkinto tai muu ylempi korkeakoulututkinto sekä perehtyneisyys tehtäväalueeseen ja hallinnon alan toimintaan sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus. Momentti ehdotetaan kumottavaksi. Poliisipäällikön viran kelpoisuusvaatimuksista ehdotetaan säädettäväksi poliisin hallinnosta annetussa asetuksessa, jossa säädettäisiin kaikista poliisivirkojen kelpoisuusvaatimuksista. Perustetta yhden viran kelpoisuusvaatimusten säätämiseksi lakitasolla ei ole, koska kaikkien, myös poliisimiesten esimiehenä toimivan poliisiylijohtajan viran kelpoisuusvaatimuksista säädettäisiin mainitussa asetuksessa.

6 a §. Nimismies. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska nimismiehen nimike ei ole ollut käytössä enää 1 päivänä tammikuuta

2009 voimaantulleen paikallispoliisin rakenneuudistuksen jälkeen.

8 §. Yhteistoiminta. Pykälässä säädetään poliisin lääninjohtoon ja poliisin ylijohdon roolista yhteistoimintaa koskevien päätösten tekemisessä. Pykälään ehdotetaan muutettavaksi siten, että toimivaltainen viranomaisena olisi Poliisihallitus. Ehdotetun 1 momentin mukaan Poliisihallitus voisi poliisitoiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi asianomaisia poliisilaitoksia ja alueen kuntia kuultuaan määrätä poliisilaitokset hoitamaan tehtäviä yhteistoiminnassa. Pykälän toisen momentin mukaan Poliisihallitus voisi myös poliisitoiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi asianomaisia poliisiyksiköitä kuultuaan määrätä poliisilaitoksen ja muun poliisiyksikön hoitamaan tehtäviä yhteistoiminnassa.

Voimassaoleva 3 momentti säilyisi ennallaan.

9 §. Keskusrikospoliisi. Keskusrikospoliisin tehtävät ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan. Keskusrikospoliisin tehtävänä olisi edelleen torjua kansainvälistä, järjestäytyntä, ammattimaista, taloudellista ja muuta vakavaa rikollisuutta, suorittaa tutkintaa sekä kehittää rikostorjuntaa ja rikostutkimusmenetelmiä. Vaikka keskusrikospoliisin tehtävämääritykseen ei ehdoteta tehtäväksi lainsäädännössä muutoksia, on keskusrikospoliisin organisaation kehittäminen osa poliisin hallintorakenneuudistusta. Kehittämisen lähtökohtana ovat toimineet hallintorakenteen keventäminen ja tuottavuuden parantaminen, valtakunnallisen järjestäytyneen rikollisuuden torjuntavastuun tehostaminen, konsernipalvelujen (asiantuntijapalvelut) ja kehittämisen varmistaminen, yhteistyön tiivistäminen sidosryhmiin, keskittyminen ydintehtäviin sekä henkilöstön jaksamisen varmistaminen. Kehittämisen perusteina toimivat myös viraston keskittymisen ydintehtäviin, yksikkökoon suurentaminen, tiedusteluperusteisuus, tukitoimintojen keskittäminen, PTR-toiminto ja kohdetorjunnan johtaminen, kansainvälisen operatiivisen yhteistyön hallinta sekä kansainvälisten velvoitteiden kansallinen täytäntöönpano.

Pykälän 2 momentin mukaan Poliisihallitus määräisi kuitenkin ne asiaryhmät, jotka kuuluvat keskusrikospoliisin tutkittaviksi. Poliisihallitus määräisi myös keskusrikospoliisin

ja poliisin muiden yksiköiden välisistä tutkintajärjestelyistä. Voimassa olevan momentin mukaan toimivalta tutkittavien asioiden määräämisestä sekä keskusrikospoliisin ja muiden yksiköiden tutkintajärjestelyistä on sisäasiainministeriöllä.

Koska Poliisihallitus määräisi keskusrikospoliisin ja poliisiyksiköiden välisistä tutkintajärjestelyistä, ei voimassa olevaa 3 momenttia, jonka mukaan poliisin lääninjohdolle ja poliisin ylijohdolle on säädetty oikeus määrätä tutkintajärjestelyistä eräissä tapauksissa, enää tarvita.

10 §. Suojelupoliisi. Myös suojelupoliisin tehtävät säilyisivät ennallaan. Suojelupoliisin tehtävänä olisi edelleen torjua sellaisia hankkeita ja rikoksia, jotka voivat vaarantaa valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta sekä suorittaa tällaisten rikosten tutkintaa. Suojelupoliisin tulee myös ylläpitää ja kehittää yleistä valmiutta valtakunnan turvallisuutta vaarantavan toiminnan estämiseksi. Vaikka myöskään suojelupoliisin tehtävämäärittelyyn ei ehdoteta tehtäväksi lainsäädännössä muutoksia, myös suojelupoliisin organisaatiota kehitetään, jotta virasto pystyisi vastaamaan edellä esitettyihin valtakunnallisiin tavoitteisiin. Kehittämismahdollisuuksia on nähty olevan johto- ja vastuusuhteiden selkeyttämisessä, operatiivisen toimintakyvyn kehittämisessä uhkien muuttuessa ja alueorganisaation hyödyntämisessä, muuttuvan kansainvälisen toimintaympäristön hallinnassa, korkeatasoisen tilannekuvan tuottamisessa, analysoinnissa ja raportoinnissa. Myös viestintäkykyyn ja tuottavuustavoitteiden saavuttamiseen kiinnitetään huomiota organisaatiouudistuksessa.

Sisäasiainministeriön sijaan Poliisihallitus kuitenkin määräisi 2 momentin mukaan tarkemmin ne asiaryhmät, jotka kuuluvat suojelupoliisin tutkittaviksi.

15 §. Poliisin virat. Pykälän mukaan poliisin viroista ja kelpoisuusvaatimuksista niihin säädetään asetuksella, jollei poliisin hallinnosta annetusta laista muuta johdu. Pykälää ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että poliisin viroista, virkoihin nimittämisestä ja virkojen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista säädetäisiin valtioneuvoston asetuksella, jollei poliisin hallinnosta annetusta laista tai valtion virkamieslaista muuta johdu. Säännös

koskee poliisihallinnon virkoja, niihin nimitämistä ja niitä koskevia erityisiä kelpoisuusvaatimuksia. Poliisin hallinnosta annetussa asetuksen 15—23 §:ssä on säädetty virkojen kelpoisuusvaatimuksista, virkojen täyttämisestä, virkavapauden myöntämisestä sekä sivutoimista. Valtion virkamieslain 8 §:ssä on säädetty valtion virkamiesten yleisistä kelpoisuusvaatimuksista ja erityisiä kelpoisuusvaatimuksia koskevasta asetuksenantovaltuudesta. Lisäksi valtion virkamieslaki ja virkamiesasetus sisältävät säännöksiä virkoihin nimitämisestä.

Siirtymäsäännökset

Laissa olisi myös säännökset siirtymäkauden järjestelyistä, jotka koskevat vireillä olevia asioita, muualla lainsäädännössä säädettyjen tehtävien hoitamista, toimivaltaista viranomaista, henkilöstöä sekä virkoja.

Sisäasiainministeriössä ja lääninhallituksissa lain voimaan tullessa vireillä olevat poliisitointa koskevat asiat, tehdyt sopimukset ja sitoumukset samoin kuin niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet, jotka tämän tai muun lain taikka asetuksen mukaan kuuluvat tämän lain voimaan tulon jälkeen Poliisihallitukselle, siirtyisivät Poliisihallitukselle.

Lisäksi jos Poliisihallituksen toimialaan kuuluva tehtävä on muualla lainsäädännössä säädetty sisäasiainministeriön, poliisin ylijohdon, lääninhallituksen tai poliisin lääninjohdon hoidettavaksi, Poliisihallitus hoitaisi näitä tehtäviä ja käyttäisi niihin liittyvää toimivaltaa lain voimaan tulon jälkeen, jollei toisin säädetäisi. Asiat ja tehtävät siirtyisivät Poliisihallitukselle, koska Poliisihallitukselle siirtyvät nykyisin lääninhallituksissa tai sisäasiainministeriön poliisiosastolla hoidettavat asiat ja tehtävät lukuun ottamatta ministeriötason tehtäviä. Koska poliisitoimen tehtäväkenttä ja sitä koskeva erityislainsäädäntö on laaja, on esityksen valmistelun yhteydessä katsottu tarpeelliseksi ottaa lakiin säännös siitä, että toimivaltainen viranomainen voidaan selvittää myös niissä tapauksissa, joissa jokin yksittäinen tehtäväkohtainen erityissäännös on jäänyt muuttamatta.

Valtion aluehallinnon uudistamista koskevan lainsäädännön voimaantulon 9 §:ssä säädetään aluehallintoviraston poliisitointa

koskevista siirtymäkauden järjestelyistä. Pykälän mukaan ennen Poliisihallituksen toiminnan aloittamista sisäasiainministeriö olisi toimivaltainen viranomaisen tekemään aluehallintovirastosta annetun lain toimeenpanon edellyttämät päätökset, jotka edellä mainitun lain mukaan kuuluvat Poliisihallituksen toimivaltaan. Tällaisia päätöksiä olisivat esimerkiksi Poliisihallituksen toiminnan aloittamiseen liittyvät aluehallintoviraston poliisin vastuualueen henkilöstöön ja organisaatiorakenteeseen kohdistuvat päätökset.

Vastaavasti poliisin hallinnosta annetun lain siirtymäsäännöksen mukaan ennen Poliisihallituksen toiminnan aloittamista sisäasiainministeriö olisi toimivaltainen viranomaisen tekemään lain toimeenpanon edellyttämät päätökset, jotka kuuluvat Poliisihallituksen toimivaltaan. Säännös koskee muita kuin edellä mainittuja aluehallintoviraston poliisitoiminta koskevia päätöksiä. Tällaisia päätöksiä olisivat esimerkiksi Poliisihallituksen toiminnan aloittamiseen liittyvät henkilöstöön ja organisaatiorakenteeseen kohdistuvat päätökset.

Sisäasiainministeriö voisi ennen lain voimaantuloa perustaa Poliisihallituksen poliisijohdajan viran. Virka perustettaisiin 1 päivästä tammikuuta 2010 lukien ja siihen sovellettaisiin sen perustamisen jälkeen valtion virkamieslain säännöksiä.

Poliisihallituksen muodostamisen yhteydessä sisäasiainministeriön poliisiosaston ja lääninhallituksen poliisiosaston virkasuhteinen toistaiseksi nimitetty henkilöstö ja vastaavat virat siirtyisivät sisäasiainministeriöön, Poliisihallitukseen, aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueelle tai muihin poliisiyksiköihin poliisin hallinnosta annetun lain nojalla siten kuin sisäasiainministeriön päätöksellä tarkemmin määrättäisiin. Henkilöstöjärjestelyt on tarkoitus tehdä sisäisin ilmoittautumismenettelyin siten, että nykyinen sisäasiainministeriön poliisiosaston ja lääninhallitusten poliisiosastojen henkilöstö ilmoittautuvat samanaikaisesti tuleviin sisäasiainministeriön poliisiosaston, Poliisihallituksen ja aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueen tehtäviin.

Lisäksi määräaikaista tehtäviä hoitava sisäasiainministeriön poliisiosaston ja lääninhallituksen poliisiosaston henkilöstö siirtyisi si-

säasiainministeriön, Poliisihallituksen, muun poliisiyksikön tai aluehallinnon viranomaisen palvelukseen määräaikaisen palvelusuhteensa keston ajaksi siten kuin sisäasiainministeriön päätöksellä tarkemmin määriteltäisiin.

Virkojen ja tehtävien siirtymiseen ei tarvittaisi virkamiehen suostumusta, ellei virka siirtyisi työssäkäyntialueelta toiselle. Työssäkäyntialueet on määritelty työssäkäyntialueista annetussa työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa. Siirtyvä virkasuhteinen toistaiseksi nimitetty henkilöstö säilyttäisi siirtymähetkellä palvelussuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet sekä euromääräisen palkkansa. Euromääräinen palkka voi muuttua yleisten työ- ja virkamiesoikeudellisten säännösten ja periaatteiden mukaisesti. Siirtyvä henkilöstö ei voi nyt ehdotetun siirtymäsäännöksen perusteella vain organisaatiomuutoksen vuoksi saada parempaa suojaa palkan osalta kuin henkilöstöllä oli vanhassa organisaatiossa.

Aluehallintovirastoista annettavan lain mukaan Poliisihallitus nimittäisi poliisitoimen tehtäviä hoitavan vastuualueen päällikön virkaan toistaiseksi. Viran kelpoisuusehdoista säädettäisiin poliisin hallinnosta annetussa asetuksessa. Poliisihallitus nimittäisi myös poliisitoimen tehtäviä hoitavan vastuualueen henkilökunnan.

Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

1.2 Poliisilaki

7 §. Poliisivaltuudet. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maininta poliisin ylijohdosta muutettaisiin Poliisihallitukseksi. Momentin mukaan poliisikokelaalla olisi poliisimiehelle kuuluvat valtuudet myös suorittaessaan Poliisihallituksen valtion turvallisuuden ylläpitämiseksi tai valtakunnallisen poliisitoiminnallisen erityistilanteen hoitamiseksi antamasta määräyksestä poliisille kuuluvia tehtäviä.

8 §. Erityiset poliisivaltuudet. Pykälän 1 ja 2 momenttia muutettaisiin siten, että Poliisihallitus olisi toimivaltainen viranomaisen antamaan erityisiä poliisivaltuuksia sekä antamaan valtuudet esitutkinnan suorittamiseen. Erityisten poliisivaltuuksien antaminen

on säädetty 1 momentissa sisäasiainministeriölle koko maassa ja lääninhallitukselle läänissä sekä esitutkintavaltuuksien antaminen 2 momentissa sisäasiainministeriölle.

9 a §. Palvelukseen ilmoittautuminen. Poliisimiehelle pykälän 3 ja 4 momentissa säädetty määräykset palvelukseen saapumisesta voisi jatkossa antaa Poliisihallitus. Momen-teista poistettaisiin maininnat poliisin ylijohdosta ja poliisin lääninjohdosta. Maininta kihlakunnan poliisilaitoksen päälliköstä muutettaisiin poliisilaitoksen päälliköksi.

32 a §. Peitetoiminnasta ja valeostosta päättäminen sekä peitetoiminnan ja valeoston valvonta. Pykälän 2 momentin maininta kihlakunnan poliisilaitoksesta muutettaisiin poliisilaitokseksi.

1.3 Laki poliisikoulutuksesta

1 §. Poliisikoulutuksen vastuuyksikkö. Pykälän 1 ja 3 momentin maininnat poliisin ylijohdosta ehdotetaan muutettavaksi Poliisihallitukseksi. Pykälän 3 momentissa oleva maininta valtakunnallisista yksiköistä toimialansa valtakunnallisen ja alueellisen koulutuksen kehittäjänä, toteuttajana ja tutkimustoiminnasta vastaavana tahona ehdotetaan jätettäväksi ennalleen, jotta voimassaolevat koulutusta koskeva järjestelyt voivat jatkua siten kuin ne on tällä hetkellä järjestetty.

Pykälän 4 momentin virke, jonka mukaan poliisin lääninjohdot vastaavat alueellisesta koulutuksesta ehdotetaan poistettavaksi.

3 §. Poliisiammattikorkeakoulun hallitus. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Poliisiammattikorkeakoulun hallituksen jäsenet ja varajäsenet nimittäisi poliisin ylijohdon sijasta Poliisihallitus.

6 §. Opiskelijaksi ottaminen poliisin perustutkintokoulutukseen. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että toimivaltainen viranomainen olisi poliisin ylijohdon sijasta Poliisihallitus.

8 §. Opiskelijaksi ottaminen muuhun tutkintokoulutukseen. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että toimivaltainen viranomainen olisi poliisin ylijohdon sijasta Poliisihallitus.

16 §. Opiskelijoiden osallistuminen poliisitehtäviin ja muihin määrättyihin tehtäviin. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutetta-

vaksi siten, että toimivaltainen viranomainen olisi poliisin ylijohdon sijasta Poliisihallitus.

22 §. Opetussuunnitelma. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että poliisin ylijohdon sijasta Poliisihallitus vahvistaisi Poliisiammattikorkeakoulun hallituksen esityksestä tutkintokoulutuksen ja vähintään 30 opintoviikon erikoitumiskoulutuksen opetussuunnitelman.

1.4 Laki poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta

2 luku Säilytystilaan ottaminen

1 §. Säilytystila. Pykälän mukaan poliisin säilytystilan hyväksyy lääninhallitus. Poliisin muun kuin lääninhallituksen alaisen yksikön ylläpitämän säilytystilan hyväksyy sisäasiainministeriö tai sisäasiainministeriön määräämä lääninhallitus. Pykälässä muutettaisiin siten, että säilytystilan hyväksyisi aina Poliisihallitus.

1.5 Laki päihtyneiden käsittelystä

10 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että selviämisasemina käytettävät tilat olisi alistettava Poliisihallituksen tarkastettaviksi ja hyväksyttäväksi. Voimassaolevan momentin mukaan toimivaltainen viranomainen on lääninhallitus.

1.6 Laki puolustusvoimien virka-avusta poliisille

3 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että virka-apupyynnön voisi tehdä poliisin ylijohdo tai poliisin lääninjohdon sijasta Poliisihallitus. Kiireellisessä tapauksessa virka-apua voi pyytää poliisin valtakunnallisen tai paikallisen yksikön päällikkö taikka asianomaisen poliisiyksikön tai -alueen johtovalmiudessa oleva päällystään kuuluva poliisimies. Pyynnöstä olisi viipymättä ilmoitettava Poliisihallitukseen eikä enää poliisin ylijohdoo tai poliisin lääninjohdoo.

10 §. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että poliisin ylijohdon sijasta toimivaltainen viranomainen olisi Poliisihallitus. Po-

liisihallitus ja pääesikunta voisivat antaa toisiaan kuultuaan omaa hallinnonalaansa koskevia täydentäviä määräyksiä puolustusvoimien materiaaliavusta poliisille, yhteistointakoulutuksesta sekä valmius- ja hälytysjärjestelyistä.

1.7 Passilaki

9 §. Tunnistaminen. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallituksella olisi oikeus antaa passin myöntäville viranomaisille määräyksiä tunnistamisen suorittamisesta.

30 §. Teknisen osan tietojen tietoturva. Pykälän 2 momentin maininta sisäasiainministeriöstä ja ministeriöstä ehdotetaan muutettavaksi Poliisihallitukseksi. Poliisihallituksen tulisi huolehtia erityisesti passin koneellisesti luettavien tietojen tietoturvasta. Poliisihallitus myös vastaisi edellä tarkoitettusta tietoturvasta myös sellaisen kolmannen osapuolen osalta, joka Poliisihallituksen toimeksiannosta kokonaan tai osittain toteuttaa 1 momentissa tarkoitettujen tietojen tallettamisen.

32 §. Passin hävittäminen. Pykälän ehdotetun 3 momentin mukaan Poliisihallituksella olisi oikeus antaa tarkempia määräyksiä passin hävittämisestä. Voimassa olevan momentin mukaan toimivaltainen viranomaisena on sisäasiainministeriö.

38 §. Tarkemmat säännökset. Pykälän ehdotetun 3 momentin mukaan Poliisihallitus vahvistaisi passin hakemisessa ja antamisessa käytettävän lomakkeen kaavan sekä päättää passin mallista ja muista sen valmistamiseen liittyvistä seikoista. Voimassa olevan momentin mukaan toimivaltainen viranomaisena on sisäasiainministeriö.

1.8 Henkilökorttilaki

16 §. Tarkemmat säännökset. Pykälän 1 momentin mukaan asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä henkilökortin hakemismenettelystä. Pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että valtioneuvoston

asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä henkilökortin hakemismenettelystä.

Sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus vahvistaisi 2 momentin mukaan henkilökortin ja sen myöntämismenettelystä käytettävän hakemuslomakkeen kaavan kuultuaan Kansaneläkelaitosta.

1.9 Rahankeräyslaki

11 §. Lupaviranomainen. Pykälän 1 momentissa oleva maininta siitä, että kihlakunnan poliisilaitos antaa rahankeräysluvan yhden kihlakunnan toimialueella ehdotetaan muutettavaksi siten, että poliisilaitos antaisi rahankeräysluvan toimialueellaan, joka voi nykyisin käsittää useamman kihlakunnan. Etelä-Suomen lääninhallituksen sijasta toimivaltaisena viranomaisena Poliisihallitus antaisi 3 momentin rahankeräysluvan poliisilaitoksen toimialuetta laajemmalla alueella toimeenpantavaan rahankeräykseen.

26 §. Valvonta. Toimivaltaiseksi viranomaiseksi ehdotetaan säädettäväksi Poliisihallitus. Rahankeräysten toimeenpanon yleisestä valvonnasta ja ohjauksesta sekä tilastoinnista vastaisi sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus. Etelä-Suomen lääninhallituksen sijasta Poliisihallitus ja poliisilaitokset vastaisivat myöntämiinsä lupiin perustuvien rahankeräysten toimeenpanon valvonnasta. Maininta kihlakunnan poliisilaitos muutettaisiin poliisilaitokseksi. Sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus voisi antaa rahankeräysten toimeenpanoa koskevia lausuntoja ja ohjeita.

27 §. Rahankeräysten valvontatiedosto. Pykälän 1 momentin mukaan laissa poliisille ja Etelä-Suomen lääninhallitukselle ja sisäasiainministeriölle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi poliisi pitää rekisteriä lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, kirjallisista varoituksista ja tilityksistä sekä luvan hakijoista ja saajista ja rahankeräyksen käytännön toimeenpanijoista (rahankeräysten valvontatiedosto). Pykälää muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin maininnat Etelä-Suomen lääninhallituksesta ja sisäasiainministeriöstä.

28 §. Tietojensaantioikeus. Pykälän 1 ja 2 momentin maininnat sisäasiainministeriöstä ja Etelä-Suomen lääninhallituksesta ehdotetaan muutettavaksi Poliisihallitukseksi ja maininta kihlakunnan poliisilaitoksesta poliisilaitokseksi. Näillä tahoilla olisi oikeus saada rahankeräysten toimeenpanemiseen välittömästi liittyviä tietoja ja rahankeräysten toimeenpanon valvonnassa tarpeellisia tietoja sekä tiettyjä tietoja myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan.

Sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallituksella olisi 3 momentin nojalla oikeus saada rahankeräysten toimeenpanon tilastoimiseksi tarvittavia tietoja luvan saajalta ja rahankeräyksen käytännön toimeenpanijalta maksutta ja yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä.

30 §. Muutoksenhaku. Voimassa olevan lain 1 momentin mukaan Etelä-Suomen lääninhallituksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään ja 2 momentin mukaan sisäasiainministeriön ja kihlakunnan poliisilaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Pykälää muutettaisiin siten, että sen 1 momentin mukaan Poliisihallituksen ja poliisilaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Voimassa olevat 3 ja 4 momentti siirtyisivät uusiksi 2 ja 3 momenteiksi.

1.10 Arpajaislaki

25 §. Tavara-arpajaislupa. Pykälän 1 momentissa oleva maininta siitä, että kihlakunnan poliisilaitos antaa ja peruuttaa tavara-arpajaisluvan yhden kihlakunnan toimialueella ehdotetaan muutettavaksi siten, että poliisilaitos antaisi ja peruuttaisi luvan toimialueellaan, joka voi nykyisin käsittää useamman kihlakunnan. Ehdotetun 2 momentin mukaan Etelä-Suomen lääninhallituksen sijasta toimivaltaisena viranomaisena Poliisi-

hallitus antaisi ja peruuttaisi luvan poliisilaitoksen toimialuetta laajemmalla alueella toimeenpantaviin tavara-arpajaisiin.

31 §. Arvauskilpailuja koskevat erityiset säännökset. Ehdotettua 25 §:ää vastaavasti ilmoitus poliisilaitoksen toimialueella toimeenpantavasta arvauskilpailusta tulisi 2 momentin mukaan tehdä toimeenpanopaikan poliisilaitokselle ja ilmoitus poliisilaitoksen toimialuetta laajemmalla alueella toimeenpantaviin arvauskilpailuihin Poliisihallitukselle.

32 §. Bingolupa. Pykälän ehdotetun 1 momentin mukaan luvan bingopelin toimeenpanemiseen (bingolupa) antaisi ja peruuttaisi jatkossa pelin toimeenpanopaikan kihlakunnan poliisilaitoksen sijasta Poliisihallitus.

34 §. Pelisääntöjen ja suurimman sallitun pelipanoksen vahvistaminen. Samoin kuin 32 §:ssä kihlakunnan poliisilaitos sijasta Poliisihallitus vahvistaisi hakemuksesta bingopelin pelisäännöt ja pelin suurimman sallitun pelipanoksen.

42 §. Arpajaisten valvonta. Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus vastaisi arpajaisten toimeenpanon valtakunnallisesta valvonnasta ja arpajaistoiminnan tilastoimisesta ja voisi antaa arpajaisten toimeenpanoa ja toimeenpanon valvontaa koskevia lausuntoja ja ohjeita.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin maininta lääninhallituksesta ja termi kihlakunnan poliisilaitos täsmennettäisiin poliisilaitokseksi. Poliisilaitos valvoisi alueellaan toimeenpantavia arpajaisia.

43 §. Viralliset valvojat. Pykälän maininnat sisäasiainministeriöstä muutettaisiin Poliisihallitukseksi. Sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus muun muassa määräisi rahapeliteoiminnan valvontaa varten virallisia valvojia, jotka ovat tässä tehtävässään virkavastuun alaisia.

48 §. Ratkaisusuositus. Pykälän 1 momentin ehdotetun muutoksen mukaan pelaaja voisi pyytää kirjallisesti raha-arpajaisia, veikkaus-, vedonlyönti- tai totopelejä toimeenpanevan rahapeliyhteisön ja pelaajan välisestä voitonmaksua koskevasta erimielisyydestä ratkaisusuositusta sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitukselta.

53 §. Rahapeliyhteisöjen velvollisuus luovuttaa tietoja. Pykälässä olevat maininnat sisäasiainministeriöstä muutettaisiin Poliisihallitukseksi, kuitenkin siten, että rahapeliyhteisöllä olisi velvollisuus toimittaa pykälän 1 momentissa määritelty toimintasuunnitelma, talousarvio sekä tilinpäätösasiakirja paitsi pykälässä mainituille ministeriöille, mukaan lukien sisäasiainministeriölle, myös Poliisihallitukselle.

57 §. Rahaliikenteen valvontalaitte. Koska Poliisihallitus määräisi ehdotetun 58 §:n mukaan tarkastuslaitoksen, tulee myös 57 §:ssä oleva maininta sisäasiainministeriöstä muuttaa Poliisihallitukseksi.

58 §. Tarkastuslaitokseksi määrääminen ja tarkastuslaitoksen tietojenantovelvollisuus. Pykälässä olevat maininnat sisäasiainministeriöstä muutettaisiin Poliisihallitukseksi.

Poliisihallitus määräisi hakemuksesta tässä laissa tarkoitettujen rahaliikenteen valvontalaitteiden tarkastuksia ja hyväksymisiä suorittavan tarkastuslaitoksen sekä voisi myös peruuttaa antamansa määräyksen tietyin edellytyksin. Tarkastuslaitoksen olisi toimitettava tiedot tyyppitarkastetuista rahaliikenteen valvontalaitteista Poliisihallitukselle. Pykälän 4 momentti säilyisi ennallaan.

67 §. Tarkemmat säännökset. Pykälän 1 momentin 6 kohtaan muutettaisiin siten, että lääninhallituksen tilalle tulisi Poliisihallitus. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin Poliisihallituksen ja poliisilaitosten velvollisuudesta toimittaa tietoja arpajaisten toimeenpanosta aiheutuvien ongelmien seurantaa ja tutkimusta varten.

1.11 Viihdelaitelaki

7 §. Tarkastuslaitokseksi määrääminen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi sisäasiainministeriö sijaan Poliisihallitus, joka määräisi laissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettuja tarkastuksia ja hyväksymisiä suorittavan tarkastuslaitoksen ja voisi myös peruuttaa antamansa määräyksen tietyin edellytyksin.

8 §. Rahaliikenteen valvontalaitteen tarkastus ja hyväksyminen. Pykälässä säädettäisiin toimivaltaiseksi viranomaiseksi 1 ja 2

momentissa sisäasiainministeriön sijaan Poliisihallitus, jonka määräämän tarkastuslaitoksen on tarkastettava ja hyväksyttävä rahaliikenteen valvontalaitte siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Tarkastuslaitoksen tulisi toimittaa tiedot tyyppitarkastetuista rahaliikenteen valvontalaitteista Poliisihallitukselle.

9 §. Viihdelaitealan seuranta sekä lausunnot ja ohjeet. Pykälän mukaan sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallituksen tehtävänä olisi seurata viihdelaitealan kehitystä ja antaa lausuntoja ja ohjeita pykälässä tarkemmin määritellyistä asioista.

10 §. Valvonta. Pykälän ehdotetun 3 momentin mukaan poliisilla ja sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallituksen määräämällä tarkastuslaitoksella olisi oikeus tarkastaa, että viihdelaiteissa käytetään hyväksytyä rahaliikenteen valvontalaitetta.

1.12 Ampuma-aselaki

15 §. Asekeräilijä. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että asekeräilijän hyväksyisi sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

20 §. Asealan elinkeinolupa. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus antaisi ja peruuttaisi luvan asealan elinkeinon harjoittamiseen.

26 §. Vastuuhenkilö. Pykälän 2 momenttia ja 3 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus olisi toimivaltainen viranomaisen. Poliisihallitus hyväksyisi ja peruuttaisi vastuuhenkilön hyväksynnän. Vastuuhenkilön tulee olla suorittanut hyväksytysti Poliisihallituksen järjestämän kokeen.

32 §. Kaupallinen ennakkosuostumus. Kaupallisen ennakkosuostumuksen antaisi ja peruuttaisi ehdotetun 1 momentin mukaan sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

33 §. Kaupallinen tuontilupa. Kaupallisen tuontiluvan antaisi ja peruuttaisi ehdotetun 1 momentin mukaan sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

34 §. Kaasusumuttimen kaupallinen tuontilupa. Kaasusumuttimen kaupallisen tuontiluvan antaisi ja peruuttaisi ehdotetun 1 momen-

tin mukaan sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

35 §. Kaupallinen siirtolupa. Pykälän 1 momentin mukaan luvan ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon Suomesta kaupallista tarkoitusta varten (kaupallinen siirtolupa) antaa ja peruuttaa ampuma-aseasioita käsittelevä ministeriö. Tehtävä ehdotetaan siirrettäväksi Poliisihallitukselle.

35 a §. Määräaikainen kaupallinen siirtolupa. Poliisihallitus voisi sisäasiainministeriön sijasta antaa useampaa eri siirtoa varten määräaikaisesti voimassa olevan kaupallisen siirtoluvan. Myös siirroista olisi kirjallisesti ilmoitettava Poliisihallitukselle ennen siirtoa siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

36 §. Kaupallinen vientilupa ja kaupallinen kauttakuljetuslupa. Kaupallisen vientiluvan ja kauttakuljetusluvan antaisi ja peruuttaisi ehdotetun 1 momentin mukaan sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

37 §. Kaasusumuttimen kaupallinen vientilupa ja kaasusumuttimen kaupallinen kauttakuljetuslupa. Vastaavasti kaasusumuttimen kaupallisen vientiluvan ja kauttakuljetusluvan antaisi ja peruuttaisi ehdotetun 1 momentin mukaan sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

40 §. Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus. Tullilaitoksen olisi tehtävä pykälässä säädetty ilmoitus sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitukselle. Maininta asetuksella tarkemmin säädetävistä asioista muutettaisiin maininnaksi valtioneuvoston asetuksella säädetäviksi asioiksi.

42 §. Hankkimislupa. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muuttavaksi siten, että luvan erityisen vaarallisen ampuma-aseen ja sen osan hankkimiseen antaisi ja peruuttaisi sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

45 §. Hankkimisluvan saajaa koskevat edellytykset luonnolliselle henkilölle. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muuttavaksi siten, toimivaltainen viranomainen olisi sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus. Lupa museossa tai kokoelmassa pitämiseen voitaisiin antaa vain asekeräilijälle, jolla olisi Poliisihallituksen hyväksyntä ampuma-aseiden tai aseiden osien keräilyyn ja jonka ampuma-aseiden ja aseiden osien säilytystilat säilytysti-

lojen sijaintipaikan poliisilaitos on hyväksynyt.

57 §. Asekeräilijäksi hyväksyminen. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että asekeräilijän hyväksyisi ja hyväksynnän peruuttaisi sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

59 a §. Tiedosto asekeräilijän ampuma-aseista. Toimivaltaiseksi viranomaiseksi säädettäisiin sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus, joka voisi hakemuksesta oikeuttaa asekeräilijän pitämään hallussapitoluvan hakemisen sijasta tiedostoa hankkimistaan, valmistamista tai muuntamista ampuma-aseista siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

64 §. Kansainvälisten valtiovierailujen turvatehtäviin liittyvä lupa. Pykälän 1 momentissa säädetyn luvan antaisi ja peruuttaisi sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

83 a §. Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus. Ehdotetun muutoksen mukaan tullilaitoksen olisi kolmen kuukauden välein ilmoitettava sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitukselle hankkimisluvassa, yksityisessä valmistamisluvassa, kaasusumutinluvassa ja yksityisessä tuontiluvassa mainittujen esineiden tuonnista Suomeen siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

110 §. Ampuma-aseiden ja patruunoiden tarkastus. Pykälän 4 momentin ehdotetun muutoksen mukaan sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus voisi antaa patruunoiden valmistajalle tai maahantuojalle patruunoiden tarkastusmerkinnän käyttöoikeuden.

115 §. Lain noudattamisen valvonta. Voimassa olevan pykälän mukaan lain ja sen nojalla annettujen säännösten yleinen valvonta kuuluu ampuma-aseasioita käsittelevälle ministeriölle. Lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo poliisi. Rajavartiolaitos ja tullilaitos valvovat lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialallaan. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälässä mainittuna valvovana toimivaltaisena viranomaisena olisi Poliisihallitus. Rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen osalta säännös säilyisi ennallaan.

117 a §. Ampuma-aselautakunta. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että ampuma-aselautakunta toimisi jatkossa sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallituksen yh-

teydessä. Lautakunta antaisi pyynnöstä lausuntoja lain soveltamisalaan kuuluvista asioista. Ampuma-aselautakunnasta on säädetty ampuma-aseasetuksen (145/1998) 65 a §:ssä.

118 §. Muutoksenhaku. Koska Poliisihallitus ehdotetaan säädettäväksi ampuma-aseain toimivaltaiseksi viranomaiseksi, myös lain muutoksenhakusäännöstä muutettaisiin vastaavasti. Ehdotetun 1 momentin mukaan Poliisihallituksen lain 32–35, 35 a, 36, 37 ja 64 §:n nojalla antamaan päätökseen samoin kuin muuhun lain nojalla annettuun päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Vastaavasti pykälän 3 momentin mukaan ampuma-aseen, aseiden osien, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimista tai hallussapitoa koskevaa valitusasiaa hallinto-oikeudessa käsiteltäessä valtion puhevaltaa käyttäisi Poliisihallitus eikä lääninhallituksen tehtävään määräämä poliisin lääninjohtoon kuuluva virkamies.

Ehdotetun 4 momentin mukaan valtionasiamiehen sijasta Poliisihallituksella olisi valitusoikeus hallinto-oikeuden päätöksestä.

119 §. Tarkemmat säännökset. Ehdotetun 3 momentin mukaan sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus antaisi tarvittaessa tarkempia ohjeita ampuma-aseiden pysyvästi ampumakelvottomiksi ja aseiden osien pysyvästi toimintakelvottomiksi tekemiseen liittyvistä teknisistä seikoista sekä 112 a §:ssä säädettyssä esittämisessä noudatettavasta menettelystä.

1.13 Laki järjestyksenvalvoijista

2 a §. Järjestyksenvalvojaksi asettaminen ja järjestyksenvalvojana toimiminen. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että toimivaltaiseksi viranomaiseksi määriteltäisiin sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus. Jos järjestyksenvalvojan tehtävä tai työturvallisuus sitä vaatisi, toimialueen poliisilaitos voi edellyttää, että järjestyksenvalvojana saa toimia vain 12 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen koulutuksen lisäksi Poliisihallituksen määrittämät vaatimukset täyttäv-

vän voimankäytön lisäkoulutuksen (järjestyksenvalvojan voimankäytön lisäkoulutus) hyväksytysti suorittanut.

11 §. Koiran mukana pitäminen. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa muutettaisiin siten, että toimivaltaiseksi viranomaiseksi määriteltäisiin sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus. Pykälän 1 momentin 1 kohdan ehdotetun muutoksen mukaan tilaisuuden toimeenpanopaikan poliisilaitoksen luvalla järjestyksenvalvoja saa pitää järjestyksenvalvontatehtävissä mukanaan yhtä koiraa, joka olisi hyväksytysti suorittanut Poliisihallituksen vahvistamat vaatimukset täyttävän tottelevaisuustarkastuksen.

12 §. Järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen. Järjestyksenvalvojaksi voitaisiin ehdotetun 1 momentin 3 ja 4 kohdan mukaan hyväksyä se, joka on hyväksytysti suorittanut Poliisihallituksen järjestyksenvalvojan peruskoulutuksen ja kertauskoulutuksen. Voimassa olevissa kohdissa toimivaltainen viranomainen on sisäasiainministeriö.

18 §. Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen. Pykälän 1 momentin 3 kohtaan ja 4 momenttiin muutettaisiin toimivaltaiseksi viranomaiseksi sisäasiainministeriön sijaan Poliisihallitus, joka hyväksyisi henkilön järjestyksenvalvojakouluttajaksi, tekisi siitä koskevat ilmoitukset ja määrittäisi järjestyksenvalvojakouluttajan kouluttajakoulutuksen sisällön.

19 §. Valvonta ja tietojensaanti. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että järjestyksenvalvojen, järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäjien ja järjestyksenvalvojakouluttajien yleisestä valvonnasta ja ohjauksesta vastasi sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus. Pykälän 2 ja 3 momenttia muutettaisiin siten, että niistä poistettaisiin maininnat poliisin lääninjohdosta ja muutettaisiin maininta kihlakunnan poliisilaitoksesta poliisilaitokseksi. Pykälän 3 momentin maininta sisäasiainministeriöstä muutettaisiin Poliisihallitukseksi. Poliisihallituksella ja poliisilaitoksilla olisi oikeus saada momentissa mainittuja tietoja.

22 §. Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen peruuttaminen. Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen peruuttamisesta päättäisi sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus. Tätä koskevat muutokset tehtäisiin pykälän 1, 3 ja 4 momenttiin.

23 §. *Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen.* Myös järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen väliaikaisesta peruuttamisesta päättäisi sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus. Tätä koskevat muutokset tehtäisiin 23 §:ään.

1.14 Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista

3 §. *Vartioimisliikelupa.* Pykälän 4 momentissa toimivaltaiseksi viranomaiseksi säädettäisiin sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus, jolle olisi ilmoitettava luvanhaltijan konkurssista tai kuolemasta 30 päivän kuluessa konkurssin alkamisesta tai kuolinpäivästä.

4 §. *Vartioimisliikeluvan myöntäminen.* Ehdotetun 3 momentin mukaan vartioimisliikeluvan myöntäisi sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

5 §. *Vartioimisliikeluvan ehtojen ja rajoitusten muuttaminen.* Ehdotetun 2 momentin mukaan vartioimisliikelupaan liitetyjä ehtoja ja rajoituksia muuttaisi sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

6 §. *Ilmoitukset.* Pykälään muutettaisiin siten, että sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallituksen olisi ilmoitettava myöntämästään vartioimisliikeluvasta sekä muuttamistaan vartioimisliikelupaan liitetyistä ehdoista ja rajoituksista niille poliisilaitoksille, joiden toimialueelle vartioimisliikeluvan hakija tai haltija on ilmoittanut perustavansa toimipaikkoja.

7 §. *Muutosilmoitukset.* Pykälän 1 ja 3 momenttia muutettaisiin siten, että vartioimisliikkeen olisi tehtävä muutosilmoitus sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitukselle ja Poliisihallituksen olisi edelleen toimitettava tieto poliisilaitoksille.

15 §. *Vastaava hoitaja.* Ehdotetun 1 momentin muutoksen mukaan sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus määräisi vastaavien hoitajien lukumäärän sekä vastaavien hoitajien vastuualueet ja ehdotetun 2 momentin myös vastaavan hoitajan hyväksymistä koskeva hakemus tehtäisiin Poliisihallitukselle.

20 §. *Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen.* Pykälässä on säädetty vastaavaksi hoitajaksi

hyväksymisestä, jonka suorittaisi jatkossa 15 §:ssä säädettyin tavoin Poliisihallitus.

21 §. *Väliaikaiseksi vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen.* Myös väliaikaiseksi vastaavaksi hoitajaksi hyväksyisi ehdotetun 3 momentin mukaan sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

22 §. *Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen ehtojen ja rajoitusten muuttaminen.* Pykälässä mainittuja ehtoja ja rajoituksia muuttaisi 2 momentin mukaan jatkossa sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

23 §. *Ilmoitukset.* Ilmoitusvelvollisuus poliisilaitokselle siirtyisi sisäasiainministeriöltä Poliisihallitukselle.

33 §. *Vartijan asu.* Poliisihallitus voisi sisäasiainministeriön sijasta ehdotetun 3 momentin mukaan kieltää asun, merkin tai tekstin käyttämisen.

42 §. *Valvonta.* Yksityisten turvallisuuspalveluiden yleisestä ohjauksesta ja valvonnasta vastaisi ehdotetun 1 momentin mukaan sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus. Pykälän 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta poliisin lääninjohdosta ja maininta kihlakunnan poliisilaitoksista muutettaisiin poliisilaitoksiksi, jotka vastaisivat yksityisten turvallisuuspalveluiden sekä vastaavien hoitajien, vartijoiden ja turvasuojajien toiminnan valvonnasta toimialueellaan.

Poliisilaitoksen tarkastuksesta laatima pöytäkirja toimitettaisiin ehdotetun 3 momentin mukaan sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitukselle.

43 §. *Tietojensaantioikeus.* Sisäasiainministeriöllä ja poliisin lääninjohton sijasta Poliisihallituksella olisi oikeus saada vartioimisliikkeeltä ja turvasuojausliikkeeltä valvonnassa tarvittavia tietoja.

45 §. *Vuosi-ilmoitus.* Ehdotetun 1 ja 2 momentin perusteella vartioimisliikkeen olisi tehtävä vuosi-ilmoitus sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitukselle ja Poliisihallituksen toimitettava tieto vuosi-ilmoituksesta edelleen poliisilaitoksille.

46 §. *Vartioimisliikeluvan peruuttaminen.* Vartioimisliikeluvan peruuttaisi sitä koskevan varoituksen antaisi ja ilmoitukset poliisilaitoksille tekisi pykälään ehdotettujen muutosten perusteella sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

47 §. *Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttaminen.* Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruttaisi, sitä koskevan varoituksen antaisi ja ilmoitukset vartioimisliikkeille antaisi pykälään ehdotettujen muutosten perusteella sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

49 §. *Vartioimisliikeluvan ja vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen.* Edellä esitetyn tavoin toimivaltainen viranomaislain pykälässä säädettyjen päätösten ja ilmoitusten tekemiseen olisi sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus.

51 §. *Neuvottelukunta.* Pykälän mukaan sisäasiainministeriön apuna on neuvoo-antava turvallisuusalan neuvottelukunta, johon sisäasiainministeriö määrää jäsenet. Neuvottelukunnassa tulee olla edustettuina turvallisuusalan kannalta keskeiset hallinnonalat sekä elinkeinoelämä, työnantajat, työntekijät ja kuluttajat. Neuvottelukunta ehdotetaan siirrettäväksi toimimaan Poliisihallituksen yhteyteen, koska laissa säädettäisiin muutoinkin toimivaltaiseksi viranomaiseksi Poliisihallitus ja neuvottelukunta toimii tehtävässään toimivaltaisen viranomaisen apuna. Poliisihallitus myös nimittäisi neuvottelukunnan jäsenet.

52 §. *Neuvottelukunnan tehtävät.* Pykälän 6 kohtaan muutettaisiin siten, että siitä poistetaan maininta antaa sisäasiainministeriön pyynnöstä turvallisuusalaa koskevia lausuntoja. Neuvottelukunta voisi jatkossa antaa pyynnöstä turvallisuusalaa koskevia lausuntoja. Lausuntoja pyytäviä tahoja ei määriteltäisi.

61 §. *Tarkemmat säännökset.* Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus vahvistaisi laissa tarkoitetuissa menettelyissä käytettävien lomakkeiden sekä vartijakortin ja turvasuojajakortin kaavan.

1.15 Pakkokeinolaki

1 luku **Kiinniottaminen, pidättäminen ja vangitseminen**

6 §. *Pidättämiseen oikeutettu virkamies.* Pykälän 1 kohdassa säädetään pidättämiseen oikeutetuista virkamiehistä poliisihallinnossa. Pykälää muutettaisiin siten, että siitä pois-

tettaisiin poliisin lääninjohdon virkanimikkeet sekä nimismiehen ja keskusrikospoliisin toimistopäällikön virkanimike.

28 §. *Vangitun, pidätetyn ja kiinni otetun kohtelu.* Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että Poliisihallitus saisi sisäasiainministeriön sijasta antaa määräyksiä pidätetyn ja kiinni otetun kohtelusta poliisin tiloissa.

4 luku **Takavarikko**

17 §. *Takavarikoidun esineen palauttaminen.* Pykälän 2 momentin maininta sisäasiainministeriöstä ehdotetaan muutettavaksi Poliisihallitukseksi. Poliisihallitus antaisi jatkossa tarkemmat määräykset palautettavaan esineeseen liittyvästä julkisen kuulutuksen antamisesta.

5 a luku **Telekuuntelu, televalvonta ja tekninen tarkkailu**

15 §. *Valvontasäännös.* Pykälän mukaan sisäasiainministeriö valvoo luvussa tarkoitettujen toimenpiteiden suorittamista ja antaa eduskunnan oikeusasiamiehelle vuosittain kertomuksen telekuuntelun ja -valvonnan sekä teknisen kuuntelun käytöstä sekä selvityksen teknisen tarkkailun käytöstä rangaistuslaitoksissa. Valvovaksi viranomaiseksi ehdotetaan säädettäväksi Poliisihallitus. Sisäasiainministeriö antaisi edelleen pykälässä mainitun kertomuksen ja selvityksen eduskunnan oikeusasiamiehelle.

6 luku **Muut pakkokeinot**

3 §. *Koe nautitun alkoholin tai muun huumausainneen toteamiseksi.* Pykälän 4 momenttia muutettaisiin siten, että Poliisihallitus antaisi jatkossa tarkemmat ohjeet pykälässä säädetyn kokeen tekemisestä sisäasiainministeriön sijasta.

7 luku **Erinäisiä säännöksiä**

1 §. *Eräiden virkamiesten oikeus käyttää pakkokeinoja.* Pykälän 2 momentissa toimivaltaiseksi viranomaiseksi ehdotetaan säädettäväksi Poliisihallitus sisäasiainministeriön sijasta. Ehdotetun momentin mukaan, kun Poliisihallitus antaa määrättylle virkamiehelle

poliisilain (493/95) 8 §:n 2 momentin nojalla valtuudet esitutkinnan toimittamiseen, se saa samalla antaa hänelle oikeuden käyttää pakokeinoja tämän lain mukaisesti määräyksessä mainitussa laajuudessa.

1.16 Esitutkintalaki

14 §. Pykälän 3 momentin mukaan kun sisäasiainministeriö antaa määrätylle virkamiehelle poliisilain 8 §:n 2 momentin nojalla valtuudet esitutkinnan toimittamiseen, se saa samalla oikeuttaa hänet toimimaan tutkinnanjohtajana. Toimivaltaiseksi viranomaiseksi ehdotetaan säädettäväksi Poliisihallitus.

1.17 Tieliikennelaki

95 §. *Kuljettajan ajokunnon valvonta.* Pykälän 2 momentin mukaan tarkempia ohjeita näkökyvyn tarkastuksen suorittamisesta antaa sisäasiainministeriö. Toimivaltaiseksi viranomaiseksi ehdotetaan säädettäväksi Poliisihallitus.

108 a §. *Poliisin toimintaa koskevat tarkemmat ohjeet ja määräykset.* Pykälässä on säädetty sisäasiainministeriö toimivaltaiseksi viranomaiseksi antamaan tarkempia määräyksiä ja ohjeita lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaan poliisille kuuluvien toimenpiteiden suorittamisesta ja vahvistamaan näissä toimenpiteissä käytettävien lomakkeiden kaavan. Tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi Poliisihallitukselle.

1.18 Ajoneuvolaki

100 §. *Poliisin toimintaa koskevat tarkemmat määräykset ja ohjeet.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus olisi toimivaltainen viranomainen antamaan tarkempia määräyksiä ja ohjeita ja vahvistamaan pykälässä tarkoitetun lomakkeiden kaavan.

1.19 Laki ylikuormamaksusta

19 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sisäasiainministeriön sijasta Poliisihallitus voisi antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita lain ja sen nojalla annettu-

jen säännösten mukaan poliisille kuuluvien tehtävien suorittamisesta.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Poliisihallituksesta säädettäisiin tarkemmin poliisin hallinnosta annetussa asetuksessa. Lisäksi esitys aiheuttaa muutoksia lukuisiin muihin asetustasoisiiin säädöksiin, joista voidaan mainita esimerkkeinä poliisiasetus (1112/1995) ja valtioneuvoston asetus sisäasiainministeriöstä (609/2003).

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010. Poliisin hallinnosta annetun lain siirtymäsäännöksissä säädettäisiin siirtymäkauden järjestelyistä, jotka koskevat vireillä olevia asioita, muualla lainsäädännössä säädettyjen tehtävien hoitamista, toimivaltaista viranomaista, henkilöstöä sekä virkoja.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Perustuslain 119 §:n mukaan valtion keskushallintoon voi kuulua valtioneuvoston ja ministeriöiden lisäksi virastoja, laitoksia ja muita toimielimiä. Valtiolla voi lisäksi olla alueellisia ja paikallisia viranomaisia. Valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Valtion alue- ja paikallishallinnon perusteista säädetään niin ikään lailla. Valtionhallinnon yksiköistä voidaan muutoin säätää asetuksella. Perustuslain 122 §:n mukaan hallintoa järjestettäessä tulee pyrkiä yhteensopiviin aluejaotuksiin, joissa turvataan suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samanlaisten perusteiden mukaan.

Poliisihallituksen tehtäviin kuuluisi julkisen vallan käyttöä, jonka vuoksi valtion keskushallintoviranomaisena toimivan Poliisihallituksen yleisistä perusteista ehdotetaan säädettäväksi poliisin hallinnosta annetussa laissa. Yleisillä perusteilla tarkoitetaan lähin-

nä yksikön nimeä, toimialaa sekä pääasiallisia tehtäviä ja toimivaltuuksia. Tarkemmat säännökset Poliisihallituksesta annettaisiin poliisin hallinnosta annetussa asetuksessa.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lain tasoisella säännöksellä. Perustuslain 80 §:n 1 momentin säännös lain alasta kattaa perustuslakia koskevan hallituksen esityksen (HE 1/1998 vp) ja perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaan myös virkamiesten oikeusaseman

perusteet. Tämän vuoksi esitykseen sisältyvistä henkilöstöjärjestelyistä säädettäisiin poliisin hallinnosta annetun lain siirtymäsäännöksissä.

Edellä mainitun johdosta lakiehdotukset voitaisiin käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan poliisin hallinnosta 14 päivänä helmikuuta 1992 annetun lain (110/1992) 5 § ja sen edellä oleva väliotsikko sekä 5 a ja 6 a §,

sellaisina kuin ne ovat 5 § laissa 100/2007, 5 §:n edellä oleva väliotsikko ja 5 a § laissa 676/2006 sekä 6 a § laeissa 156/1996 ja 679/2002, sekä

muutetaan 1 ja 3 §, 4 § ja sen edellä oleva väliotsikko sekä 4 a, 6, 8, 9, 10 ja 15 §,

sellaisina kuin ne ovat 1 § mainituissa laeissa 679/2002 ja 100/2007 sekä laissa 781/2007, 3 ja 10 § osaksi laissa 778/1997, 4, 6 ja 8 § mainituissa laissa 100/2007, 4 §:n edellä oleva väliotsikko ja 4 a § mainituissa laissa 676/2006, 9 § mainituissa laeissa 778/1997, 679/2002 ja 100/2007 sekä 15 § mainituissa laissa 156/1996, seuraavasti:

Yleiset säännökset

1 §

Poliisihallinto ja poliisiyksiköt

Sisäasiainministeriö vastaa poliisin toimialan ohjauksesta ja valvonnasta sekä erikseen ministeriölle säädettävistä poliisin toimialan tehtävistä. Ministeriön alainen keskushallintoviranomainen on Poliisihallitus, joka toimii poliisin ylijhtona.

Poliisihallituksen alaisia valtakunnallisia yksiköitä ovat keskusrikospoliisi, suojelupoliisi ja liikkuva poliisi sekä Poliisiammattikorkeakoulu ja Poliisin tekniikkakeskus. Poliisihallituksen alainen paikallishallintoviranomainen on poliisilaitos. Poliisiyksiköitä ovat Poliisihallitus sekä sen alaiset yksiköt. Sisäasiainministeriön asetuksella säädetään niistä aluehallinnon viranomaisista, joissa on poliisin vastuualue.

Poliisitoimesta Ahvenanmaan maakunnassa säädetään erikseen.

3 §

Neuvottelukunnat

Sisäasiainministeriön yhteydessä toimii poliisiasiain neuvottelukunta ja poliisilaitoksen yhteydessä poliisin neuvottelukunta. Poliisi-

hallituksen yhteydessä voi toimia neuvottelukuntia.

Neuvottelukuntien tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Keskushallinto

4 §

Poliisihallitus

Poliisihallitusta johtaa poliisiylijohtaja.

Poliisihallituksen tehtävänä on sisäasiainministeriön ohjauksen mukaisesti:

1) suunnitella, kehittää, johtaa ja valvoa poliisitoimintaa ja sen tukitoimintoja;

2) vastata poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta maan eri osissa;

3) päättää poliisiyksiköiden välisestä yhteistoiminnasta;

4) vastata poliisiyksiköiden tulosohjauksesta ja voimavarojen suuntaamisesta niille;

5) huolehtia muista sille säädettyistä tai määrättyistä tehtävistä.

Tarkemmat säännökset ja määräykset niistä Poliisihallituksen tehtävistä, joita aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueella hoidetaan, annetaan valtioneuvoston asetuksella tai Poliisihallituksen työjärjestyksellä. Muista aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueen tehtävistä, toimivallasta sekä

toimialueesta ja sen laajentamisesta säädetään erikseen.

4 a §

Ilmoitusvelvollisuus ja päätösvallan pidättäminen

Poliisiylijohtajan on ilmoitettava sisäasiainministerille yhteiskunnallisesti merkittävistä poliisitoiminta koskevista asioista. Suojelupoliisiin on ilmoitettava tehtäviinsä kuuluvista yhteiskunnallisesti merkittävistä asioista sisäasiainministerille ja poliisiylijohtajalle.

Poliisiylijohtaja pitää sisäasiainministeriön tietoisena Poliisihallitusta koskevista asioista. Poliisiylijohtajan osallistumisesta turvallisuusasioiden käsittelemiseen sisäasiainministeriössä säädetään erikseen.

Poliisihallituksen alaisen yksikön on ilmoitettava Poliisihallitukselle sellaisesta suunnitelmastaan hallinnon sisäisestä ratkaisusta tai olosuhteiden muutoksesta, jolla voi olla laatunsa tai laajuutensa vuoksi merkittävää vaikutusta Poliisihallituksen hyväksymien yksikön tulostavoitteiden ja toimintalinjojen toteutumiseen.

Poliisiylijohtaja voi yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen 3 momentissa tarkoitettun hallinnon sisäisen asian, joka on säädetty muun poliisin henkilöstöön kuuluvan virkamiehen ratkaistavaksi.

Paikallishallinto

6 §

Paikallispoliisi

Paikallinen poliisitoimi järjestetään kihlakunnittain siten, että poliisilaitoksen toimialueena on yksi tai useampi kihlakunta. Poliisilaitos vastaa myös poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta toimialueellaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään poliisilaitoksista, joiden toimialueena on useampi kihlakunta. Poliisilaitoksella voi olla alueellisia yksiköitä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään alueellisen yksikön toimialueesta. Alueellisen yksikön kielellisestä asemasta säädetään kielilain (423/2003) 6 §:n 2 mo-

mentissa. Sisäasiainministeriö päättää poliisilaitoksen toimipisteiden sijaintipaikoista.

Muodostettaessa poliisilaitos, jonka toimialueena on useampi kihlakunta, tulee ottaa huomioon eri alueiden erityispiirteet, kuten asukasmäärä, asukastiheys, laajuus, liikenneyhteydet sekä kieliolot ja aluejaotuksen vaikutus viranomaisen kielilain 6 §:ssä tarkoitettuun kielelliseen asemaan. Poliisilaitoksen muodostamisen yhteydessä lakkautettavien poliisilaitosten henkilöstö siirtyy ja virat siirretään perustettavaan poliisilaitokseen. Viran siirtämiseen ei tarvita virkamiehen suostumusta. Lakkaavien poliisilaitosten poliisipäällikön virat lakkautetaan ja perustetaan uusi poliisilaitoksen poliisipäällikön virka. Täytettäessä edellä mainittua poliisilaitoksen poliisipäällikön virkaa ensi kertaa virka saadaan täyttää sitä haettavaksi julistamatta. Lakkautettavan poliisipäällikön viran haltija sijoitetaan uudelleen ammattitaitoansa ja kykyänsä vastaaviin tehtäviin.

8 §

Yhteistoiminta

Poliisihallitus voi poliisitoiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi asianomaisia poliisilaitoksia ja alueen kuntia kuultuaan määrätä poliisilaitokset hoitamaan tehtäviä yhteistoiminnassa.

Poliisihallitus voi poliisitoiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi asianomaisia poliisiyksiköitä kuultuaan määrätä poliisilaitoksen ja muun poliisiyksikön hoitamaan tehtäviä yhteistoiminnassa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua yhteistoimintaa koskevassa päätöksessä tulee määrätä päällikkö johtamaan yhteistoiminnassa hoidettavia tehtäviä ja muut johtosuhteet sekä antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä yhteistoiminnan järjestämiseksi.

Valtakunnalliset yksiköt

9 §

Keskusrikospoliisi

Keskusrikospoliisin tehtävänä on torjua kansainvälistä, järjestäytyntä, ammatti-

maista, taloudellista ja muuta vakavaa rikollisuutta, suorittaa tutkintaa sekä kehittää rikostorjuntaa ja rikostutkimenetelmiä.

Poliisihallitus määrää ne asiarühmät, jotka kuuluvat keskusrikospoliisin tutkittaviksi. Poliisihallitus määrää myös keskusrikospoliisin ja poliisin muiden yksiköiden välisistä tutkintajärjestelyistä.

10 §

Suojelupoliisi

Suojelupoliisin tehtävänä on torjua sellaisia hankkeita ja rikoksia, jotka voivat vaarantaa valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta sekä suorittaa tällaisten rikosten tutkintaa. Sen tulee myös ylläpitää ja kehittää yleistä valmiutta valtakunnan turvallisuutta vaarantavan toiminnan estämiseksi.

Poliisihallitus määrää tarkemmin ne asiarühmät, jotka kuuluvat suojelupoliisin tutkittaviksi.

Erinäiset säännökset

15 §

Poliisin virat

Poliisin viroista, virkoihin nimittämisestä ja virkojen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella, jollei tästä laista tai valtion virkamieslaista (750/1994) muuta johdu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sisäasiainministeriössä ja lääninhallituksessa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat poliisitointa koskevat asiat, tehdyt sopimukset ja sitoumukset sekä niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet, jotka tämän taikka muun lain tai asetuksen mukaan kuuluvat tämän lain voimaan tulon jälkeen Poliisihallitukselle, siirtyvät Poliisihallitukselle.

Jos Poliisihallituksen toimialaan kuuluva tehtävä on muualla lainsäädännössä säädetty sisäasiainministeriön, poliisin ylijohdon, lääninhallituksen tai poliisin lääninjohdon hoitettavaksi, Poliisihallitus hoitaa näitä tehtäviä ja käyttää niihin liittyvää toimivaltaa tämän lain voimaan tulon jälkeen, jollei toisin säädetä.

Ennen Poliisihallituksen toiminnan aloittamista sisäasiainministeriö on toimivaltainen viranomaisen tekemään tämän lain toimeenpanon edellyttämät päätökset, jotka tämän lain voimaantulon jälkeen kuuluvat Poliisihallituksen toimivaltaan.

Sisäasiainministeriö voi ennen tämän lain voimaantuloa perustaa Poliisihallituksen poliisiylijohtajan viran. Virka perustetaan 1 päivästä tammikuuta 2010 lukien ja siihen sovelletaan sen perustamisen jälkeen valtion virkamieslain säännöksiä.

Sisäasiainministeriön poliisiosastolle ja lääninhallituksen poliisiosastolle sijoitettu muu kuin 4 momentissa mainittu virkasuhteinen toistaiseksi nimitetty henkilöstö sekä vastaavat virat siirtyvät tämän lain voimaan tullessa sisäasiainministeriöön, Poliisihallitukseen, aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueelle tai muuhun poliisiyksikköön siten kuin sisäasiainministeriön päätöksellä tarkemmin määritellään.

Määräaikaisia tehtäviä hoitava sisäasiainministeriön poliisiosaston ja lääninhallituksen poliisiosaston henkilöstö siirtyy tämän lain voimaan tullessa sisäasiainministeriön, Poliisihallituksen, aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueen tai muun poliisiyksikön palvelukseen määräaikaisen palvelusuhteensa keston ajaksi siten kuin sisäasiainministeriön päätöksellä tarkemmin määritellään.

Virkojen ja tehtävien siirtymiseen ei tarvita virkamiehen tai työntekijän suostumusta, ellei virka tai tehtävä siirry työssäkäyntialueelta toiselle. Siirtyvä henkilöstö säilyttää siirtymähetkellä palvelussuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet sekä euromääräisen palkkansa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**poliisilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 7 päivänä huhtikuuta 2005 annetun poliisilain (493/1995) 7 §:n 2 momentti, 8 §, 9 a §:n 3 ja 4 momentti sekä 32 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 2 momentti laissa 70/2005 sekä 9 a §:n 3 ja 4 momentti ja 32 a §:n 2 momentti laissa 525/2005, seuraavasti:

7 §

Poliisivaltuudet

Poliisikokelaalla on poliisimiehelle kuuluvat valtuudet suorittaessaan kouluttajansa johdon ja valvonnan alaisena koulutukseen liittyviä tehtäviä. Poliisikokelaalla on poliisimiehelle kuuluvat valtuudet myös suorittaessaan Poliisihallituksen valtion turvallisuuden ylläpitämiseksi tai valtakunnallisen poliisitoiminnallisen erityistilanteen hoitamiseksi antamasta määräyksestä poliisille kuuluvia tehtäviä.

8 §

Erityiset poliisivaltuudet

Poliisihallitus voi antaa nimetyille henkilöille sellaisia tämän lain mukaisia poliisivaltuuksia, joita tämä määrätyssä tehtävässään tarvitsee.

Valtuudet tämän lain mukaisten voimakeinojen käyttämiseen voidaan antaa kuitenkin vain nimetyille virkamiehelle. Valtuudet esitutkinnan suorittamiseen voidaan antaa vain virkamiehelle valtuuksien antamispäätöksessä mainittavien, virkamiehen omaan hallinnonalaan liittyvien rikosten tutkintaa varten.

Poliisivaltuuksien antajan on valvottava, että valtuuksia käytetään asianmukaisesti.

9 a §

Palvelukseen ilmoittautuminen

Poliisimies on velvollinen määräyksestä saapumaan palvelukseen myös vuosilomalla ollessaan, milloin se yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi on välttämätöntä. Määräyksen voi antaa Poliisihallitus poliisimiehelle sekä poliisin valtakunnallisen yksikön päällikkö ja poliisilaitoksen päällikkö oman yksikkönsä poliisimiehelle.

Poliisimies on muulloin kuin virkavapaana tai vuosilomalla ollessaan velvollinen määräyksestä olemaan tilapäisesti hälytysvalmiudessa ja saapumaan palvelukseen, milloin se poliisin toimintaan liittyvästä erityisestä syystä on tarpeen. Määräyksen voi antaa Poliisihallitus poliisimiehelle sekä poliisin valtakunnallisen yksikön päällikkö ja poliisilaitoksen päällikkö oman yksikkönsä poliisimiehelle.

32 a §

Peitetoiminnasta ja valeostosta päättäminen sekä peitetoiminnan ja valeoston valvonta

Valeostosta päättää poliisilaitoksen, keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin päällikkö

taikka hänen määräämänsä päällystöön kuuluva poliisimies.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

poliisikoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan poliisikoulutuksesta 4 päivänä helmikuuta 2005 annetun lain (68/2005) 1 §, 3 §:n 1 momentti, 6 §:n 4 momentti, 8 §, 16 §:n 2 momentti sekä 22 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti laissa 103/2007 ja 3 momentti laissa 782/2007 sekä 3 §:n 1 momentti, 8 §, 16 §:n 2 momentti ja 22 § mainitussa laissa 103/2007, seuraavasti:

1 §

Poliisikoulutuksen vastuuyksikkö

Poliisihallitus vastaa poliisin koulutus- ja tutkimustoiminnasta sekä siihen käytettävistä voimavaroista.

Poliisiammattikorkeakoulu vastaa poliisin valtakunnallisen koulutuksen järjestämisestä sekä tutkimustoiminnasta.

Poliisin valtakunnalliset yksiköt ja Poliisihallituksen erikseen määräämät poliisiyksiköt vastaavat osaltaan toimialansa valtakunnallisen ja alueellisen koulutuksen kehittämisestä ja toteuttamisesta sekä tutkimustoiminnasta.

Poliisiyksiköt vastaavat henkilöstönsä työpaikkakoulutuksesta.

3 §

Poliisiammattikorkeakoulun hallitus

Poliisiammattikorkeakoululla on hallitus, jonka jäsenet ja varajäsenet Poliisihallitus nimittää kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallituksessa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksitoista muuta jäsentä sekä kullakin heistä henkilökohtainen varajäsen.

6 §

Opiskelijaksi ottaminen poliisin perustutkintokoulutukseen

Poliisihallitus päättää niistä poliisin perustutkintoa suorittamaan otettavien valintaperusteista, jotka sisältävät 2 momentin 3 kohdan terveydentilaa ja alalle soveltuvuutta koskevat rajaukset, aikaisempien opintojen huomioon ottamisen valinnassa sekä valintakokeen rakenteen ja eri osioiden keskinäiset painotukset.

8 §

Opiskelijaksi ottaminen muuhun tutkintokoulutukseen

Poliisiammattikorkeakoulu valitsee poliisin jatkotutkintojen opiskelijat Poliisihallituksen vahvistamien valintaperusteiden mukaisesti sekä opiskelijat vastuullaan olevaan poliisihallinnon ulkopuoliseen turvallisuusalan koulutukseen.

Poliisialan ammattikorkeakoulutuksen opiskelijavalintoihin ei sovelleta ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmästä annettua valtioneuvoston asetusta (353/2003).

16 §

*Opiskelijoiden osallistuminen poliisitehtäviin
ja muihin määrättyihin tehtäviin*

 Jos valtion turvallisuuden ylläpitämiseksi tai valtakunnallisen poliisitoiminnallisen erityistilanteen hoitamiseksi on tarpeen, Poliisihallitus voi määrätä Poliisiammattikorkeakoulussa opiskelevia poliisimiehiä, jotka ovat saaneet riittävän peruskoulutuksen, suorittamaan myös muita kuin koulutukseen liittyviä poliisille kuuluvia tehtäviä.

22 §

Opetussuunnitelma

Poliisihallitus vahvistaa Poliisiammattikorkeakoulun hallituksen esityksestä tutkintokoulutuksen ja vähintään 30 opintoviikon erikoistumiskoulutuksen opetussuunnitelman. Muun koulutuksen opetussuunnitelmat vahvistaa Poliisiammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma sisältää määräykset opintojen tavoitteista, käsiteltävistä asiakokonaisuuksista, opintojen laajuudesta, opintojen suorittamisen enimmäisajasta, opetusmuodoista, opetuksen ja harjoittelun määrästä, muiden opintojen hyväksiluettavuudesta sekä vaadittavista suorituksista.

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki**poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain 2 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta 29 päivänä syyskuuta 2006 annetun lain (841/2006) 2 luvun 1 § seuraavasti:

2 luku

Säilytystilaan ottaminen

1 §

Säilytystila

Poliisin säilytystilan hyväksyy Poliisihallitus.

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki**päihtyneiden käsittelystä annetun lain 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan päihtyneiden käsittelystä 8 päivänä kesäkuuta 1973 annetun lain (461/1973) 10 §:n 2 momentti seuraavasti:

10 §

Selviämisasemina käytettävät tilat on alis- Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 tettava Poliisihallituksen tarkastettaviksi ja 20 .
 hyväksyttäväksi.

6.

Laki**puolustusvoimien virka-avusta poliisille annetun lain 3 ja 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimien virka-avusta poliisille 5 päivänä joulukuuta 1980 annetun lain (781/1980) 3 §:n 1 momentti ja 10 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 346/1998, seuraavasti:

3 §

Virka-apua pyytää Poliisihallitus. Kiireellisessä tapauksessa virka-apua voi pyytää poliisin valtakunnallisen tai paikallisen yksikön päällikkö taikka asianomaisen poliisiyksikön tai -alueen johtovalmiudessa oleva päällystään kuuluva poliisimies. Pyynnöstä on tällöin ilmoitettava viipymättä Poliisihallitukseen.

10 §

Poliisihallitus ja pääesikunta voivat antaa toisiaan kuultuaan omaa hallinnonalaansa koskevia täydentäviä määräyksiä puolustusvoimien materiaaliavusta poliisille, yhteistoimintakoulutuksesta sekä valmius- ja hälytysjärjestelyistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

7.

Laki**passilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä heinäkuuta 2006 annetun passilain (671/2006) 9 §:n 2 momentti, 30 §:n 2 momentti, 32 §:n 3 momentti ja 38 §:n 3 momentti seuraavasti:

9 §

Tunnistaminen

 Poliisihallituksella on oikeus antaa passin myöntäville viranomaisille määräyksiä tunnistamisen suorittamisesta.

30 §

Teknisen osan tietojen tietoturva

 Poliisihallituksen tulee huolehtia erityisesti passin koneellisesti luettavien tietojen tietoturvasta. Poliisihallitus vastaa edellä tarkoitusta tietoturvasta myös sellaisen kolmannen osapuolen osalta, joka Poliisihallituksen toimeksiannosta kokonaan tai osittain toteuttaa 1 momentissa tarkoitettujen tietojen tallettamisen.

32 §

Passin hävittäminen

 Poliisihallituksella on oikeus antaa tarkempia määräyksiä passin hävittämisestä.

38 §

Tarkemmat säännökset

 Poliisihallitus vahvistaa passin hakemisessa ja antamisessa käytettävän lomakkeen kaavan sekä päättää passin mallista ja muista sen valmistamiseen liittyvistä seikoista. Diplomaattipassin ja virkapassin hakemisessa ja antamisessa käytettävän lomakkeen vahvistaa kuitenkin ulkoasiainministeriö, joka myös päättää niiden mallista ja muista niiden valmistamiseen liittyvistä seikoista.

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki**henkilökorttilain 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä heinäkuuta 1999 annetun henkilökorttilain (829/1999) 16 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 300/2003, seuraavasti:

16 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä henkilökortin hakemismenettelystä.

Poliisihallitus vahvistaa henkilökortin ja sen myöntämismenettelyssä käytettävän hakemuslomakkeen kaavan kuultuaan Kansaneläkelaitosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

9.

Laki**rahankeräyslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 31 päivänä maaliskuuta 2006 annetun rahankeräyslain (255/2006) 11 ja 26 §, 27 §:n 1 momentti sekä 28 ja 30 § seuraavasti:

11 §

Lupaviranomainen

Rahankeräyksen toimeenpanopaikan poliisilaitos antaa rahankeräysluvan toimialueellaan toimeenpantavaan rahankeräykseen.

Keräyksen kohteen kotipaikan poliisilaitos antaa rahankeräysluvan yksittäisen henkilön tai perheen auttamiseksi.

Poliisihallitus antaa rahankeräysluvan poliisilaitoksen toimialuetta laajemmalla alueella toimeenpantavaan rahankeräykseen.

26 §

Valvonta

Rahankeräysten toimeenpanon yleisestä valvonnasta ja ohjauksesta sekä tilastoinnista vastaa Poliisihallitus.

Poliisihallitus ja poliisilaitokset vastaavat myöntämiinsä lupiin perustuvien rahankeräysten toimeenpanon valvonnasta.

Poliisihallitus voi antaa rahankeräysten toimeenpanoa koskevia lausuntoja ja ohjeita.

27 §

Rahankeräysten valvontatiedosto

Tässä laissa poliisille säädettyjen tehtävien suorittamiseksi poliisi pitää rekisteriä lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, kirjallisista varoituksista ja tilityksistä sekä luvan hakijoista ja saajista ja rahankeräyksen käytännön toimeenpanijoista (*rahankeräysten valvontatiedosto*).

28 §

Tietojensaantioikeus

Poliisihallituksella ja poliisilaitoksella on oikeus saada rahankeräysten toimeenpanemiseen välittömästi liittyviä tietoja ja rahankeräysten toimeenpanon valvonnassa tarpeellisia tietoja:

1) luvan hakijalta tai saajalta sekä rahankeräyksen käytännön toimeenpanijalta maksutta sekä yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä;

2) luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 141 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä talletuspankilta, jossa rahankeräystili tai luvan saajan muu pankkitili on;

3) viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä maksutta ja salassapitovelvollisuuden estämättä.

Poliisihallituksella ja poliisilaitoksella on oikeus saada 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettut tiedot myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovi-taan.

Poliisihallituksella on oikeus saada rahankeräysten toimeenpanon tilastoimiseksi tarvittavia tietoja luvan saajalta ja rahankeräyksen käytännön toimeenpanijalta maksutta ja yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä.

30 §

Muutoksenhaku

Poliisihallituksen ja poliisilaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin uhkasakkolain 24 §:ssä säädetään.

Tämän lain nojalla tehtyä luvan peruuttamista tai lupaehtojen muuttamista koskevaa päätöstä ja 22 §:ssä tarkoitettua lupaviranomaisen kieltopäätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki**arpajaislain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä marraskuuta 2001 annetun arpajaislain (1047/2001) 25 §:n 1 ja 2 momentti, 31 §:n 2 momentti, 32 §:n 1 momentti, 34 §, 42 §:n 2 ja 3 momentti, 43 §, 48 §:n 1 momentti, 53 ja 57 §, 58 §:n 1, 2 ja 3 momentti sekä 67 §:n 1 momentin 6 kohta seuraavasti:

25 §

Tavara-arpajaislupa

Luvan tavara-arpajaisiin (*tavara-arpajaislupa*) antaa ja peruuttaa toimeenpanopaikan poliisilaitos toimialueellaan.

Tavara-arpajaisluvan poliisilaitoksen toimialuetta laajemmalla alueella toimeenpantaviin tavara-arpajaisiin antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

31 §

Arvauskilpailuja koskevat erityiset säännökset

Ilmoitus poliisilaitoksen toimialueella toimeenpantavasta arvauskilpailusta tulee tehdä toimeenpanopaikan poliisilaitokselle. Ilmoitus poliisilaitoksen toimialuetta laajemmalla alueella toimeenpantaviin arvauskilpailuihin tulee tehdä Poliisihallitukselle.

32 §

Bingolupa

Luvan bingopelin toimeenpanemiseen (*bingolupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

34 §

Pelissäntöjen ja suurimman sallitun pelipanoksen vahvistaminen

Poliisihallitus vahvistaa hakemuksesta bingopelin pelissännöt ja pelin suurimman sallitun pelipanoksen. Pelissäntöihin on liitettävä arvontaa koskevat määräykset. Vahvistetut pelissännöt on pidettävä pelin toimeenpanopaikassa maksutta yleisön saatavilla.

42 §

Arpajaisten valvonta

Poliisihallitus vastaa arpajaisten toimeenpanon valtakunnallisesta valvonnasta ja arpajaistoiminnan tilastoimisesta. Poliisihallitus voi antaa arpajaisten toimeenpanoa ja toimeenpanon valvontaa koskevia lausuntoja ja ohjeita.

Poliisilaitos valvoo alueellaan toimeenpantavia arpajaisia.

43 §

Viralliset valvojat

Poliisihallitus määrää rahapelitoiminnan valvontaa varten virallisia valvojia, jotka ovat tässä tehtävässään virkavastuun alaisia.

Virallisten valvojien tulee valvoa, että rahapeliin toimeenpanossa noudatetaan 14 §:n nojalla vahvistettuja pelisääntöjä ja vahvistaa pelikierroksittain veikkaus-, vedonlyönti- ja totopeliin tulokset ja voittojen määrä. Virallisten valvojien tulee valvoa myös rahapelaajien arvonta ja arpojen sekoittaminen sekä vahvistaa arvonnin tulos, jollei julkinen notaari suorita näitä tehtäviä Poliisihallituksen suostumuksella.

48 §

Ratkaisusuositus

Pelaaja voi pyytää kirjallisesti rahapelaajaisia, veikkaus-, vedonlyönti- tai totopelien toimeenpanevan rahapeliyhteisön ja pelaajan välisestä voitonmaksua koskevasta erimielisyydestä ratkaisusuositusta Poliisihallitukselta.

53 §

Rahapeliyhteisöjen velvollisuus luovuttaa tietoja

Rahapeliyhteisöjen on toimitettava vuosittain toimintasuunnitelmansa, seuraavaa vuotta koskeva talousarvionsa sekä tilinpäätösasiakirjansa asianomaisille 19 §:ssä tarkoitettuille rahapeliyhteisön tuotonjakoasioita käsitteleville ministeriöille, valtiovarainministeriöille, sisäasiainministeriöille ja Poliisihallitukselle.

Raha-automaattien käytettävänä pitämiseen, kasinopelien toimeenpanemiseen ja pelikasino toiminnan harjoittamiseen luvan saaneen rahapeliyhteisön on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle ja Poliisihallitukselle jäljennökset rahapeliyhteisön kokousten ja hallituksen kokousten pöytäkirjoista sekä annettava ne muut tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen rahapeliyhteisön toiminnan ja sen tuottojen käytön valvomiseksi.

Rahapeliyhteisöjen on toimitettava 3 §:n 1—7 kohdassa tarkoitettujen arpajaisten toimeenpanoa koskevat tiedot tilastoimista varten Poliisihallitukselle ja arpajaisiin osallistumisesta aiheutuvien ongelmien seurantaan ja

tutkimusta varten tarpeelliset tiedot sosiaali- ja terveysministeriölle.

57 §

Rahaliikenteen valvontalaite

Jos raha- tai tavaravoittoautomaatin taikka 56 §:ssä tarkoitettujen peliautomaattien ja pelilaitteen käyttämisestä suoritettava maksu peritään automaatin tai pelilaitteen käyttökuntoon saattavan laitteen (*rahalukko*) avulla, automaatissa ja pelilaitteessa on oltava Poliisihallituksen määräämän tarkastuslaitoksen tarkastama ja hyväksymä rahaliikenteen valvontalaite. Sen on luotettavasti tallennettava tiedot laitteen käyttämisestä kertyneistä mak-suista. Tallennettavista tiedoista on laadittava tositteet, jotka tulee säilyttää kirjanpitoaineiston säilyttämisestä säädettyllä tavalla.

58 §

Tarkastuslaitokseksi määrääminen ja tarkastuslaitoksen tietojenantovelvollisuus

Poliisihallitus määrää hakemuksesta tässä laissa tarkoitettujen rahaliikenteen valvontalaitteiden tarkastuksia ja hyväksymisiä suorittavan tarkastuslaitoksen. Määräys annetaan laitokselle, jonka tehtävänä on suorittaa laitteiden teknisiä tarkastuksia. Määräys annetaan enintään viideksi vuodeksi.

Poliisihallitus voi peruuttaa antamansa määräyksen, jos:

- 1) tarkastuslaitos pyytää sitä;
- 2) tarkastuslaitos ilman hyväksyttävää perustetta jättää täyttämättä tarkastusvelvollisuutensa; tai
- 3) tarkastuslaitoksen toiminnassa ilmenee vääriä käytöksiä, jotka vaarantavat tarkastusten ja hyväksymisten luotettavuuden.

Tarkastuslaitoksen on toimitettava tiedot tyyppitarkastetuista rahaliikenteen valvontalaitteista Poliisihallitukselle.

67 §

Tarkeimmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään

6) Poliisihallituksen ja poliisilaitosten velvollisuudesta toimittaa tietoja arpajaisten toimeenpanosta aiheutuvien ongelmien seurantaan ja tutkimusta varten.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

11.

Laki

viihdelaitelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 10 päivänä helmikuuta 1995 annetun viihdelaitelain (164/1995) 7 §, 8 §:n 1 ja 2 momentti, 9 § ja 10 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1050/2001, seuraavasti:

7 §

Tarkastuslaitokseksi määrääminen

Poliisihallitus määrää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettuja tarkastuksia ja hyväksymisiä suorittavan tarkastuslaitoksen. Määräys on voimassa enintään viisi vuotta.

Poliisihallitus voi peruuttaa antamansa määräyksen:

- 1) tarkastuslaitoksen pyynnöstä;
- 2) jos tarkastuslaitos ilman hyväksyttävää perustetta jättää täyttämättä tarkastusvelvollisuutensa; tai
- 3) jos tarkastuslaitoksen toiminnassa ilmenee väärinkäytöksiä, jotka vaarantavat tarkastusten ja hyväksymisten luotettavuuden.

8 §

Rahaliikenteen valvontalaitteen tarkastus ja hyväksyminen

Poliisihallituksen määräämän tarkastuslaitoksen on tarkastettava ja hyväksyttävä rahaliikenteen valvontalaitte siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Tarkastuslaitoksen on toimitettava tiedot tyyppitarkastetuista rahaliikenteen valvontalaitteista Poliisihallitukselle.

9 §

Viihdelaitealan seuranta sekä lausunnot ja ohjeet

Poliisihallituksen tehtävänä on seurata viihdelaitealan kehitystä ja antaa lausuntoja ja ohjeita:

- 1) viihdelaitteen avulla käytettävistä video- ja ohjelmapeleistä;
- 2) viihdelaitteen sijoittamisesta;
- 3) viihdelaitteen käyttöturvallisuudesta ja teknisistä ominaisuuksista; sekä
- 4) muista viihdelaitetoimintaan liittyvistä seikoista.

10 §

Valvonta

Poliisilla ja Poliisihallituksen määräämällä tarkastuslaitoksella on oikeus tarkastaa, että

viihdelaitteessa käytetään hyväksyttyä rahanliikenteen valvontalaitetta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

ampuma-aselain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 9 päivänä tammikuuta 1998 annetun ampuma-aselain (1/1998) 15 §, 20 §:n 1 momentti, 26 §:n 2 momentti ja 3 momentin 1 kohta, 32 §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentti, 34 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 momentti, 35 a §, 36 §:n 1 momentti, 37 §:n 1 momentti, 40 §, 42 §:n 1 momentti, 45 §:n 3 momentti, 57 §:n 1 momentti, 59 a §:n 1 momentti, 64 §:n 1 momentti, 83 a §, 110 §:n 4 momentti, 115 ja 117 a §, 118 §:n 1, 3 ja 4 momentti sekä 119 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 15 §, 20 §:n 1 momentti, 26 §:n 2 momentti ja 3 momentin 1 kohta, 35 a §, 42 §:n 1 momentti, 45 §:n 3 momentti, 57 §:n 1 momentti, 59 a §:n 1 momentti, 83 a §, 110 §:n 4 momentti, 117 a §, 118 §:n 3 ja 4 momentti ja 119 §:n 3 momentti laissa 601/2001 sekä 118 §:n 1 momentti laissa 703/2005, seuraavasti:

15 §

Asekeräilijä

Asekeräilijällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä taikka Suomessa rekisteröityä tai julkista tehtävää hoitavaa yhteisöä tai säätiötä, jonka Poliisihallitus on hyväksynyt asekeräilijäksi.

20 §

Asealan elinkeinolupa

Poliisihallitus antaa ja peruuttaa luvan asealan elinkeinon harjoittamiseen (*asealan elinkeinolupa*).

26 §

Vastuuhenkilö

Vastuuhenkilön hyväksyy ja hyväksynnän peruuttaa Poliisihallitus. Jos se on ase-

elinkeinoharjoittajan toiminnan laajuuden vuoksi tarpeen, hyväksynnän antava viranomainen voi vaatia, että vastuuhenkilöitä on useampi kuin yksi.

Vastuuhenkilöksi voidaan hyväksyä luotettava ja asealan elinkeinon harjoittamiseen sopivana pidettävä henkilö, jolla on:

1) sellainen perehtyneisyys ampuma-aseisiin, aseiden osiin, patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin, jota asealan elinkeinon asianmukainen harjoittaminen edellyttää, ja joka on suorittanut hyväksytysti Poliisihallituksen järjestämän kokeen; sekä

32 §

Kaupallinen ennakkosuostumus

Ennakkosuostumuksen ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon Suomeen kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen ennakkosuostumus*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

33 §

Kaupallinen tuontilupa

Luvan ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten tuontiin Suomeen kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen tuontilupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

34 §

Kaasusumuttimen kaupallinen tuontilupa

Luvan kaasusumuttimen siirtoon ja tuontiin Suomeen kaupallista tarkoitusta varten (*kaasusumuttimen kaupallinen tuontilupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

35 §

Kaupallinen siirtolupa

Luvan ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon Suomesta kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen siirtolupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

35 a §

Määräaikainen kaupallinen siirtolupa

Poliisihallitus voi antaa useampaa eri siirtoa varten määräaikaisesti voimassa olevan kaupallisen siirtoluvan (*määräaikainen kaupallinen siirtolupa*). Luvan antamisen edellytyksenä on sen lisäksi, mitä 35 §:n 2 momentissa säädetään, että esineiden vastaanottajana on sama toisessa EU:n jäsenvaltiossa oleva ase-elinkeinonharjoittaja.

Siirroista on kirjallisesti ilmoitettava Poliisihallitukselle ennen siirtoa siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

36 §

Kaupallinen vientilupa ja kaupallinen kauttakuljetuslupa

Luvan ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten vientiin Suomesta kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen vientilupa*) ja kauttakuljetukseen kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen kauttakuljetuslupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

37 §

Kaasusumuttimen kaupallinen vientilupa ja kaasusumuttimen kaupallinen kauttakuljetuslupa

Luvan kaasusumuttimen siirtoon ja vientiin Suomesta kaupallista tarkoitusta varten (*kaasusumuttimen kaupallinen vientilupa*) sekä kauttakuljetukseen kaupallista tarkoitusta varten (*kaasusumuttimen kaupallinen kauttakuljetuslupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus. Kaasusumuttimen kaupallinen kauttakuljetuslupa voidaan antaa myös sellaiseen kauttakuljetukseen, jossa lähtö- ja määrämaa tai jompikumpi niistä on EU:n jäsenvaltio.

40 §

Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus

Tullilaitoksen on kolmen kuukauden välein ilmoitettava Poliisihallitukselle kaupallisessa tuontiluvassa ja kaasusumuttimen kaupallisessa tuontiluvassa mainittujen esineiden tuonnista Suomeen siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

42 §

Hankkimislupa

Luvan ampuma-aseen ja aseiden osien hankkimiseen (*hankkimislupa*) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai kotipaikan poliisilaitos. Luvan erityisen vaarallisen ampuma-

aseen ja sen osan hankkimiseen antaa ja peruuttaa kuitenkin Poliisihallitus. Hankkimislupa oikeuttaa myös aseeseen ja aseiden osan väliaikaiseen hallussapitoon. Hallussapitoluvasta säädetään 52 §:ssä.

45 §

Hankkimisluvan saajaa koskevat edellytykset luonnolliselle henkilölle

Lupa museossa tai kokoelmassa pitämiseen voidaan antaa vain asekeräilijälle, jolla on Poliisihallituksen hyväksyntä ampuma-aseiden tai aseiden osien keräilyyn ja jonka ampuma-aseiden ja aseiden osien säilytystilat säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitos on hyväksynyt.

57 §

Asekeräilijäksi hyväksyminen

Asekeräilijän hyväksyy ja hyväksynnän peruuttaa Poliisihallitus.

59 a §

Tiedosto asekeräilijän ampuma-aseista

Poliisihallitus voi hakemuksesta oikeuttaa asekeräilijän pitämään hallussapitoluvan hakemisen sijasta tiedostoa hankkimistaan, valmistamistaan tai muuntamistaan ampuma-aseista siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Oikeus lakkaa olemasta voimassa ja ampuma-aseiden osalta menettellään siten kuin 8 luvussa säädetään, jos asekeräilijälle annettu hyväksyntä raukeaa tai se peruutetaan.

64 §

Kansainvälisten valtiovierailujen turvatehtäviin liittyvä lupa

Luvan ampuma-aseen, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten

hallussapitoon kansainvälisten valtiovierailujen turvatehtävien järjestämiseksi antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

83 a §

Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus

Tullilaitoksen on kolmen kuukauden välein ilmoitettava Poliisihallitukselle hankkimisluvassa, yksityisessä valmistamisluvassa, kaasukäytönluvassa ja yksityisessä tuontiluvassa mainittujen esineiden tuonnista Suomeen siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

110 §

Ampuma-aseiden ja patruunoiden tarkastus

Poliisihallitus voi antaa patruunoiden valmistajalle tai maahantuojalle patruunoiden tarkastusmerkinnän käyttöoikeuden. Tarkastusmerkinnän käyttöoikeuden antamisen edellytyksistä ja peruuttamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

115 §

Lain noudattamisen valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo Poliisihallitus. Rajavartiolaitos ja tullilaitos valvovat lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialallaan.

117 a §

Ampuma-aselautakunta

Poliisihallituksen yhteydessä toimii ampuma-aselautakunta, joka antaa pyynnöstä lausuntoja tämän lain soveltamisalaan kuuluvista asioista. Tarkemmat säännökset ampuma-aselautakunnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

118 §

Muutoksenhaku

Poliisihallituksen tämän lain 32—35, 35 a, 36, 37 ja 64 §:n nojalla antamaan päätökseen sekä muuhun tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Ampuma-aseen, aseiden osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimista tai hallussapitoa koskevaa valitusasiaa hallinto-oikeudessa käsiteltäessä valtion puhevaltaa käyttää Poliisihallitus.

Poliisihallituksella on valitusoikeus hallinto-oikeuden päätöksestä.

119 §

Tarkemmat säännökset

Poliisihallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita ampuma-aseiden pysyvästi ampumakelvottomiksi ja aseiden osien pysyvästi toimintakelvottomiksi tekemiseen liittyvistä teknisistä seikoista sekä 112 a §:ssä säädettyä esittämisessä noudatettavasta menettelystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki**järjestyksenvalvojista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* järjestyksenvalvojista 22 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (533/1999) 2 a §:n 3 momentti, 11 §:n 1 momentin 1 kohta, 12 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta, 18 §:n 1 momentin 3 kohta ja 4 momentti, 19 §, 22 §:n 1, 3 ja 4 momentti sekä 23 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 104/2007, seuraavasti:

2 a §

Järjestyksenvalvojaksi asettaminen ja järjestyksenvalvojana toimiminen

Jos järjestyksenvalvojan tehtävä tai työturvallisuus sitä vaatii, toimialueen poliisilaitos voi edellyttää, että järjestyksenvalvojana saa toimia vain 12 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun koulutuksen lisäksi Poliisihallituksen määrittämät vaatimukset täyttävän

voimankäytön lisäkoulutuksen (*järjestyksenvalvojan voimankäytön lisäkoulutus*) hyväksytysti suorittanut.

11 §

Koiran mukana pitäminen

Tilaisuuden toimeenpanopaikan poliisilaitoksen luvalla järjestyksenvalvoja saa pitää

järjestyksenvalvontatehtävissä mukanaan yhtä koiraa:

1) joka on hyväksytysti suorittanut Poliisihallituksen vahvistamat vaatimukset täyttävän tottelevaisuustarkastuksen;

12 §

Järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen

Järjestyksenvalvojaksi voidaan hyväksyä se, joka:

3) on hyväksytysti suorittanut Poliisihallituksen määrittämät vaatimukset täyttävän koulutuksen, joka sisältää ainakin järjestyksenvalvojatoimintaan, järjestyksenvalvojan tehtäviin sekä järjestyksenvalvojan oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvät opetusaiheet (*järjestyksenvalvojan peruskoulutus*); sekä

4) on hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden hyväksymisen hakemista Poliisihallituksen määrittämät vaatimukset täyttävän kertauskoulutuksen (*järjestyksenvalvojan kertauskoulutus*), jos järjestyksenvalvojaksi hyväksymistä hakeva on jo aikaisemmin hyväksytty järjestyksenvalvojaksi 3 kohdan perusteella.

18 §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi voidaan hyväksyä se, joka:

3) on hyväksytysti suorittanut Poliisiammattikorkeakoulun järjestämän ja Poliisihallituksen määrittämät vaatimukset täyttävän koulutuksen (*järjestyksenvalvojakouluttajan kouluttajakoulutus*), joka sisältää ainakin järjestyksenvalvojatoimintaa sääntelevään lainsäädäntöön, järjestyksenvalvojan oikeuksiin ja velvollisuuksiin, voimankäyttöön sekä kouluttajana toimimiseen liittyvät opetusaiheet.

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyy Poliisihallitus, joka myös muuttaa hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia. Poliisihallituksen on ilmoitettava järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisestä sekä muuttamistaan ehdoista ja rajoituksista järjestyksenvalvojakouluttajan kotikunnan poliisilaitokselle.

19 §

Valvonta ja tietojensaanti

Järjestyksenvalvojen, järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäjien ja järjestyksenvalvojakouluttajien yleisestä valvonnasta ja ohjauksesta vastaa Poliisihallitus.

Poliisilaitokset vastaavat järjestyksenvalvojen, järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäjien ja järjestyksenvalvojakouluttajien toiminnan valvonnasta toimialueellaan.

Poliisihallituksella ja poliisilaitoksilla on oikeus saada järjestyksenvalvojalta, järjestyksenvalvojaksi asettajalta, järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäjältä ja järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksytyltä valvonnassa tarvittavia tietoja järjestyksenvalvontatehtävien suorittamisesta ja järjestyksenvalvontakoulutuksen järjestämisestä sekä muista vastaavista seikoista yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä.

22 §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen peruuttaminen

Poliisihallituksen on peruutettava järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen, jos järjestyksenvalvojakouluttaja sitä pyytää.

Poliisihallitus voi 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hyväksymisen peruuttamisen sijasta antaa järjestyksenvalvojakouluttajalle varoituksen, jos hyväksymisen peruuttaminen olisi oloihin nähden kohtuutonta.

Poliisihallituksen on ilmoitettava järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen peruuttamisesta tai varoituksen antamisesta jär-

järjestyksenvalvojakouluttajan kotikunnan poliisilaitokselle.

23 §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen

Poliisihallitus voi väliaikaisesti peruuttaa järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen, jos poliisin tietoon on tullut seikkoja, jotka todennäköisesti johtavat järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen peruuttamiseen.

Päätös, jolla järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen on väliaikaisesti peruutettu, on voimassa enintään kolme kuukautta. Poliisihallitus voi jatkaa päätöksen voimasaoloaikaa enintään kuudella kuukaudella kerrallaan, jos järjestyksenvalvojakouluttajaa epäillään rikoksesta, joka todennäköisesti johtaa hyväksymisen peruuttamiseen.

Poliisihallituksen on ilmoitettava järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen väliaikaisesta peruuttamisesta järjestyksenvalvojakouluttajan kotikunnan poliisilaitokselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan yksityisistä turvallisuuspalveluista 12 päivänä huhtikuuta 2002 annetun lain (282/2002) 3 §:n 4 momentti, 4 §:n 3 momentti, 5 §:n 2 momentti, 6 §, 7 §:n 1 ja 3 momentti, 15 §:n 1 ja 2 momentti, 20 §:n 4 momentti, 21 §:n 3 momentti, 22 §:n 2 momentti, 23 §, 33 §:n 3 momentti, 42, 43 ja 45 §, 46 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 47 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 49 ja 51 §, 52 §:n 6 kohta ja 61 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 1 momentti ja 45 § osaksi laissa 105/2007, 46 §:n 4 momentti, 47 §:n 3 ja 4 momentti laissa 765/2003 ja 49 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

3 §

Vartioimisliikelupa

Luvanhaltijan konkurssi- tai kuolinpesällä on oikeus jatkaa vartioimisliiketoimintaa enintään yhden vuoden ajan luvanhaltijan konkurssin alkamisesta tai kuolinpäivästä. Konkurssipesän hoitajan sekä kuolinpesän osakkaan tai muun pesää hoitavan on ilmoitettava Poliisihallitukselle luvanhaltijan kon-

kurssista tai kuolemasta 30 päivän kuluessa konkurssin alkamisesta tai kuolinpäivästä.

4 §

Vartioimisliikeluvan myöntäminen

Vartioimisliikeluvan myöntää Poliisihallitus.

5 §

Vartioimisliikeluvan ehtojen ja rajoitusten muuttaminen

Vartioimisliikelupaan liitettyjä ehtoja ja rajoituksia muuttaa Poliisihallitus.

6 §

Ilmoitukset

Poliisihallituksen on ilmoitettava myöntämästään vartioimisliikeluvasta sekä muuttamistaan vartioimisliikelupaan liitettyistä ehtoista ja rajoituksista niille poliisilaitoksille, joiden toimialueelle vartioimisliikeluvan hakija tai haltija on ilmoittanut perustavansa toimipaikkoja.

7 §

Muutosilmoitukset

Vartioimisliikkeen on ilmoitettava kirjallisesti (*muutosilmoitus*) Poliisihallitukselle:

1) liikkeen nimen tai yhtiömuodon muuttamisesta, liikkeen toimipaikan perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä sen osoitteen muuttamisesta;

2) liikkeen hallintoelimiin kuuluvan henkilön ja toimitusjohtajan sekä avoimessa yhtiössä yhtiömiehen ja kommandiittiyhtiössä vastuunalaisen yhtiömiehen vaihtumisesta;

3) liikkeen harjoittamisen lopettamisesta tai keskeyttämisestä yhtä kuukautta pitemmäksi ajaksi.

Poliisihallituksen on toimitettava tieto 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista muutosilmoituksista sille poliisilaitokselle, jonka toimialueella vartioimisliikkeen päätoimipaikka sijaitsee, ja sille poliisilaitokselle, jonka toimialueella muutosilmoituksessa tarkoitettu toimipaikka sijaitsee. Tieto 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista muutosilmoituksista on toimitettava sille poliisilaitokselle, jonka toimialueella liikkeen päätoimipaikka sijaitsee. Tieto 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista muutosilmoituksista on toimitettava kaikille niille poliisilaitoksille, joi-

den toimialueella sijaitsee liikkeen toimipaikkoja.

15 §

Vastaava hoitaja

Vartioimisliikkeellä on oltava palvelukseensa yksi tai useampi vastaava hoitaja, jonka hyväksyminen kyseisen vartioimisliikkeen vastaavaksi hoitajaksi on voimassa. Poliisihallitus määrää vastaavien hoitajien lukumäärän vartioimisliiketoiminnan laajuuden, vartioimisliikkeen toimipaikkojen lukumäärän ja sijainnin sekä muiden vastaavien seikkojen perusteella. Poliisihallitus määrää myös vastaavien hoitajien vastuualueet.

Vartioimisliikeluvan hakijan tai haltijan on jättäessään hakemuksen vartioimisliikeluvan saamiseksi tai välittömästi sen jälkeen tehtävä Poliisihallitukselle hakemus vastaavan hoitajan hyväksymiseksi. Vartioimisliiketoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin vartioimisliikkeelle on hyväksytty vastaava hoitaja.

20 §

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyy Poliisihallitus.

21 §

Väliaikaiseksi vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen

Väliaikaiseksi vastaavaksi hoitajaksi hyväksyy Poliisihallitus.

22 §

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen ehtojen ja rajoitusten muuttaminen

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia muuttaa Poliisihallitus.

23 §

Ilmoitukset

Poliisihallituksen on ilmoitettava vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisestä sekä vastaavaksi hoitajaksi hyväksymiseen liitettyjen ehtojen ja rajoitusten muuttamisesta niille poliisilaitoksille, joiden toimialueella sijaitsee vastaavan hoitajan vastuualueeseen kuuluvia toimipaikkoja.

33 §

Vartijan asu

Poliisihallitus voi kieltää asun, merkin tai tekstin käyttämisen, jollei se ole tämän lain tai tämän lain nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen mukainen.

42 §

Valvonta

Yksityisten turvallisuuspalveluiden yleisestä ohjauksesta ja valvonnasta vastaa Poliisihallitus.

Poliisilaitokset vastaavat yksityisten turvallisuuspalveluiden sekä vastaavien hoitajien, vartijoiden ja turvasuojaajien toiminnan valvonnasta toimialueellaan.

Poliisilaitoksen on tarkastettava toimialueellaan sijaitsevat vartioimisliikkeiden toimipaikat vähintään joka toinen vuosi. Tarkastuksesta laadittu pöytäkirja toimitetaan Poliisihallitukselle.

43 §

Tietojensaantioikeus

Poliisihallituksella on oikeus saada vartioimisliikkeeltä ja turvasuojausliikkeeltä valvonnassa tarvittavia tietoja liikkeen toiminnasta, henkilöstöstä, taloudellisesta asemasta ja muista vastaavista seikoista yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä.

45 §

Vuosi-ilmoitus

Vartioimisliikkeen on ilmoitettava Poliisihallitukselle kirjallisesti kultakin kalenterivuodelta seuraavan tammikuun loppuun mennessä:

- 1) toimeksiantojen lukumäärä;
- 2) toimipaikkojen lukumäärä ja osoitteet sekä henkilöstön lukumäärä;
- 3) tiedot kalenterivuoden aikana vastaavina hoitajina, vartijoina ja väliaikaisina vartijoina toimineista toimipaikoittain eriteltyinä;
- 4) tiedot vartioimisliikkeen ja vartijoiden ampuma-aseen ja kaasusumuttimen hallussapitoluvista, toimeksiantoista, joihin liittyvässä vartioimistehtävissä vartija on pitänyt mukanaan ampuma-asetta tai koiraa taikka käyttänyt muuta kuin vartijan asua, ja tilanteista, joissa vartija on käyttänyt ampuma-asetta, kaasusumutinta tai koiraa voimankäyttövälineenä.

Poliisihallituksen on toimitettava tieto vuosi-ilmoituksesta niille poliisilaitoksille, joiden toimialueella sijaitsee vartioimisliikkeen toimipaikkoja.

46 §

Vartioimisliikeluvan peruuttaminen

Poliisihallituksen on peruutettava vartioimisliikelupa, jos:

- 1) luvanhaltija sitä pyytää;
- 2) vartioimisliiketoiminta on lopetettu; taikka
- 3) luvanhaltija ei enää täytä elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 1 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Poliisihallitus voi 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa luvan peruuttamisen sijasta antaa luvanhaltijalle varoituksen, jos luvan peruuttaminen olisi oloihin nähden kohtuutonta.

Poliisihallituksen on ilmoitettava vartioimisliikeluvan peruuttamisesta ja varoituksen antamisesta niille poliisilaitoksille, joiden toimialueella vartioimisliikkeellä on toimipaikkoja.

47 §

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttaminen

Poliisihallituksen on peruutettava vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen, jos vartioimisliike tai vastaava hoitaja sitä pyytää.

Poliisihallitus voi 2 momentissa tarkoiteuissa tapauksissa hyväksymisen peruuttamisen sijasta antaa vastaavalle hoitajalle varoituksen, jos hyväksymisen peruuttaminen olisi oloihin nähden kohtuutonta.

Poliisihallituksen on ilmoitettava vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttamisesta ja varoituksen antamisesta vartioimisliikkeelle, jonka palveluksessa vastaava hoitaja toimii.

49 §

Vartioimisliikeluvan ja vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen

Poliisihallitus voi väliaikaisesti peruuttaa vartioimisliikeluvan tai vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen, jos poliisin tietoon on tullut seikkoja, jotka todennäköisesti johtavat vartioimisliikeluvan tai vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttamiseen.

Päätös, jolla vartioimisliikelupa tai vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen on väliaikaisesti peruutettu, on voimassa enintään kolme kuukautta. Poliisihallitus voi jatkaa päätöksen voimassaoloaikaa enintään kuudella kuukaudella kerrallaan, jos vartioimisliikkeen harjoittajaa, vastaavaa hoitajaa tai vartioimisliikkeen 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua vastuuhenkilöä epäillään rikoksesta, joka todennäköisesti johtaa vartioimisliikeluvan tai vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttamiseen.

Poliisihallituksen on ilmoitettava vartioimisliikeluvan väliaikaisesta peruuttamisesta niille poliisilaitoksille, joiden toimialueella vartioimisliikkeellä on toimipaikkoja, sekä vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen väliaikaisesta peruuttamisesta vartioimisliikkeelle, jonka palveluksessa vastaava hoitaja toimii.

51 §

Neuvottelukunta

Poliisihallituksen apuna on neuvoo-antava turvallisuusalan neuvottelukunta.

Poliisihallitus määrää neuvottelukunnan jäsenet. Neuvottelukunnassa tulee olla edustettuina turvallisuusalan kannalta keskeiset hallinnonalat sekä elinkeinoelämä, työnantajat, työntekijät ja kuluttajat.

52 §

Neuvottelukunnan tehtävät

Turvallisuusalan neuvottelukunnan tehtävänä on:

6) antaa pyynnöstä turvallisuusalaa koskevia lausuntoja.

61 §

Tarkemmat säännökset

Poliisihallitus vahvistaa lisäksi tässä laissa tarkoitetuissa menettelyissä käytettävien lomakkeiden sekä vartijakortin ja turvasuojajakortin kaavan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki**pakkokeinolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetun pakkokeinolain (450/1987) 1 luvun 6 §:n 1 kohta, 28 §:n 2 momentti, 4 luvun 17 §:n 2 momentti, 5 a luvun 15 §, 6 luvun 3 §:n 4 momentti ja 7 luvun 1 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 6 §:n 1 kohta laissa 646/2003, 28 §:n 2 momentti laissa 213/1995, 4 luvun 17 §:n 2 momentti laissa 779/1988, 5 a luvun 15 § laissa 366/1999 ja 7 luvun 1 § laeissa 497/1995 ja 195/2000 seuraavasti:

1 luku

Kiinniottaminen, pidättäminen ja vangitseminen

6 §

Pidättämiseen oikeutettu virkamies

Pidättämisestä päättää *pidättämiseen oikeutettu virkamies*. Pidättämiseen oikeutettuja virkamiehiä ovat:

1) poliisiylijohtaja, poliisijohtaja, poliisiylitarkastaja, poliisitarkastaja, poliisipäällikkö, apulaispoliisipäällikkö, keskusrikospoliisin päällikkö ja apulaispäällikkö, suojelupoliisin päällikkö, esitutkintatehtäviin määrätty apulaispäällikkö, esitutkintatehtäviin määrätty ylitarkastaja, liikkuvan poliisin päällikkö, apulaispäällikkö ja liikennepoliisitarkastaja, rikosylitarkastaja, rikostarkastaja, rikosylikomisario, ylikomisario, rikoskomisario ja komisario;

28 §

Vangitun, pidätetyn ja kiinni otetun kohtelu

Poliisihallitus saa antaa määräyksiä pidätetyn ja kiinni otetun kohtelusta poliisin tiloissa.

4 luku

Takavarikko

17 §

Takavarikoidun esineen palauttaminen

Jos palautettavan esineen omistajaa tai muuta, jolla on oikeus esineeseen, ei ole tiedossa, poliisin on julkisella kuulutuksella kehotettava häntä ilmoittautumaan. Jos kukaan ei vaadi esinettä itselleen kuuden kuukauden kuluessa kuuluttamisesta, esine siirtyy valtiolle, taikka jos esine on löytötavara, esineen löytäjälle niin kuin siitä on löytötavaralaissa säädetty. Tarkemmat määräykset kuuluttamisesta antaa Poliisihallitus.

5 a luku

Telekuuntelu, televalvonta ja tekninen tarkkailu

15 §

Valvontasäännös

Poliisihallitus valvoo tässä luvussa tarkoitettujen toimenpiteiden suorittamista. Sisäasiainministeriön on annettava eduskunnan oikeusasiamiehelle vuosittain kertomus telekuuntelun ja -valvonnan sekä teknisen kuun-

telun käytöstä. Samalla on myös annettava selvitys teknisen tarkkailun käytöstä rangaituslaitoksissa.

6 luku

Muut pakkokeinot

3 §

Koe nautitun alkoholin tai muun huumaavan aineen toteamiseksi

Poliisihallitus antaa tarkemmat ohjeet kokeen tekemisestä.

7 luku

Erinäisiä säännöksiä

1 §

Eräiden virkamiesten oikeus käyttää pakko-keinoja

Kun Poliisihallitus antaa määrätyle virkamiehelle poliisilain 8 §:n 2 momentin nojalla valtuudet esitutkinnan toimittamiseen, se saa samalla antaa hänelle oikeuden käyttää pakko-keinoja tämän lain mukaisesti määräyksessä mainitussa laajuudessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

esitutkintalain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetun esitutkintalain (449/1987) 14 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 203/1997, seuraavasti:

14 §

Kun Poliisihallitus antaa määrätyle virkamiehelle poliisilain (493/1995) 8 §:n 2 momentin nojalla valtuudet esitutkinnan toimittamiseen, se saa samalla oikeuttaa hänet toimimaan tutkinnanjohtajana.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki**tieliikennelain 95 ja 108 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 95 §:n 2 momentti ja 108 a §,

sellaisina kuin ne ovat, 95 §:n 2 momentti laissa 1103/2004 ja 108 a § laissa 676/1990, seuraavasti:

95 §

Kuljettajan ajokunnon valvonta

Näkökyvyn tarkastuksen saa tehdä vain siten ja sellaisella menetelmällä, ettei toimenpiteistä aiheudu tarpeetonta tai kohtuutonta haittaa ajoneuvon kuljettajalle. Poliisihallitus antaa tarkemmat ohjeet tarkastuksen suorittamisesta.

108 a §

Poliisin toimintaa koskevat tarkemmat ohjeet ja määräykset

Poliisihallitus antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaan poliisille kuuluvien toimenpiteiden suorittamisesta. Poliisihallitus vahvistaa näissä toimenpiteissä käytettävien lomakkeiden kaavan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

18.

Laki**ajoneuvolain 100 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä joulukuuta 2002 annetun ajoneuvolain (1090/2002) 100 § seuraavasti:

100 §

Poliisin toimintaa koskevat tarkemmat määräykset ja ohjeet

Poliisihallitus voi antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaan poliisille kuuluvien toimenpiteiden suorittamisesta.

Poliisihallitus vahvistaa tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä poliisille säädetyissä toimenpiteissä käytettävien lomakkeiden kaavan teknisissä tienvarsitarkastuksissa annettavaa 73 §:ssä tarkoitettua raporttilomaketta lukuun ottamatta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

19.

Laki**ylikuormamaksusta annetun lain 19 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ylikuormamaksusta 14 päivänä tammikuuta 1982 annetun lain (51/1982) 19 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 170/1996, seuraavasti:

19 §

nettujen säännösten mukaan poliisille kuuluvien tehtävien suorittamisesta.

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Poliisihallitus voi antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita tämän lain ja sen nojalla an-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 24 päivänä huhtikuuta 2009

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Sisäasiainministeri *Anne Holmlund*

1.

Laki**poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan poliisin hallinnosta 14 päivänä helmikuuta 1992 annetun lain (110/1992) 5 § ja sen edellä oleva väliotsikko sekä 5 a ja 6 a §, sellaisina kuin ne ovat 5 § laissa 100/2007, 5 §:n edellä oleva väliotsikko ja 5 a § laissa 676/2006 sekä 6 a § laeissa 156/1996 ja 679/2002, sekä *muutetaan* 1 ja 3 §, 4 § ja sen edellä oleva väliotsikko sekä 4 a, 6, 8, 9, 10 ja 15 §, sellaisina kuin ne ovat 1 § mainituissa laeissa 679/2002 ja 100/2007 sekä laissa 781/2007, 3 ja 10 § osaksi laissa 778/1997, 4, 6 ja 8 § mainituissa laissa 100/2007, 4 §:n edellä oleva väliotsikko ja 4 a § mainituissa laissa 676/2006, 9 § mainituissa laeissa 778/1997, 679/2002 ja 100/2007 sekä 15 § mainituissa laissa 156/1996, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus**Yleiset säännökset**Yleiset säännökset*

1 §

1 §

*Poliisihallinto ja poliisiyksiköt**Poliisihallinto ja poliisiyksiköt*

Poliisitointa johtaa sisäasiainministeriö. Ministeriön alainen aluehallintoviranomainen on lääninhallitus.

Sisäasiainministeriö vastaa poliisin toimialan ohjauksesta ja valvonnasta sekä erikseen ministeriölle säädettävistä poliisin toimialan tehtävistä. Ministeriön alainen keskuhallintoviranomainen on Poliisihallitus, joka toimii poliisin ylijohdona.

Lääninhallituksen alainen paikallishallintoviranomainen on kihlakunnan poliisilaitos lukuun ottamatta Helsingin kihlakunnan poliisilaitosta.

Ministeriön alaisia valtakunnallisia yksiköjä ovat keskusrikospoliisi, suojelupoliisi ja liikkuva poliisi. *Ministeriön alaisena toimii Poliisiammattikorkeakoulu, Poliisin tekniikkakeskus sekä paikallishallintoviranomaisena Helsingin kihlakunnan poliisilaitos.*

Poliisiyksiköjä ovat poliisin ylijohdoto, poliisin lääninjohdot sekä 2 ja 3 momentissa tarkoitettut yksiköt.

Poliisitoimesta Ahvenanmaan maakunnassa säädetään erikseen.

Poliisihallituksen alaisia valtakunnallisia yksiköjä ovat keskusrikospoliisi, suojelupoliisi ja liikkuva poliisi sekä Poliisiammattikorkeakoulu ja Poliisin tekniikkakeskus. Poliisihallituksen alainen paikallishallintoviranomainen on poliisilaitos. Poliisiyksiköjä ovat Poliisihallitus sekä sen alaiset yksiköt. Sisäasiainministeriön asetuksella säädetään niistä aluehallinnon viranomaisista, joissa on poliisin vastuualue.

Poliisitoimesta Ahvenanmaan maakunnassa säädetään erikseen.

3 §

Neuvottelukunnat

Ministeriön ja poliisilaitoksen yhteydessä toimii neuvottelukuntia. Lääninhallitus voi kuitenkin päättää, että poliisilaitoksista muodostetulla yhteistoiminta-alueella toimii yhteinen neuvottelukunta. Ministeriö päättää yhteisestä neuvottelukunnasta 8 §:n 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa.

Poliisin ylijohdo

4 §

Poliisin ylijohdo

Poliisin ylijohdona toimii sisäasiainministeriön poliisiosasto.

Poliisin ylijohdon tehtävänä on:

- 1) suunnitella, kehittää, johtaa ja valvoa poliisitoimintaa ja sen tukitoimintoja *koko maassa*;
- 2) vastata poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta maan eri osissa;
- 3) päättää *paikallispoliisin ja muiden poliisiyksiköiden välisestä yhteistoiminnasta*;
- 4) huolehtia muista sille säädettyistä tai määrättyistä tehtävistä.

3 §

Neuvottelukunnat

Sisäasiainministeriön yhteydessä toimii poliisiasiain neuvottelukunta ja poliisilaitoksen yhteydessä poliisin neuvottelukunta. Poliisihallituksen yhteydessä voi toimia neuvottelukuntia.

Neuvottelukuntien tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Keskushallinto

4 §

Poliisihallitus

Poliisihallitusta johtaa poliisiylijohtaja.

Poliisihallituksen tehtävänä on sisäasiainministeriön ohjauksen mukaisesti:

- 1) suunnitella, kehittää, johtaa ja valvoa poliisitoimintaa ja sen tukitoimintoja;
- 2) vastata poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta maan eri osissa;
- 3) päättää poliisiyksiköiden välisestä yhteistoiminnasta;
- 4) *vastata poliisiyksiköiden tulosohjauksesta ja voimavarojen suuntaamisesta niille*;
- 5) huolehtia muista sille säädettyistä tai määrättyistä tehtävistä.

Tarkemmat säännökset ja määräykset niistä Poliisihallituksen tehtävistä, joita aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueella hoidetaan, annetaan valtioneuvoston asetuksella tai Poliisihallituksen työjärjestyksellä. Muista aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueen tehtävistä, toimivallasta sekä toimialueesta ja sen laajentamisesta säädetään erikseen.

4 a §

Ilmoitusvelvollisuus ja päätösvallan pidättäminen

Poliisin ylijohdon alaisen yksikön on ilmoitettava poliisin ylijohdolle sellaisesta suunnitelmastaan hallinnon sisäisestä ratkaisusta tai olosuhteiden muutoksesta, jolla voi olla laatunsa tai laajuutensa vuoksi merkittävää vaikutusta poliisin ylijohdon hyväksymien yksikön tulostavoitteiden ja toimintalinjojen toteutumiseen. Poliisiylijohtaja voi yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen edellä tarkoitettun hallinnon sisäisen asian, joka on säädetty muun poliisin henkilöstöön kuuluvan virkamiehen ratkaistavaksi.

Poliisin lääninjohto

5 §

Poliisin lääninjohto

Poliisin lääninjohtona toimii lääninhallituksen poliisiosasto tai poliisitoimisto.

Poliisin lääninjohtajan tehtävänä on:

1) suunnitella, kehittää, johtaa ja valvoa poliisitoimintaa ja sen tukitoimintoja läänissä;

2) vastata poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta läänin alueella;

3) hyväksyä asianomaisten yksiköiden

4 a §

Ilmoitusvelvollisuus ja päätösvallan pidättäminen

Poliisiylijohtajan on ilmoitettava sisäasiainministerille yhteiskunnallisesti merkittävistä poliisitoimintaa koskevista asioista. Suojelupoliisin on ilmoitettava tehtäviinsä kuuluvista yhteiskunnallisesti merkittävistä asioista sisäasiainministerille ja poliisiylijohtajalle.

Poliisiylijohtaja pitää sisäasiainministeriön tietoisena Poliisihallitusta koskevista asioista. Poliisiylijohtajan osallistumisesta turvallisuusasioiden käsittelemiseen sisäasiainministeriössä säädetään erikseen.

Poliisihallituksen alaisen yksikön on ilmoitettava Poliisihallitukselle sellaisesta suunnitelmastaan hallinnon sisäisestä ratkaisusta tai olosuhteiden muutoksesta, jolla voi olla laatunsa tai laajuutensa vuoksi merkittävää vaikutusta Poliisihallituksen hyväksymien yksikön tulostavoitteiden ja toimintalinjojen toteutumiseen.

Poliisiylijohtaja voi yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen 3 momentissa tarkoitettun hallinnon sisäisen asian, joka on säädetty muun poliisin henkilöstöön kuuluvan virkamiehen ratkaistavaksi.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

kanssa neuvoteltuaan alaistensa yksiköiden tulostavoitteet sekä poliisin palvelujen tasapuolista saatavuutta ja laatua koskevat tavoitteet sisäasiainministeriön lääninjohdolle asettamien tulostavoitteiden sekä palvelujen tasapuolista saatavuutta ja laatua koskevien tavoitteiden ja toimintalinjojen perusteella sekä päättää yksiköille osoitettavista määrärahoista sisäasiainministeriön lääninjohdolle osoittaman määrärahan puitteissa;

4) päättää kihlakunnan poliisilaitosten yhteistoiminnasta läänissä;

5) huolehtia muista sille säädetyistä tai määrätyistä tehtävistä.

5 a §

Ilmoitusvelvollisuus

Poliisin lääninjohton alaisen yksikön on ilmoitettava poliisin lääninjohdolle sellaisesta suunnittelemastaan hallinnon sisäisestä ratkaisusta tai olosuhteiden muutoksesta, jolla voi olla laatunsa tai laajuutensa vuoksi merkittävää vaikutusta poliisin lääninjohton hyväksymien yksikön tulostavoitteiden toteutumiseen. (kumotaan)

Paikallishallinto

6 §

Paikallispoliisi

Paikallinen poliisitoimi järjestetään kihlakunnittain siten, että *kihlakunnan* poliisilaitoksen toimialueena on yksi tai useampi kihlakunta. *Kihlakunnan* poliisilaitos vastaa myös poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta toimialueellaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään *kihlakunnan* poliisilaitoksista, joiden toimialueena on useampi kihlakunta. *Kihlakunnan poliisilaitoksella voi olla palvelutoimistoja.* Sisäasiainministeriö päättää kihlakunnan poliisilaitoksen sekä sen palvelutoimistojen sijaintipaikoista.

Paikallishallinto

6 §

Paikallispoliisi

Paikallinen poliisitoimi järjestetään kihlakunnittain siten, että poliisilaitoksen toimialueena on yksi tai useampi kihlakunta. Poliisilaitos vastaa myös poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta toimialueellaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään poliisilaitoksista, joiden toimialueena on useampi kihlakunta. *Poliisilaitoksella voi olla alueellisia yksiköitä.* Valtioneuvoston asetuksella säädetään *alueellisen yksikön toimialueesta.* *Alueellisen yksikön kielellisestä asemasta säädetään kielilain (423/2003) 6 §:n 2 momentissa.* Sisäasiainministeriö päättää poliisitoimien sijaintipaikoista.

Muodostettaessa *kihlakunnan* poliisilaitos, jonka toimialueena on useampi kihlakunta, tulee ottaa huomioon eri alueiden erityispiirteet, kuten asukasmäärä, asukastiheys, laajuus, liikenneyhteydet sekä kieliolot ja aluejaotuksen vaikutus viranomaisen kielilain (423/2003) 6 §:ssä tarkoitettuun kielelliseen asemaan. Poliisilaitoksen muodostamisen yhteydessä lakkautettavien poliisilaitosten henkilöstö siirtyy ja virat siirretään perustettavaan *kihlakunnan* poliisilaitokseen. Viran siirtämiseen ei tarvita virkamiehen suostumusta. Lakkaavien *kihlakunnan* poliisilaitosten poliisipäällikön virat lakkautetaan ja perustetaan uusi *kihlakunnan* poliisilaitoksen poliisipäällikön virka. Täytettäessä edellä mainittua *kihlakunnan* poliisilaitoksen poliisipäällikön virkaa ensi kertaa virka saadaan täyttää sitä haettavaksi julistamatta. Lakkautettavan poliisipäällikön viran haltija sijoitetaan uudelleen ammattitaitoansa ja kykyänsä vastaaviin tehtäviin.

Kelpoisuusvaatimuksena kihlakunnan poliisipäällikön virkaan on oikeustieteen kandidaatin tutkinto tai muu ylempi korkeakoulututkinto sekä perehtyneisyys tehtäväalueeseen ja hallinnonalan toimintaan sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

6 a §

Nimismies

Valtioneuvoston yleisistunto voi erityisistä syistä ottaen huomioon kihlakunnan harvan asutuksen, pitkät etäisyydet, hankalat kulkuyhteydet, kieliolot tai muut niihin rinnastettavat perusteet päättää, että kihlakunnanvirastoon perustetaan nimismiehen virka poliisi- ja ulosotto-osastojen päälliköiden tehtävien hoitamista varten. Nimismies voidaan määrätä hoitamaan myös syyttäjäsoston päällikön tehtäviä.

Lääninhallitus nimittää nimismiehen. Viran kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen kandidaatin tutkinto ja perehtyneisyys tehtäväalueeseen ja käytännössä osoitettu johtamistaito.

silaitoksen toimipisteiden sijaintipaikoista.

Muodostettaessa poliisilaitos, jonka toimialueena on useampi kihlakunta, tulee ottaa huomioon eri alueiden erityispiirteet, kuten asukasmäärä, asukastiheys, laajuus, liikenneyhteydet sekä kieliolot ja aluejaotuksen vaikutus viranomaisen kielilain 6 §:ssä tarkoitettuun kielelliseen asemaan. Poliisilaitoksen muodostamisen yhteydessä lakkautettavien poliisilaitosten henkilöstö siirtyy ja virat siirretään perustettavaan poliisilaitokseen. Viran siirtämiseen ei tarvita virkamiehen suostumusta. Lakkaavien poliisilaitosten poliisipäällikön virat lakkautetaan ja perustetaan uusi poliisilaitoksen poliisipäällikön virka. Täytettäessä edellä mainittua poliisilaitoksen poliisipäällikön virkaa ensi kertaa virka saadaan täyttää sitä haettavaksi julistamatta. Lakkautettavan poliisipäällikön viran haltija sijoitetaan uudelleen ammattitaitoansa ja kykyänsä vastaaviin tehtäviin.

(kumotaan)

8 §

Yhteistoiminta

Poliisin lääninjohto voi poliisitoiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi asianomaisia poliisilaitoksia ja alueen kuntia kuultuaan määrätä *kihlakunnan* poliisilaitokset hoitamaan tehtäviä yhteistoiminnassa. *Jos kihlakunnan poliisilaitokset kuuluvat eri läänneihin tai yhteistoiminnassa on mukana Helsingin kihlakunnan poliisilaitos, päätöksen yhteistoiminnasta tekee poliisin ylijohdo.*

Poliisin ylijohdo voi poliisitoiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi asianomaisia poliisiyksiköitä kuultuaan määrätä *kihlakunnan* poliisilaitoksen ja muun poliisiyksikön hoitamaan tehtäviä yhteistoiminnassa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua yhteistoimintaa koskevassa päätöksessä tulee määrätä päällikkö johtamaan yhteistoiminnassa hoidettavia tehtäviä ja muut johtosuhteet sekä antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä yhteistoiminnan järjestämiseksi.

Valtakunnalliset yksiköt

9 §

Keskusrikospoliisi

Keskusrikospoliisin tehtävänä on torjua kansainvälistä, järjestäytyntä, ammattimaista, taloudellista ja muuta vakavaa rikollisuutta, suorittaa tutkintaa sekä kehittää rikostorjuntaa ja rikostutkintamenetelmiä.

Ministeriö määrää ne asiaryhmät, jotka kuuluvat keskusrikospoliisin tutkittaviksi. Ministeriö määrää myös keskusrikospoliisin ja poliisin muiden yksiköiden välisistä tutkintajärjestelyistä.

Poliisin lääninjohdolla on oikeus yksittäistapauksessa määrätä tutkintajärjestelyistä keskusrikospoliisin ja paikallispoliisin kesken läänissä. Tutkintajärjestelyistä keskusrikospoliisin ja Helsingin kihlakunnan poliisilai-

8 §

Yhteistoiminta

Poliisihallitus voi poliisitoiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi asianomaisia poliisilaitoksia ja alueen kuntia kuultuaan määrätä poliisilaitokset hoitamaan tehtäviä yhteistoiminnassa.

Poliisihallitus voi poliisitoiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi asianomaisia poliisiyksiköitä kuultuaan määrätä poliisilaitoksen ja muun poliisiyksikön hoitamaan tehtäviä yhteistoiminnassa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua yhteistoimintaa koskevassa päätöksessä tulee määrätä päällikkö johtamaan yhteistoiminnassa hoidettavia tehtäviä ja muut johtosuhteet sekä antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä yhteistoiminnan järjestämiseksi.

Valtakunnalliset yksiköt

9 §

Keskusrikospoliisi

Keskusrikospoliisin tehtävänä on torjua kansainvälistä, järjestäytyntä, ammattimaista, taloudellista ja muuta vakavaa rikollisuutta, suorittaa tutkintaa sekä kehittää rikostorjuntaa ja rikostutkintamenetelmiä.

Poliisihallitus määrää ne asiaryhmät, jotka kuuluvat keskusrikospoliisin tutkittaviksi. *Poliisihallitus* määrää myös keskusrikospoliisin ja poliisin muiden yksiköiden välisistä tutkintajärjestelyistä.

toksen kesken määrää kuitenkin poliisin ylijohdo.

10 §

Suojelupoliisi

Suojelupoliisin tehtävänä on torjua sellaisia hankkeita ja rikoksia, jotka voivat vaarantaa valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta sekä suorittaa tällaisten rikosten tutkintaa. Sen tulee myös ylläpitää ja kehittää yleistä valmiutta valtakunnan turvallisuutta vaarantavan toiminnan estämiseksi.

Ministeriö määrää tarkemmin ne asiaryhmät, jotka kuuluvat suojelupoliisin tutkittaviksi.

10 §

Suojelupoliisi

Suojelupoliisin tehtävänä on torjua sellaisia hankkeita ja rikoksia, jotka voivat vaarantaa valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta sekä suorittaa tällaisten rikosten tutkintaa. Sen tulee myös ylläpitää ja kehittää yleistä valmiutta valtakunnan turvallisuutta vaarantavan toiminnan estämiseksi.

Poliisihallitus määrää tarkemmin ne asiaryhmät, jotka kuuluvat suojelupoliisin tutkittaviksi.

Erinäiset säännökset

15 §

Poliisin virat

Poliisin viroista ja kelpoisuusvaatimuksista niihin säädetään asetuksella, jollei tästä laista muuta johdu.

Erinäiset säännökset

15 §

Poliisin virat

Poliisin viroista, virkoihin nimittämisestä ja virkojen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella, jollei tästä laista tai valtion virkamieslaista (750/1994) muuta johdu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sisäasiainministeriössä ja lääninhallituksessa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat poliisitointa koskevat asiat, tehdyt sopimukset ja sitoumukset sekä niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet, jotka tämän taikka muun lain tai asetuksen mukaan kuuluvat tämän lain voimaan tulon jälkeen Poliisihallitukselle, siirtyvät Poliisihallitukselle.

Jos Poliisihallituksen toimialaan kuuluva tehtävä on muualla lainsäädännössä säädetty sisäasiainministeriön, poliisin ylijohdon, lääninhallituksen tai poliisin lääninjohdon hoidettavaksi, Poliisihallitus hoitaa näitä tehtäviä ja käyttää niihin liittyvää toimivaltaa tämän lain voimaan tulon jälkeen, jollei toisin säädetä.

Ennen Poliisihallituksen toiminnan aloit-

tamista sisäasiainministeriö on toimivaltainen viranomaisen tekemään tämän lain toimeenpanon edellyttämät päätökset, jotka tämän lain voimaantulon jälkeen kuuluvat Poliisihallituksen toimivaltaan.

Sisäasiainministeriö voi ennen tämän lain voimaantuloa perustaa Poliisihallituksen poliisiylijohtajan viran. Virka perustetaan 1 päivästä tammikuuta 2010 lukien ja siihen sovelletaan sen perustamisen jälkeen valtion virkamieslain säännöksiä.

Sisäasiainministeriön poliisiosastolle ja lääninhallituksen poliisiosastolle sijoitettu muu kuin 4 momentissa mainittu virkasuhteinen toistaiseksi nimitetty henkilöstö sekä vastaavat virat siirtyvät tämän lain voimaan tullessa sisäasiainministeriöön, Poliisihallitukseen, aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueelle tai muuhun poliisiyksikköön siten kuin sisäasiainministeriön päätöksellä tarkemmin määritellään.

Määräaikaisia tehtäviä hoitava sisäasiainministeriön poliisiosaston ja lääninhallituksen poliisiosaston henkilöstö siirtyy tämän lain voimaan tullessa sisäasiainministeriön, Poliisihallituksen, aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueen tai muun poliisiyksikön palvelukseen määräaikaisen palvelusuhteensa keston ajaksi siten kuin sisäasiainministeriön päätöksellä tarkemmin määritellään.

Virkojen ja tehtävien siirtymiseen ei tarvita virkamiehen tai työntekijän suostumusta, ellei virka tai tehtävä siirry työssäkäyntialueelta toiselle. Siirtyvä henkilöstö säilyttää siirtymähetkellä palvelussuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet sekä euromääräisen palkkansa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**poliisilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 7 päivänä huhtikuuta 2005 annetun poliisilain (493/1995) 7 §:n 2 momentti, 8 §, 9 a §:n 3 ja 4 momentti sekä, 32 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 2 momentti laissa 70/2005 sekä 9 a §:n 3 ja 4 momentti ja 32 a §:n 2 momentti laissa 525/2005, seuraavasti

Voimassa oleva laki

7 §

Poliisivaltuudet

Poliisikokelaalla on poliisimiehelle kuuluvat valtuudet suorittaessaan kouluttajansa johdon ja valvonnan alaisena koulutukseen liittyviä tehtäviä. Poliisikokelaalla on poliisimiehelle kuuluvat valtuudet myös suorittaessaan poliisin ylijohdon valtion turvallisuuden ylläpitämiseksi tai valtakunnallisen poliisitoiminnallisen erityistilanteen hoitamiseksi antamasta määräyksestä poliisille kuuluvia tehtäviä.

Ehdotus

7 §

Poliisivaltuudet

Poliisikokelaalla on poliisimiehelle kuuluvat valtuudet suorittaessaan kouluttajansa johdon ja valvonnan alaisena koulutukseen liittyviä tehtäviä. Poliisikokelaalla on poliisimiehelle kuuluvat valtuudet myös suorittaessaan *Poliisihallituksen* valtion turvallisuuden ylläpitämiseksi tai valtakunnallisen poliisitoiminnallisen erityistilanteen hoitamiseksi antamasta määräyksestä poliisille kuuluvia tehtäviä.

8 §

Erityiset poliisivaltuudet

Sisäasiainministeriö voi antaa koko maassa ja lääninhallitus läänissä nimetyille henkilöille sellaisia tämän lain mukaisia poliisivaltuuksia, joita tämä määrätyssä tehtävässään tarvitsee.

Valtuudet tämän lain mukaisten voimakeinojen käyttämiseen voidaan antaa kuitenkin vain nimetyille virkamiehelle. Lisäksi valtuudet esitutkinnan suorittamiseen voi antaa vain sisäasiainministeriö virkamiehelle valtuuksien antamispäätöksessä mainittavien, hänen omaan hallinnonalaansa liittyvien rikosten

8 §

Erityiset poliisivaltuudet

Poliisihallitus voi antaa nimetyille henkilöille sellaisia tämän lain mukaisia poliisivaltuuksia, joita tämä määrätyssä tehtävässään tarvitsee.

Valtuudet tämän lain mukaisten voimakeinojen käyttämiseen voidaan antaa kuitenkin vain nimetyille virkamiehelle. Valtuudet esitutkinnan suorittamiseen voidaan antaa vain valtuuksien antamispäätöksessä mainittavien, virkamiehen omaan hallinnonalaansa liittyvien rikosten tutkintaa varten.

tutkintaa varten.

Poliisivaltuuksien antajan on valvottava, että valtuuksia käytetään asianmukaisesti.

Poliisivaltuuksien antajan on valvottava, että valtuuksia käytetään asianmukaisesti.

9 a §

9 a §

*Palvelukseen ilmoittautuminen**Palvelukseen ilmoittautuminen*

Poliisimies on velvollinen määräyksestä saapumaan palvelukseen myös vuosilomalla ollessaan, milloin se yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi on välttämätöntä. Määräyksen voi antaa poliisin ylijohdo poliisimiehelle, *poliisin lääninjohto alaiselle poliisimiehelle* sekä poliisin valtakunnallisen yksikön päällikkö ja *kihlakunnan* poliisilaitoksen päällikkö oman yksikkönsä poliisimiehelle.

Poliisimies on muulloin kuin virkavapaana tai vuosilomalla ollessaan velvollinen määräyksestä olemaan tilapäisesti hälytysvalmiudessa ja saapumaan palvelukseen, milloin se poliisin toimintaan liittyvästä erityisestä syystä on tarpeen. Määräyksen voi antaa poliisin ylijohdo poliisimiehelle, *poliisin lääninjohto alaiselle poliisimiehelle* sekä poliisin valtakunnallisen yksikön päällikkö ja *kihlakunnan* poliisilaitoksen päällikkö oman yksikkönsä poliisimiehelle.

Poliisimies on velvollinen määräyksestä saapumaan palvelukseen myös vuosilomalla ollessaan, milloin se yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi on välttämätöntä. Määräyksen voi antaa *Poliisihallitus* poliisimiehelle sekä poliisin valtakunnallisen yksikön päällikkö ja poliisilaitoksen päällikkö oman yksikkönsä poliisimiehelle.

Poliisimies on muulloin kuin virkavapaana tai vuosilomalla ollessaan velvollinen määräyksestä olemaan tilapäisesti hälytysvalmiudessa ja saapumaan palvelukseen, milloin se poliisin toimintaan liittyvästä erityisestä syystä on tarpeen. Määräyksen voi antaa *Poliisihallitus* poliisimiehelle sekä poliisin valtakunnallisen yksikön päällikkö ja poliisilaitoksen päällikkö oman yksikkönsä poliisimiehelle.

32 a §

32 a §

*Peitetoiminnasta ja valeostosta päättäminen sekä peitetoiminnan ja valeoston valvonta**Peitetoiminnasta ja valeostosta päättäminen sekä peitetoiminnan ja valeoston valvonta*

Valeostosta päättää *kihlakunnan* poliisilaitoksen, keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin päällikkö taikka hänen määräämänsä päällystön kuuluva poliisimies.

Valeostosta päättää poliisilaitoksen, keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin päällikkö taikka hänen määräämänsä päällystön kuuluva poliisimies.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki**poliisikoulutuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisikoulutuksesta 4 päivänä helmikuuta 2005 annetun lain (68/2005) 1 §, 3 §:n 1 momentti, 6 §:n 4 momentti, 8 §, 16 §:n 2 momentti sekä 22 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti laissa 103/2007 ja 3 momentti laissa 782/2007 sekä 3 §:n 1 momentti, 8 §, 16 §:n 2 momentti ja 22 § mainitussa laissa 103/2007, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Poliisikoulutuksen vastuuyksikkö**Poliisikoulutuksen vastuuyksikkö*

Poliisin ylijohdona sisäasiainministeriön poliisiosasto vastaa poliisin koulutus- ja tutkimustoiminnasta sekä siihen käytettävistä voimavaroista.

Poliisihallitus vastaa poliisin koulutus- ja tutkimustoiminnasta sekä siihen käytettävistä voimavaroista.

Poliisiammattikorkeakoulu vastaa poliisin valtakunnallisen koulutuksen järjestämisestä sekä tutkimustoiminnasta.

Poliisin valtakunnalliset yksiköt ja poliisin ylijohdon erikseen määräämät poliisiyksiköt vastaavat osaltaan toimialansa valtakunnallisen ja alueellisen koulutuksen kehittämisestä ja toteuttamisesta sekä tutkimustoiminnasta.

Poliisin valtakunnalliset yksiköt ja *Poliisihallituksen* erikseen määräämät poliisiyksiköt vastaavat osaltaan toimialansa valtakunnallisen ja alueellisen koulutuksen kehittämisestä ja toteuttamisesta sekä tutkimustoiminnasta.

Poliisin lääninjohdot vastaavat *alueellista koulutuksesta*. Poliisiyksiköt vastaavat henkilöstönsä työpaikkakoulutuksesta.

Poliisiyksiköt vastaavat henkilöstönsä työpaikkakoulutuksesta.

3 §

3 §

*Poliisiammattikorkeakoulun hallitus**Poliisiammattikorkeakoulun hallitus*

Poliisiammattikorkeakoululla on hallitus, jonka jäsenet ja varajäsenet poliisin ylijohdo nimittää kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallituksessa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksitoista muuta jäsentä sekä kullakin heistä henkilökohtainen varajäsen.

Poliisiammattikorkeakoululla on hallitus, jonka jäsenet ja varajäsenet *Poliisihallitus* nimittää kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallituksessa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksitoista muuta jäsentä sekä kullakin heistä henkilökohtainen varajäsen.

6 §

Opiskelijaksi ottaminen poliisin perustutkintokoulutukseen

Poliisin ylijohto päättää niistä poliisin perustutkintoa suorittamaan otettavien valintaperusteista, jotka sisältävät 2 momentin 3 kohdan terveydentilaa ja alalle soveltuvuutta koskevat rajaukset, aikaisempien opintojen huomioon ottamisen valinnassa sekä valintakokeen rakenteen ja eri osioiden keskinäiset painotukset

8 §

Opiskelijaksi ottaminen muuhun tutkintokoulutukseen

Poliisiammattikorkeakoulu valitsee poliisin jatkotutkintojen opiskelijat poliisin ylijohdon vahvistamien valintaperusteiden mukaisesti sekä opiskelijat vastuullaan olevaan poliisihallinnon ulkopuoliseen turvallisuusalan koulutukseen

Poliisialan ammattikorkeakoulutuksen opiskelijavalintoihin ei sovelleta ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmästä annettua valtioneuvoston asetusta (353/2003).

16 §

Opiskelijoiden osallistuminen poliisitehtäviin ja muihin määrättyihin tehtäviin

Jos valtion turvallisuuden ylläpitämiseksi tai valtakunnallisen poliisitoiminnallisen erityistilanteen hoitamiseksi on tarpeen, poliisin ylijohto voi määrätä Poliisiammattikorkeakoulussa opiskelevia poliisimiehiä, jotka ovat saaneet riittävän peruskoulutuksen, suorittamaan myös muita kuin koulutukseen liittyviä poliisille kuuluvia tehtäviä.

6 §

Opiskelijaksi ottaminen poliisin perustutkintokoulutukseen

Poliisihallitus päättää niistä poliisin perustutkintoa suorittamaan otettavien valintaperusteista, jotka sisältävät 2 momentin 3 kohdan terveydentilaa ja alalle soveltuvuutta koskevat rajaukset, aikaisempien opintojen huomioon ottamisen valinnassa sekä valintakokeen rakenteen ja eri osioiden keskinäiset painotukset.

8 §

Opiskelijaksi ottaminen muuhun tutkintokoulutukseen

Poliisiammattikorkeakoulu valitsee poliisin jatkotutkintojen opiskelijat *Poliisihallituksen* vahvistamien valintaperusteiden mukaisesti sekä opiskelijat vastuullaan olevaan poliisihallinnon ulkopuoliseen turvallisuusalan koulutukseen.

Poliisialan ammattikorkeakoulutuksen opiskelijavalintoihin ei sovelleta ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmästä annettua valtioneuvoston asetusta (353/2003).

16 §

Opiskelijoiden osallistuminen poliisitehtäviin ja muihin määrättyihin tehtäviin

Jos valtion turvallisuuden ylläpitämiseksi tai valtakunnallisen poliisitoiminnallisen erityistilanteen hoitamiseksi on tarpeen, *Poliisihallitus* voi määrätä Poliisiammattikorkeakoulussa opiskelevia poliisimiehiä, jotka ovat saaneet riittävän peruskoulutuksen, suorittamaan myös muita kuin koulutukseen liittyviä poliisille kuuluvia tehtäviä.

22 §

Opetussuunnitelma

Poliisin ylijohdo vahvistaa Poliisiammattikorkeakoulun hallituksen esityksestä tutkintokoulutuksen ja vähintään 30 opintoviikon erikoistumiskoulutuksen opetussuunnitelman. Muun koulutuksen opetussuunnitelmat vahvistaa Poliisiammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma sisältää määräykset opintojen tavoitteista, käsiteltävistä asiakokonaisuuksista, opintojen laajuudesta, opintojen suorittamisen enimmäisajasta, opetusmuodoista, opetuksen ja harjoittelun määrästä, muiden opintojen hyväksiluettavuudesta sekä vaadittavista suorituksista.

22 §

Opetussuunnitelma

Poliisihallitus vahvistaa Poliisiammattikorkeakoulun hallituksen esityksestä tutkintokoulutuksen ja vähintään 30 opintoviikon erikoistumiskoulutuksen opetussuunnitelman. Muun koulutuksen opetus-suunnitelmat vahvistaa Poliisiammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma sisältää määräykset opintojen tavoitteista, käsiteltävistä asiakokonaisuuksista, opintojen laajuudesta, opintojen suorittamisen enimmäisajasta, opetusmuodoista, opetuksen ja harjoittelun määrästä, muiden opintojen hyväksiluettavuudesta sekä vaadittavista suorituksista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

4.

Laki

poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain 2 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta 29 päivänä syyskuuta 2006 annetun lain (841/2006) 2 luvun 1 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

Säilytystilaan ottaminen

1 §

Säilytystila

Poliisin säilytystilan hyväksyy lääninhallitus. *Poliisin muun kuin lääninhallituksen*

2 luku

Säilytystilaan ottaminen

1 §

Säilytystila

Poliisin säilytystilan hyväksyy *Poliisihallitus*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

alaisen yksikön ylläpitämän säilytystilan hyväksyy sisäasiainministeriö tai sisäasiainministeriön määräämä lääninhallitus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki**päihtyneiden käsittelystä annetun lain 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan päihtyneiden käsittelystä 8 päivänä kesäkuuta 1973 annetun lain (461/1973) 10 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

10 §

Selviämisasemina käytettävät tilat on alistettava lääninhallituksen tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi.

Selviämisasemina käytettävät tilat on alistettava *Poliisihallituksen* tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki**puolustusvoimien virka-apusta poliisille annetun lain 3 ja 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan puolustusvoimien virka-apusta poliisille 5 päivänä joulukuuta 1980 annetun lain (781/1980) 3 §:n 1 momentti ja 10 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat 3 §:n 1 momentti ja 10 §:n 2 momentti laissa 346/1998, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Virka-apua pyytää poliisin ylijohdo tai poliisin lääninjohto. Kiireellisessä tapauksessa virka-apua voi pyytää poliisin valtakunnalli-

Virka-apua pyytää *Poliisihallitus*. Kiireellisessä tapauksessa virka-apua voi pyytää poliisin valtakunnallisen tai paikallisen yksikön

sen tai paikallisen yksikön päällikkö taikka asianomaisen poliisiyksikön tai -alueen johtovalmiudessa oleva päällystöön kuuluva poliisimies. Pyynnöstä on tällöin ilmoitettava viipymättä *valtakunnallisen yksikön osalta poliisin ylijohtoon sekä poliisin lääninjohtoon ja paikallisen yksikön osalta poliisin lääninjohtoon.*

päällikkö taikka asianomaisen poliisiyksikön tai -alueen johtovalmiudessa oleva päällystöön kuuluva poliisimies. Pyynnöstä on tällöin ilmoitettava viipymättä *Poliisihallitukseen.*

10 §

Poliisin ylijohdo ja pääesikunta voivat antaa toisiaan kuultuaan omaa hallinnonalaansa koskevia täydentäviä määräyksiä puolustusvoimien materiaaliavusta poliisille, yhteistoimintakoulutuksesta sekä valmius- ja hälytysjärjestelyistä.

10 §

Poliisihallitus ja pääesikunta voivat antaa toisiaan kuultuaan omaa hallinnonalaansa koskevia täydentäviä määräyksiä puolustusvoimien materiaaliavusta poliisille, yhteistoimintakoulutuksesta sekä valmius- ja hälytysjärjestelyistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki**passilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä heinäkuuta 2006 annetun passilain (671/2006) 9 §:n 2 momentti, 30 §:n 2 momentti, 32 §:n 3 momentti ja 38 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

Tunnistaminen

9 §

Tunnistaminen

Sisäasiainministeriöllä on oikeus antaa passin myöntäville viranomaisille määräyksiä tunnistamisen suorittamisesta.

Poliisihallituksella on oikeus antaa passin myöntäville viranomaisille määräyksiä tunnistamisen suorittamisesta.

30 §

Teknisen osan tietojen tietoturva

Sisäasiainministeriön tulee huolehtia erityisesti passin koneellisesti luettavien tietojen tietoturvasta. Sisäasiainministeriö vastaa edellä tarkoitettusta tietoturvasta myös sellaisen kolmannen osapuolen osalta, joka ministeriön toimeksiannosta kokonaan tai osittain toteuttaa 1 momentissa tarkoitettujen tietojen tallettamisen.

30 §

Teknisen osan tietojen tietoturva

Poliisihallituksen tulee huolehtia erityisesti passin koneellisesti luettavien tietojen tietoturvasta. *Poliisihallitus* vastaa edellä tarkoitettusta tietoturvasta myös sellaisen kolmannen osapuolen osalta, joka *Poliisihallituksen* toimeksiannosta kokonaan tai osittain toteuttaa 1 momentissa tarkoitettujen tietojen tallettamisen.

32 §

Passin hävittäminen

Sisäasiainministeriöllä on oikeus antaa tarkempia määräyksiä passin hävittämisestä.

32 §

Passin hävittäminen

Poliisihallituksella on oikeus antaa tarkempia määräyksiä passin hävittämisestä.

38 §

Tarkemmat säännökset

Sisäasiainministeriö vahvistaa passin hakemisessa ja antamisessa käytettävän lomakkeen kaavan sekä päättää passin mallista ja muista sen valmistamiseen liittyvistä seikoista. Diplomaattipassin ja virkapassin hakemisessa ja antamisessa käytettävän lomakkeen vahvistaa kuitenkin ulkoasiainministeriö, joka myös päättää niiden mallista ja muista niiden valmistamiseen liittyvistä seikoista.

38 §

Tarkemmat säännökset

Poliisihallitus vahvistaa passin hakemisessa ja antamisessa käytettävän lomakkeen kaavan sekä päättää passin mallista ja muista sen valmistamiseen liittyvistä seikoista. Diplomaattipassin ja virkapassin hakemisessa ja antamisessa käytettävän lomakkeen vahvistaa kuitenkin ulkoasiainministeriö, joka myös päättää niiden mallista ja muista niiden valmistamiseen liittyvistä seikoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki**henkilökorttilain 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä heinäkuuta 1999 annetun henkilökorttilain (829/1999) 16 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 300/2003, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

16 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä henkilökortin hakemismenettelystä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä henkilökortin hakemismenettelystä.

Sisäasiainministeriö vahvistaa henkilökortin ja sen myöntämismenettelyssä käytettävän hakemuslomakkeen kaavan kuultuaan Kansaneläkelaitosta.

Poliisihallitus vahvistaa henkilökortin ja sen myöntämismenettelyssä käytettävän hakemuslomakkeen kaavan kuultuaan Kansaneläkelaitosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
 ta 20 .

9.

Laki**rahankeräyslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 31 päivänä maaliskuuta 2006 annetun rahankeräyslain (255/2006) 11 ja 26 §, 27 §:n 1 momentti sekä 28 ja 30 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §

11 §

Lupaviranomainen

Lupaviranomainen

Rahankeräyksen toimeenpanopaikan *kihla-*

Rahankeräyksen toimeenpanopaikan poliisi-

kunnan poliisilaitos antaa rahankeräysluvan yhden kihlakunnan alueella toimeenpantavaan rahankeräykseen.

Keräyksen kohteen kotipaikan kihlakunnan poliisilaitos antaa rahankeräysluvan yksittäisen henkilön tai perheen auttamiseksi.

Etelä-Suomen lääninhallitus antaa rahankeräysluvan yhden kihlakunnan aluetta laajemmalla alueella toimeenpantavaan rahankeräykseen.

silaitos antaa rahankeräysluvan *toimialueellaan* toimeenpantavaan rahankeräykseen.

Keräyksen kohteen kotipaikan poliisilaitos antaa rahankeräysluvan yksittäisen henkilön tai perheen auttamiseksi.

Poliisihallitus antaa rahankeräysluvan *poliisilaitoksen toimialuetta* laajemmalla alueella toimeenpantavaan rahankeräykseen.

26 §

26 §

*Valvonta**Valvonta*

Rahankeräysten toimeenpanon yleisestä valvonnasta ja ohjauksesta sekä tilastoinnista vastaa sisäasiainministeriö.

Etelä-Suomen lääninhallitus ja kihlakuntien poliisilaitokset vastaavat myöntämiinsä lupiin perustuvien rahankeräysten toimeenpanon valvonnasta.

Sisäasiainministeriö voi antaa rahankeräysten toimeenpanoa koskevia lausuntoja ja ohjeita.

Rahankeräysten toimeenpanon yleisestä valvonnasta ja ohjauksesta sekä tilastoinnista vastaa *Poliisihallitus*.

Poliisihallitus ja poliisilaitokset vastaavat myöntämiinsä lupiin perustuvien rahankeräysten toimeenpanon valvonnasta.

Poliisihallitus voi antaa rahankeräysten toimeenpanoa koskevia lausuntoja ja ohjeita.

27 §

27 §

*Rahankeräysten valvontatiedosto**Rahankeräysten valvontatiedosto*

Tässä laissa poliisille, *Etelä-Suomen lääninhallitukselle ja sisäasiainministeriölle* säädettyjen tehtävien suorittamiseksi poliisi pitää rekisteriä lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, kirjallisista varoituksista ja tilityksistä sekä luvan hakijoista ja saajista ja rahankeräyksen käytännön toimeenpanijoista (*rahankeräysten valvontatiedosto*).

Tässä laissa poliisille säädettyjen tehtävien suorittamiseksi poliisi pitää rekisteriä lupahakemuksista, luvista, lupien peruuttamisista, kirjallisista varoituksista ja tilityksistä sekä luvan hakijoista ja saajista ja rahankeräyksen käytännön toimeenpanijoista (*rahankeräysten valvontatiedosto*).

28 §

28 §

*Tietojensaantioikeus**Tietojensaantioikeus*

Sisäasiainministeriöllä, Etelä-Suomen lääninhallituksella ja poliisilaitoksella on

Poliisihallituksella ja poliisilaitoksella on

ninhallituksella ja kihlakunnan poliisilaitoksella on oikeus saada rahankeräysten toimeenpanemiseen välittömästi liittyviä tietoja ja rahankeräysten toimeenpanon valvonnassa tarpeellisia tietoja:

1) luvan hakijalta tai saajalta sekä rahankeräyksen käytännön toimeenpanijalta maksutta sekä yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä;

2) luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 141 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä talletuspankilta, jossa rahankeräystili tai luvan saajan muu pankkitili on;

3) viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä maksutta ja salassapitovelvollisuuden estämättä.

Sisäasiainministeriöllä, Etelä-Suomen lääninhallituksella ja kihlakunnan poliisilaitoksella on oikeus saada 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettut tiedot myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan.

Sisäasiainministeriöllä on oikeus saada rahankeräysten toimeenpanon tilastoimiseksi tarvittavia tietoja luvan saajalta ja rahankeräyksen käytännön toimeenpanijalta maksutta ja yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä.

oikeus saada rahankeräysten toimeenpanemiseen välittömästi liittyviä tietoja ja rahankeräysten toimeenpanon valvonnassa tarpeellisia tietoja:

1) luvan hakijalta tai saajalta sekä rahankeräyksen käytännön toimeenpanijalta maksutta sekä yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä;

2) luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 141 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä talletuspankilta, jossa rahankeräystili tai luvan saajan muu pankkitili on;

3) viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä maksutta ja salassapitovelvollisuuden estämättä.

Poliisihallituksella ja poliisilaitoksella on oikeus saada 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettut tiedot myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan.

Poliisihallituksella on oikeus saada rahankeräysten toimeenpanon tilastoimiseksi tarvittavia tietoja luvan saajalta ja rahankeräyksen käytännön toimeenpanijalta maksutta ja yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä.

30 §

Muutoksenhaku

Etelä-Suomen lääninhallituksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta *Hämeenlinnan* hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Sisäasiainministeriön ja kihlakunnan poliisilaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin uhkasakkolain 24 §:ssä säädetään.

30 §

Muutoksenhaku

Poliisihallituksen ja poliisilaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin uhkasakkolain 24 §:ssä säädetään.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Tämän lain nojalla tehtyä luvan peruuttamista tai lupaehtojen muuttamista koskevaa päätöstä ja 22 §:ssä tarkoitettua lupaviranomaisen kieltopäätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämän lain nojalla tehtyä luvan peruuttamista tai lupaehtojen muuttamista koskevaa päätöstä ja 22 §:ssä tarkoitettua lupaviranomaisen kieltopäätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

10.

Laki

arpajaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä marraskuuta 2001 annetun arpajaislain (1047/2001) 25 §:n 1 ja 2 momentti, 31 §:n 2 momentti, 32 §:n 1 momentti, 34 §, 42 §:n 2 ja 3 momentti, 43 §, 48 §:n 1 momentti, 53 ja 57 §, 58 §:n 1, 2 ja 3 momentti sekä 67 §:n 1 momentin 6 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

25 §

25 §

*Tavara-arpajaislupa**Tavara-arpajaislupa*

Luvan yhden kihlakunnan alueella toimeenpantaviin tavara-arpajaisiin (*tavara-arpajaislupa*) antaa ja peruuttaa toimeenpanopaikan kihlakunnan poliisilaitos.

Luvan tavara-arpajaisiin (*tavara-arpajaislupa*) antaa ja peruuttaa toimeenpanopaikan poliisilaitos *toimialueellaan*.

Tavara-arpajaisluvan usean kihlakunnan tai yhden taikka useamman läänin alueella toimeenpantaviin tavara-arpajaisiin antaa ja peruuttaa lupaa hakevan yhteisön tai säätiön kotipaikan lääninhallitus.

Tavara-arpajaisluvan *poliisilaitoksen toimialuetta laajemmalla* alueella toimeenpantaviin tavara-arpajaisiin antaa ja peruuttaa *Poliisihallitus*.

31 §

31 §

*Arvauskilpailuja koskevat erityiset säännökset**Arvauskilpailuja koskevat erityiset säännökset*

Ilmoitus yhden kihlakunnan alueella toimeenpantavasta arvauskilpailusta tulee tehdä toimeenpanopaikan kihlakunnan poliisilaitokselle. Ilmoitus usean kihlakunnan tai yhden

Ilmoitus poliisilaitoksen toimialueella toimeenpantavasta arvauskilpailusta tulee tehdä toimeenpanopaikan poliisilaitokselle. Ilmoitus *poliisilaitoksen toimialuetta laajemmalla*

tai useamman läänin alueella toimeenpantaviin arvauskilpailuihin tulee tehdä toimeenpanijan kotipaikan lääninhallitukselle.

alueella toimeenpantaviin arvauskilpailuihin tulee tehdä *Poliisihallitukselle*.

32 §

Bingolupa

Luvan bingopelin toimeenpanemiseen (*bingolupa*) antaa ja peruuttaa pelin toimeenpanopaikan kihlakunnan poliisilaitos.

32 §

Bingolupa

Luvan bingopelin toimeenpanemiseen (*bingolupa*) antaa ja peruuttaa *Poliisihallitus*.

34 §

Pelissäntöjen ja suurimman sallitun pelipanoksen vahvistaminen

Kihlakunnan poliisilaitos vahvistaa hakemuksesta bingopelin pelisäännöt ja pelin suurimman sallitun pelipanoksen. Pelisääntöihin on liitettävä arvontaa koskevat määräykset. Vahvistetut pelisäännöt on pidettävä pelin toimeenpanopaikassa maksutta yleisön saatavilla.

34 §

Pelissäntöjen ja suurimman sallitun pelipanoksen vahvistaminen

Poliisihallitus vahvistaa hakemuksesta bingopelin pelisäännöt ja pelin suurimman sallitun pelipanoksen. Pelisääntöihin on liitettävä arvontaa koskevat määräykset. Vahvistetut pelisäännöt on pidettävä pelin toimeenpanopaikassa maksutta yleisön saatavilla.

42 §

Arpajaisten valvonta

Sisäasiainministeriö vastaa arpajaisten toimeenpanon valtakunnallisesta valvonnasta ja arpajaistoiminnan tilastoimisesta. Ministeriö voi antaa arpajaisten toimeenpanoa ja toimeenpanon valvontaa koskevia lausuntoja ja ohjeita.

Lääninhallitus ja kihlakunnan poliisilaitos valvovat alueellaan toimeenpantavia arpajaisia

42 §

Arpajaisten valvonta

Poliisihallitus vastaa arpajaisten toimeenpanon valtakunnallisesta valvonnasta ja arpajaistoiminnan tilastoimisesta. *Poliisihallitus* voi antaa arpajaisten toimeenpanoa ja toimeenpanon valvontaa koskevia lausuntoja ja ohjeita.

Poliisilaitos valvoo alueellaan toimeenpantavia arpajaisia.

43 §

Viralliset valvojat

Sisäasiainministeriö määrää rahapelitoi-

43 §

Viralliset valvojat

Poliisihallitus määrää rahapelitoiminnan

minnan valvontaa varten virallisia valvojia, jotka ovat tässä tehtävässään virkavastuun alaisia.

Virallisten valvojien tulee valvoa, että rahapeliin toimeenpanossa noudatetaan 14 §:n nojalla vahvistettuja pelisääntöjä ja vahvistaa pelikierroksittain veikkaus-, vedonlyönti- ja totopelien tulokset ja voittojen määrä. Virallisten valvojien tulee valvoa myös raharpajaisten arvonta ja arpojen sekoittaminen sekä vahvistaa arvonnän tulos, jollei julkinen notaari suorita näitä tehtäviä sisäasiainministeriön suostumuksella.

valvontaa varten virallisia valvojia, jotka ovat tässä tehtävässään virkavastuun alaisia.

Virallisten valvojien tulee valvoa, että rahapeliin toimeenpanossa noudatetaan 14 §:n nojalla vahvistettuja pelisääntöjä ja vahvistaa pelikierroksittain veikkaus-, vedonlyönti- ja totopelien tulokset ja voittojen määrä. Virallisten valvojien tulee valvoa myös raharpajaisten arvonta ja arpojen sekoittaminen sekä vahvistaa arvonnän tulos, jollei julkinen notaari suorita näitä tehtäviä *Poliisihallituksen* suostumuksella.

48 §

48 §

*Ratkaisusuositus**Ratkaisusuositus*

Pelaaja voi pyytää kirjallisesti raharpajaisia, veikkaus-, vedonlyönti- tai totopelilejä toimeenpanevan rahapeliyhteisön ja pelaajan välisestä voitonmaksua koskevasta erimielisyydestä ratkaisusuositusta sisäasiainministeriöltä.

Pelaaja voi pyytää kirjallisesti raharpajaisia, veikkaus-, vedonlyönti- tai totopelilejä toimeenpanevan rahapeliyhteisön ja pelaajan välisestä voitonmaksua koskevasta erimielisyydestä ratkaisusuositusta *Poliisihallitukselta*.

53 §

53 §

*Rahapeliyhteisöjen velvollisuus luovuttaa tietoja**Rahapeliyhteisöjen velvollisuus luovuttaa tietoja*

Rahapeliyhteisöjen on toimitettava vuosittain toimintasuunnitelmansa, seuraavaa vuotta koskeva talousarvionsa sekä tilinpäätösiakirjansa asianomaisille 19 §:ssä tarkoitettuille rahapeliyhteisön tuotonjakoasioita käsitteleville ministeriöille, valtiovarainministeriölle ja sisäasiainministeriölle.

Raha-automaattien käytettävänä pitämiseen, kasinopelien toimeenpanemiseen ja pelikasinotoiminnan harjoittamiseen luvan saaneen rahapeliyhteisön on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle ja sisäasiainministeriölle jäljennökset rahapeliyhteisön kokousten ja hallituksen kokousten pöytäkirjoista sekä annettava ne muut tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen rahapeliyhteisön toiminnan ja

Rahapeliyhteisöjen on toimitettava vuosittain toimintasuunnitelmansa, seuraavaa vuotta koskeva talousarvionsa sekä tilinpäätösiakirjansa asianomaisille 19 §:ssä tarkoitettuille rahapeliyhteisön tuotonjakoasioita käsitteleville ministeriöille, valtiovarainministeriölle, sisäasiainministeriölle ja *Poliisihallitukselle*.

Raha-automaattien käytettävänä pitämiseen, kasinopelien toimeenpanemiseen ja pelikasinotoiminnan harjoittamiseen luvan saaneen rahapeliyhteisön on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle ja *Poliisihallitukselle* jäljennökset rahapeliyhteisön kokousten ja hallituksen kokousten pöytäkirjoista sekä annettava ne muut tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen rahapeliyhteisön toiminnan ja

sen tuottojen käytön valvomiseksi.

Rahapeliyhteisöjen on toimitettava 3 §:n 1—7 kohdassa tarkoitettujen arpajaisien toimeenpanoa koskevat tiedot tilastoimista varten sisäasiainministeriölle ja arpajaisiin osallistumisesta aiheutuvien ongelmien seurantaa ja tutkimusta varten tarpeelliset tiedot sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle.

sen tuottojen käytön valvomiseksi.

Rahapeliyhteisöjen on toimitettava 3 §:n 1—7 kohdassa tarkoitettujen arpajaisien toimeenpanoa koskevat tiedot tilastoimista varten *Poliisihallitukselle* ja arpajaisiin osallistumisesta aiheutuvien ongelmien seurantaa ja tutkimusta varten tarpeelliset tiedot sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle.

57 §

Rahaliikenteen valvontalaite

Jos raha- tai tavaravoittoautomaatin taikka 56 §:ssä tarkoitettujen peliautomaatin ja pelilaitteen käyttämisestä suoritettava maksu peritään automaatin tai pelilaitteen käyttökuntoon saattavan laitteen (*rahalukko*) avulla, automaatin ja pelilaitteessa on oltava sisäasiainministeriön määräämän tarkastuslaitoksen tarkastama ja hyväksymä rahaliikenteen valvontalaite. Sen on luotettavasti tallennettava tiedot laitteen käyttämisestä kertyneistä maksuista. Tallennettavista tiedoista on laadittava tositteet, jotka tulee säilyttää kirjanpitoaineiston säilyttämisestä säädettyllä tavalla.

57 §

Rahaliikenteen valvontalaite

Jos raha- tai tavaravoittoautomaatin taikka 56 §:ssä tarkoitettujen peliautomaatin ja pelilaitteen käyttämisestä suoritettava maksu peritään automaatin tai pelilaitteen käyttökuntoon saattavan laitteen (*rahalukko*) avulla, automaatin ja pelilaitteessa on oltava *Poliisihallituksen* määräämän tarkastuslaitoksen tarkastama ja hyväksymä rahaliikenteen valvontalaite. Sen on luotettavasti tallennettava tiedot laitteen käyttämisestä kertyneistä maksuista. Tallennettavista tiedoista on laadittava tositteet, jotka tulee säilyttää kirjanpitoaineiston säilyttämisestä säädettyllä tavalla.

58 §

Tarkastuslaitokseksi määrääminen ja tarkastuslaitoksen tietojenantovelvollisuus

Sisäasiainministeriö määrää hakemuksesta tässä laissa tarkoitettujen rahaliikenteen valvontalaitteiden tarkastuksia ja hyväksymisiä suorittavan tarkastuslaitoksen. Määräys annetaan laitokselle, jonka tehtävänä on suorittaa laitteiden teknisiä tarkastuksia. Määräys annetaan enintään viideksi vuodeksi.

Sisäasiainministeriö voi peruuttaa antamansa määräyksen, jos

- 1) tarkastuslaitos pyytää sitä,
- 2) tarkastuslaitos ilman hyväksyttävää perustetta jättää täyttämättä tarkastusvelvollisuutensa tai
- 3) tarkastuslaitoksen toiminnassa ilmenee väärinkäytöksiä, jotka vaarantavat tarkastus-

58 §

Tarkastuslaitokseksi määrääminen ja tarkastuslaitoksen tietojenantovelvollisuus

Poliisihallitus määrää hakemuksesta tässä laissa tarkoitettujen rahaliikenteen valvontalaitteiden tarkastuksia ja hyväksymisiä suorittavan tarkastuslaitoksen. Määräys annetaan laitokselle, jonka tehtävänä on suorittaa laitteiden teknisiä tarkastuksia. Määräys annetaan enintään viideksi vuodeksi.

Poliisihallitus voi peruuttaa antamansa määräyksen, jos:

- 1) tarkastuslaitos pyytää sitä;
- 2) tarkastuslaitos ilman hyväksyttävää perustetta jättää täyttämättä tarkastusvelvollisuutensa; tai
- 3) tarkastuslaitoksen toiminnassa ilmenee väärinkäytöksiä, jotka vaarantavat tarkastus-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

ten ja hyväksymisten luotettavuuden.
Tarkastuslaitoksen on toimitettava tiedot tyyppitarkastetuista rahaliikenteen valvontalaitteista sisäasiainministeriölle.

ten ja hyväksymisten luotettavuuden.
Tarkastuslaitoksen on toimitettava tiedot tyyppitarkastetuista rahaliikenteen valvontalaitteista *Poliisihallitukselle*.

67 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään

6) lääninhallitusten ja poliisilaitosten velvollisuudesta toimittaa tietoja arpajaisten toimeenpanosta aiheutuvien ongelmien seurantaan ja tutkimusta varten.

67 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään

6) *Poliisihallituksen* ja poliisilaitosten velvollisuudesta toimittaa tietoja arpajaisten toimeenpanosta aiheutuvien ongelmien seurantaan ja tutkimusta varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

viihdelaitelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 10 päivänä helmikuuta 1995 annetun viihdelaitelain (164/1995) 7 §, 8 §:n 1 ja 2 momentti, 9 § ja 10 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1050/2001, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

7 §

Tarkastuslaitokseksi määrääminen

Sisäasiainministeriö määrää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettuja tarkastuksia ja hyväksymisiä suorittavan tarkastuslaitoksen. Määräys on voimassa enintään viisi vuotta.

Sisäasiainministeriö voi peruuttaa antamansa määräyksen

1) tarkastuslaitoksen pyynnöstä,

7 §

Tarkastuslaitokseksi määrääminen

Poliisihallitus määrää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettuja tarkastuksia ja hyväksymisiä suorittavan tarkastuslaitoksen. Määräys on voimassa enintään viisi vuotta.

Poliisihallitus voi peruuttaa antamansa määräyksen:

1) tarkastuslaitoksen pyynnöstä;

2) jos tarkastuslaitos ilman hyväksyttävää perustetta jättää täyttämättä tarkastusvelvollisuutensa tai

3) jos tarkastuslaitoksen toiminnassa ilmenee väärinkäytöksiä, jotka vaarantavat tarkastusten ja hyväksymisten luotettavuuden.

2) jos tarkastuslaitos ilman hyväksyttävää perustetta jättää täyttämättä tarkastusvelvollisuutensa; tai

3) jos tarkastuslaitoksen toiminnassa ilmenee väärinkäytöksiä, jotka vaarantavat tarkastusten ja hyväksymisten luotettavuuden.

8 §

Rahaliikenteen valvontalaitteen tarkastus ja hyväksyminen

Sisäasiainministeriön määräämän tarkastuslaitoksen on tarkastettava ja hyväksyttävä rahaliikenteen valvontalaite siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Tarkastuslaitoksen on toimitettava tiedot tyyppitarkastetuista rahaliikenteen valvontalaitteista sisäasiainministeriölle.

8 §

Rahaliikenteen valvontalaitteen tarkastus ja hyväksyminen

Poliisihallituksen määräämän tarkastuslaitoksen on tarkastettava ja hyväksyttävä rahaliikenteen valvontalaite siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Tarkastuslaitoksen on toimitettava tiedot tyyppitarkastetuista rahaliikenteen valvontalaitteista *Poliisihallitukselle*.

9 §

Viihdelaitealan seuranta sekä lausunnot ja ohjeet

Sisäasiainministeriön tehtävänä on seurata viihdelaitealan kehitystä ja antaa lausuntoja ja ohjeita:

- 1) viihdelaitteen avulla käytettävistä video- ja ohjelmapeleistä;
- 2) viihdelaitteen sijoittamisesta;
- 3) viihdelaitteen käyttöturvallisuudesta ja teknisistä ominaisuuksista; sekä
- 4) muista viihdelaitetoimintaan liittyvistä seikoista.

9 §

Viihdelaitealan seuranta sekä lausunnot ja ohjeet

Poliisihallituksen tehtävänä on seurata viihdelaitealan kehitystä ja antaa lausuntoja ja ohjeita:

- 1) viihdelaitteen avulla käytettävistä video- ja ohjelmapeleistä;
- 2) viihdelaitteen sijoittamisesta;
- 3) viihdelaitteen käyttöturvallisuudesta ja teknisistä ominaisuuksista; sekä
- 4) muista viihdelaitetoimintaan liittyvistä seikoista.

Voimassa oleva laki

10 §

Valvonta

Poliisilla ja sisäasiainministeriön määräämällä tarkastuslaitoksella on oikeus tarkastaa, että viihdelaitteessa käytetään hyväksytyä rahaliikenteen valvontalaitetta.

10 §

Valvonta

Poliisilla ja *Poliisihallituksen* määräämällä tarkastuslaitoksella on oikeus tarkastaa, että viihdelaitteessa käytetään hyväksytyä rahaliikenteen valvontalaitetta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

12.

Laki

ampuma-aselain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 9 päivänä tammikuuta 1998 annetun ampuma-aselain (1/1998) 15 §, 20 §:n 1 momentti, 26 §:n 2 momentti ja 3 momentin 1 kohta, 32 §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentti, 34 §:n 1 momentti, 35 §:n 1 momentti, 35 a §, 36 §:n 1 momentti, 37 §:n 1 momentti, 40 §, 42 §:n 1 momentti, 45 §:n 3 momentti, 57 §:n 1 momentti, 59 a §:n 1 momentti, 64 §:n 1 momentti, 83 a §, 110 §:n 4 momentti, 115 ja 117 a §, 118 §:n 1, 3 ja 4 momentti sekä 119 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 15 §, 20 §:n 1 momentti, 26 §:n 2 momentti ja 3 momentin 1 kohta, 35 a §, 42 §:n 1 momentti, 45 §:n 3 momentti, 57 §:n 1 momentti, 59 a §:n 1 momentti, 83 a §, 110 §:n 4 momentti, 117 a §, 118 §:n 3 ja 4 momentti ja 119 §:n 3 momentti laissa 601/2001 sekä 118 §:n 1 momentti laissa 703/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

15 §

Asekeräilijä

Asekeräilijällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä taikka Suomessa rekisteröityä tai julkista tehtävää hoitavaa yhteisöä tai säätiötä, jonka sisäasiainministeriö on hyväksynyt asekeräilijäksi.

Ehdotus

15 §

Asekeräilijä

Asekeräilijällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä taikka Suomessa rekisteröityä tai julkista tehtävää hoitavaa yhteisöä tai säätiötä, jonka *Poliisihallitus* on hyväksynyt asekeräilijäksi.

20 §

Asealan elinkeinolupa

Sisäasiainministeriö antaa ja peruuttaa luvan asealan elinkeinon harjoittamiseen (*asealan elinkeinolupa*).

20 §

Asealan elinkeinolupa

Poliisihallitus antaa ja peruuttaa luvan asealan elinkeinon harjoittamiseen (*asealan elinkeinolupa*).

26 §

Vastuuhenkilö

Vastuuhenkilön hyväksyy ja hyväksynnän peruuttaa sisäasiainministeriö. Jos se on aseelinkeinharjoittajan toiminnan laajuuden vuoksi tarpeen, hyväksynnän antava viranomainen voi vaatia, että vastuuhenkilöitä on useampi kuin yksi.

Vastuuhenkilöksi voidaan hyväksyä luotettava ja asealan elinkeinon harjoittamiseen sopivana pidettävä henkilö, jolla on:

1) sellainen perehtyneisyys ampumaaseisiin, aseiden osiin, patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin, jota asealan elinkeinon asianmukainen harjoittaminen edellyttää, ja joka on suorittanut hyväksytysti sisäasiainministeriön järjestämän kokeen; sekä

26 §

Vastuuhenkilö

Vastuuhenkilön hyväksyy ja hyväksynnän peruuttaa *Poliisihallitus*. Jos se on aseelinkeinharjoittajan toiminnan laajuuden vuoksi tarpeen, hyväksynnän antava viranomainen voi vaatia, että vastuuhenkilöitä on useampi kuin yksi.

Vastuuhenkilöksi voidaan hyväksyä luotettava ja asealan elinkeinon harjoittamiseen sopivana pidettävä henkilö, jolla on:

1) sellainen perehtyneisyys ampumaaseisiin, aseiden osiin, patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin, jota asealan elinkeinon asianmukainen harjoittaminen edellyttää, ja joka on suorittanut hyväksytysti *Poliisihallituksen* järjestämän kokeen; sekä

32 §

Kaupallinen ennakkosuostumus

Ennakkosuostumuksen ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon Suomeen kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen ennakkosuostumus*) antaa ja peruuttaa ampuma-aseasioita käsittelevä ministeriö.

32 §

Kaupallinen ennakkosuostumus

Ennakkosuostumuksen ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon Suomeen kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen ennakkosuostumus*) antaa ja peruuttaa *Poliisihallitus*.

Voimassa oleva laki

33 §

Kaupallinen tuontilupa

Luvan ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten tuontiin Suomeen kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen tuontilupa*) antaa ja peruuttaa ampuma-aseasioita käsittelevä ministeriö.

34 §

Kaasusumuttimen kaupallinen tuontilupa

Luvan kaasusumuttimien siirtoon ja tuontiin Suomeen kaupallista tarkoitusta varten (*kaasusumuttimen kaupallinen tuontilupa*) antaa ja peruuttaa ampuma-aseasioita käsittelevä ministeriö.

35 §

Kaupallinen siirtolupa

Luvan ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon Suomesta kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen siirtolupa*) antaa ja peruuttaa ampuma-aseasioita käsittelevä ministeriö.

35 a §

Määräaikainen kaupallinen siirtolupa

Sisäasiainministeriö voi antaa useampaa eri siirtoa varten määräaikaisesti voimassa olevan kaupallisen siirtoluvan (*määräaikainen kaupallinen siirtolupa*). Luvan antamisen edellytyksenä on sen lisäksi, mitä 35 §:n 2 momentissa säädetään, että esineiden vastaanottajana on sama toisessa EU:n jäsenvaltiossa oleva ase-elinkeinonharjoittaja.

Siirroista on kirjallisesti ilmoitettava sisäasiainministeriölle ennen siirtoa siten kuin

33 §

Kaupallinen tuontilupa

Luvan ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten tuontiin Suomeen kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen tuontilupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

34 §

Kaasusumuttimen kaupallinen tuontilupa

Luvan kaasusumuttimien siirtoon ja tuontiin Suomeen kaupallista tarkoitusta varten (*kaasusumuttimen kaupallinen tuontilupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

35 §

Kaupallinen siirtolupa

Luvan ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoon Suomesta kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen siirtolupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

35 a §

Määräaikainen kaupallinen siirtolupa

Poliisihallitus voi antaa useampaa eri siirtoa varten määräaikaisesti voimassa olevan kaupallisen siirtoluvan (*määräaikainen kaupallinen siirtolupa*). Luvan antamisen edellytyksenä on sen lisäksi, mitä 35 §:n 2 momentissa säädetään, että esineiden vastaanottajana on sama toisessa EU:n jäsenvaltiossa oleva ase-elinkeinonharjoittaja.

Siirroista on kirjallisesti ilmoitettava *Poliisihallitukselle* ennen siirtoa siten kuin valtio-

valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

neuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

36 §

Kaupallinen vientilupa ja kaupallinen kauttakuljetuslupa

Luvan ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten vientiin Suomesta kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen vientilupa*) ja kauttakuljetukseen kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen kauttakuljetuslupa*) antaa ja peruuttaa ampuma-aseasioita käsittelevä ministeriö.

36 §

Kaupallinen vientilupa ja kaupallinen kauttakuljetuslupa

Luvan ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten vientiin Suomesta kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen vientilupa*) ja kauttakuljetukseen kaupallista tarkoitusta varten (*kaupallinen kauttakuljetuslupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

37 §

Kaasusumuttimen kaupallinen vientilupa ja kaasusumuttimen kaupallinen kauttakuljetuslupa

Luvan kaasusumuttimien siirtoon ja vientiin Suomesta kaupallista tarkoitusta varten (*kaasusumuttimen kaupallinen vientilupa*) sekä kauttakuljetukseen kaupallista tarkoitusta varten (*kaasusumuttimen kaupallinen kauttakuljetuslupa*) antaa ja peruuttaa ampuma-aseasioita käsittelevä ministeriö. Kaasusumuttimen kaupallinen kauttakuljetuslupa voidaan antaa myös sellaiseen kauttakuljetukseen, jossa lähtö- ja määrämaa tai jompikumpi niistä on EU:n jäsenvaltio.

37 §

Kaasusumuttimen kaupallinen vientilupa ja kaasusumuttimen kaupallinen kauttakuljetuslupa

Luvan kaasusumuttimien siirtoon ja vientiin Suomesta kaupallista tarkoitusta varten (*kaasusumuttimen kaupallinen vientilupa*) sekä kauttakuljetukseen kaupallista tarkoitusta varten (*kaasusumuttimen kaupallinen kauttakuljetuslupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus. Kaasusumuttimen kaupallinen kauttakuljetuslupa voidaan antaa myös sellaiseen kauttakuljetukseen, jossa lähtö- ja määrämaa tai jompikumpi niistä on EU:n jäsenvaltio.

40 §

Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus

Tullilaitoksen on kolmen kuukauden välein

40 §

Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus

Tullilaitoksen on kolmen kuukauden välein

ilmoitettava ampuma-aseasioita käsittelevälle ministeriölle kaupallisessa tuontiluvassa ja kaasusumuttimen kaupallisessa tuontiluvassa mainittujen esineiden tuonnista Suomeen siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

ilmoitettava *Poliisihallitukselle* kaupallisessa tuontiluvassa ja kaasusumuttimen kaupallisessa tuontiluvassa mainittujen esineiden tuonnista Suomeen siten kuin *valtioneuvoston* asetuksella tarkemmin säädetään.

42 §

42 §

*Hankkimislupa**Hankkimislupa*

Luvan ampuma-aseen ja aseosen hankkimiseen (*hankkimislupa*) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai kotipaikan poliisilaitos. Luvan erityisen vaarallisen ampuma-aseen ja sen osan hankkimiseen antaa ja peruuttaa kuitenkin sisäasiainministeriö. Hankkimislupa oikeuttaa myös aseosen ja aseosen osan väliaikaiseen hallussapitoon. Hallussapitoluvasta säädetään 52 §:ssä.

Luvan ampuma-aseen ja aseosen hankkimiseen (*hankkimislupa*) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai kotipaikan poliisilaitos. Luvan erityisen vaarallisen ampuma-aseen ja sen osan hankkimiseen antaa ja peruuttaa kuitenkin *Poliisihallitus*. Hankkimislupa oikeuttaa myös aseosen ja aseosen osan väliaikaiseen hallussapitoon. Hallussapitoluvasta säädetään 52 §:ssä.

45 §

45 §

*Hankkimisluvan saajaa koskevat edellytykset luonnolliselle henkilölle**Hankkimisluvan saajaa koskevat edellytykset luonnolliselle henkilölle*

Lupa museossa tai kokoelmassa pitämiseen voidaan antaa vain asekeräilijälle, jolla on sisäasiainministeriön hyväksyntä ampuma-aseiden tai aseosen osien keräilyyn ja jonka ampuma-aseiden ja aseosen osien säilytystilat säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitos on hyväksynyt.

Lupa museossa tai kokoelmassa pitämiseen voidaan antaa vain asekeräilijälle, jolla on *Poliisihallituksen* hyväksyntä ampuma-aseiden tai aseosen osien keräilyyn ja jonka ampuma-aseiden ja aseosen osien säilytystilat säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitos on hyväksynyt.

57 §

57 §

*Asekeräilijäksi hyväksyminen**Asekeräilijäksi hyväksyminen*

Asekeräilijän hyväksyy ja hyväksynnän peruuttaa sisäasiainministeriö.

Asekeräilijän hyväksyy ja hyväksynnän peruuttaa *Poliisihallitus*.

59 a §

Tiedosto asekeräilijän ampuma-aseista

Sisäasiainministeriö voi hakemuksesta oikeuttaa asekeräilijän pitämään hallussapitoluvan hakemisen sijasta tiedostoa hankkimistaan, valmistamistaan tai muuntamistaan ampuma-aseista siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Oikeus lakkaa olemasta voimassa ja ampuma-aseiden osalta menetellään siten kuin 8 luvussa säädetään, jos asekeräilijälle annettu hyväksyntä raukeaa tai se peruutetaan.

59 a §

Tiedosto asekeräilijän ampuma-aseista

Poliisihallitus voi hakemuksesta oikeuttaa asekeräilijän pitämään hallussapitoluvan hakemisen sijasta tiedostoa hankkimistaan, valmistamistaan tai muuntamistaan ampuma-aseista siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Oikeus lakkaa olemasta voimassa ja ampuma-aseiden osalta menetellään siten kuin 8 luvussa säädetään, jos asekeräilijälle annettu hyväksyntä raukeaa tai se peruutetaan.

64 §

Kansainvälisten valtiovierailujen turvatehtäviin liittyvä lupa

Luvan ampuma-aseen, aseiden osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon kansainvälisten valtiovierailujen turvatehtävien järjestämiseksi antaa ja peruuttaa ampuma-aseasioita käsittelevä ministeriö.

64 §

Kansainvälisten valtiovierailujen turvatehtäviin liittyvä lupa

Luvan ampuma-aseen, aseiden osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon kansainvälisten valtiovierailujen turvatehtävien järjestämiseksi antaa ja peruuttaa *Poliisihallitus*.

83 a §

Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus

Tullilaitoksen on kolmen kuukauden välein ilmoitettava sisäasiainministeriölle hankkimisluvassa, yksityisessä valmistamisluvassa, kaasusumutinluvassa ja yksityisessä tuontiluvassa mainittujen esineiden tuonnista Suomeen siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

83 a §

Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus

Tullilaitoksen on kolmen kuukauden välein ilmoitettava *Poliisihallitukselle* hankkimisluvassa, yksityisessä valmistamisluvassa, kaasusumutinluvassa ja yksityisessä tuontiluvassa mainittujen esineiden tuonnista Suomeen siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

110 §

Ampuma-aseiden ja patruunoiden tarkastus

Sisäasiainministeriö voi antaa patruunoiden valmistajalle tai maahantuojalle patruunoiden

110 §

Ampuma-aseiden ja patruunoiden tarkastus

Poliisihallitus voi antaa patruunoiden valmistajalle tai maahantuojalle patruunoiden

tarkastusmerkinnän käyttöoikeuden. Tarkastusmerkinnän käyttöoikeuden antamisen edellytyksistä ja peruuttamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

tarkastusmerkinnän käyttöoikeuden. Tarkastusmerkinnän käyttöoikeuden antamisen edellytyksistä ja peruuttamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

115 §

115 §

*Lain noudattamisen valvonta**Lain noudattamisen valvonta*

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten yleinen valvonta kuuluu ampumaseasioita käsittelevälle ministeriölle. Lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo poliisi. Rajavartiolaitos ja tullilaitos valvovat lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialallaan.

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo Poliisihallitus. Rajavartiolaitos ja tullilaitos valvovat lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialallaan.

117 a §

117 a §

*Ampuma-aselautakunta**Ampuma-aselautakunta*

Sisäasiainministeriön yhteydessä toimii ampuma-aselautakunta, joka antaa ministeriön pyynnöstä lausuntoja tämän lain soveltamisalaan kuuluvista asioista. Tarkemmat säännökset ampuma-aselautakunnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Poliisihallituksen yhteydessä toimii ampuma-aselautakunta, joka antaa pyynnöstä lausuntoja tämän lain soveltamisalaan kuuluvista asioista. Tarkemmat säännökset ampuma-aselautakunnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

118 §

118 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Sisäasiainministeriön tämän lain 32–35, 35 a, 36, 37 ja 64 §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen sekä muuhun tämän lain nojalla annettuun päätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Poliisihallituksen tämän lain 32–35, 35 a, 36, 37 ja 64 §:n nojalla antamaan päätökseen sekä muuhun tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Ampuma-aseen, aseiden osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimista tai hallussapitoa koskevaa valitusasiaa

Ampuma-aseen, aseiden osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimista tai hallussapitoa koskevaa valitusasiaa

hallinto-oikeudessa käsiteltäessä valtion puhevaltaa käyttää lääninhallituksen tehtävään määräämä poliisin lääninjohtoon kuuluva virkamies.

Valtionasiamiehellä on valitusoikeus hallinto-oikeuden päätöksestä.

119 §

Tarkemmat säännökset

Sisäasiainministeriö antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita ampuma-aseiden pysyvästi ampumakelvottomiksi ja aseiden osien pysyvästi toimintakelvottomiksi tekemiseen liittyvistä teknisistä seikoista sekä 112 a §:ssä säädettyssä esittämisessä noudatettavasta menettelystä.

hallinto-oikeudessa käsiteltäessä valtion puhevaltaa käyttää *Poliisihallitus*.

Poliisihallituksella on valitusoikeus hallinto-oikeuden päätöksestä.

119 §

Tarkemmat säännökset

Poliisihallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita ampuma-aseiden pysyvästi ampumakelvottomiksi ja aseiden osien pysyvästi toimintakelvottomiksi tekemiseen liittyvistä teknisistä seikoista sekä 112 a §:ssä säädettyssä esittämisessä noudatettavasta menettelystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki**järjestyksenvalvojista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan järjestyksenvalvojista 22 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (533/1999) 2 a §:n 3 momentti, 11 §:n 1 momentin 1 kohta, 12 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta, 18 §:n 1 momentin 3 kohta ja 4 momentti, 19 §, 22 §:n 1, 3 ja 4 momentti sekä 23 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 104/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 a §

Järjestyksenvalvojaksi asettaminen ja järjestyksenvalvojana toimiminen

Ehdotus

2 a §

Järjestyksenvalvojaksi asettaminen ja järjestyksenvalvojana toimiminen

Jos järjestyksenvalvojan tehtävä tai työturvallisuus sitä vaatii, toimialueen poliisilaitos voi edellyttää, että järjestyksenvalvojana saa toimia vain 12 §:n 1 momentin 3 kohdassa

Jos järjestyksenvalvojan tehtävä tai työturvallisuus sitä vaatii, toimialueen poliisilaitos voi edellyttää, että järjestyksenvalvojana saa toimia vain 12 §:n 1 momentin 3 kohdassa

tarkoitettuna koulutuksen lisäksi sisäasiainministeriön määrittämät vaatimukset täyttävän voimankäytön lisäkoulutuksen (*järjestyksenvalvojan voimankäytön lisäkoulutus*) hyväksytysti suorittanut.

tarkoitettuna koulutuksen lisäksi *Poliisihallituksen* määrittämät vaatimukset täyttävän voimankäytön lisäkoulutuksen (*järjestyksenvalvojan voimankäytön lisäkoulutus*) hyväksytysti suorittanut.

11 §

Koiran mukana pitäminen

Tilaisuuden toimeenpanopaikan poliisilaitoksen luvalla järjestyksenvalvoja saa pitää järjestyksenvalvontatehtävissä mukanaan yhtä koiraa:

1) joka on hyväksytysti suorittanut sisäasiainministeriön vahvistamat vaatimukset täyttävän tottelevaisuustarkastuksen;

11 §

Koiran mukana pitäminen

Tilaisuuden toimeenpanopaikan poliisilaitoksen luvalla järjestyksenvalvoja saa pitää järjestyksenvalvontatehtävissä mukanaan yhtä koiraa:

1) joka on hyväksytysti suorittanut *Poliisihallituksen* vahvistamat vaatimukset täyttävän tottelevaisuustarkastuksen;

12 §

Järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen

Järjestyksenvalvojaksi voidaan hyväksyä se, joka:

3) on hyväksytysti suorittanut sisäasiainministeriön määrittämät vaatimukset täyttävän koulutuksen, joka sisältää ainakin järjestyksenvalvojatoimintaan, järjestyksenvalvojan tehtäviin sekä järjestyksenvalvojan oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvät opetusaiheet (*järjestyksenvalvojan peruskoulutus*); sekä

4) on hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden hyväksymisen hakemista sisäasiainministeriön määrittämät vaatimukset täyttävän kertauskoulutuksen (*järjestyksenvalvojan kertauskoulutus*), jos järjestyksenvalvojaksi hyväksymistä hakeva on jo aikaisemmin hyväksytty järjestyksenvalvojaksi 3 kohdan perusteella.

12 §

Järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen

Järjestyksenvalvojaksi voidaan hyväksyä se, joka:

3) on hyväksytysti suorittanut *Poliisihallituksen* määrittämät vaatimukset täyttävän koulutuksen, joka sisältää ainakin järjestyksenvalvojatoimintaan, järjestyksenvalvojan tehtäviin sekä järjestyksenvalvojan oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvät opetusaiheet (*järjestyksenvalvojan peruskoulutus*); sekä

4) on hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden hyväksymisen hakemista *Poliisihallituksen* määrittämät vaatimukset täyttävän kertauskoulutuksen (*järjestyksenvalvojan kertauskoulutus*), jos järjestyksenvalvojaksi hyväksymistä hakeva on jo aikaisemmin hyväksytty järjestyksenvalvojaksi 3 kohdan perusteella.

18 §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi voidaan hyväksyä se, joka:

3) on hyväksytysti suorittanut Poliisiammattikorkeakoulun järjestämän ja sisäasiainministeriön määrittämät vaatimukset täyttävän koulutuksen (*järjestyksenvalvojakouluttajan kouluttajakoulutuksen*), joka sisältää ainakin järjestyksenvalvojatoimintaa sääntelevään lainsäädäntöön, järjestyksenvalvojan oikeuksiin ja velvollisuuksiin, voimankäyttöön sekä kouluttajana toimimiseen liittyvät opetusaiheet.

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyy sisäasiainministeriö, joka myös muuttaa hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia. Sisäasiainministeriön on ilmoitettava järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisestä sekä muuttamistaan ehdoista ja rajoituksista järjestyksenvalvojakouluttajan kotikunnan poliisilaitokselle.

19 §

Valvonta ja tietojensaanti

Järjestyksenvalvojen, järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäjien ja järjestyksenvalvojakouluttajien yleisestä valvonnasta ja ohjauksesta vastaa sisäasiainministeriö.

Poliisin lääninjohto ja kihlakunnan poliisilaitokset vastaavat järjestyksenvalvojen, järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäjien ja järjestyksenvalvojakouluttajien toiminnan valvonnasta toimialueellaan.

Sisäasiainministeriöllä, poliisin lääninjohdolla ja kihlakunnan poliisilaitoksilla on oikeus saada järjestyksenvalvojalta, järjestyksenvalvojaksi asettajalta, järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäjältä ja järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksytyltä valvonnassa tarvittavia tietoja järjestyksenvalvontatehtävien suorittamisesta ja järjestyksenvalvontakoulu-

18 §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi voidaan hyväksyä se, joka:

3) on hyväksytysti suorittanut Poliisiammattikorkeakoulun järjestämän ja *Poliisihallituksen* määrittämät vaatimukset täyttävän koulutuksen (*järjestyksenvalvojakouluttajan kouluttajakoulutus*), joka sisältää ainakin järjestyksenvalvojatoimintaa sääntelevään lainsäädäntöön, järjestyksenvalvojan oikeuksiin ja velvollisuuksiin, voimankäyttöön sekä kouluttajana toimimiseen liittyvät opetusaiheet.

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyy *Poliisihallitus*, joka myös muuttaa hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia. *Poliisihallituksen* on ilmoitettava järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisestä sekä muuttamistaan ehdoista ja rajoituksista järjestyksenvalvojakouluttajan kotikunnan poliisilaitokselle.

19 §

Valvonta ja tietojensaanti

Järjestyksenvalvojen, järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäjien ja järjestyksenvalvojakouluttajien yleisestä valvonnasta ja ohjauksesta vastaa *Poliisihallitus*.

Poliisilaitokset vastaavat järjestyksenvalvojen, järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäjien ja järjestyksenvalvojakouluttajien toiminnan valvonnasta toimialueellaan.

Poliisihallituksella ja poliisilaitoksilla on oikeus saada järjestyksenvalvojalta, järjestyksenvalvojaksi asettajalta, järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäjältä ja järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksytyltä valvonnassa tarvittavia tietoja järjestyksenvalvontatehtävien suorittamisesta ja järjestyksenvalvontakoulutuksen järjestämisestä sekä muista

tuksen järjestämisestä sekä muista vastaavista seikoista yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä.

vastaavista seikoista yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä.

22 §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen peruuttaminen

Sisäasiainministeriön on peruutettava järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen, jos järjestyksenvalvojakouluttaja sitä pyytää.

Sisäasiainministeriö voi 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hyväksymisen peruuttamisen sijasta antaa järjestyksenvalvojakouluttajalle varoituksen, jos hyväksymisen peruuttaminen olisi oloihin nähden kohtuutonta.

Sisäasiainministeriön on ilmoitettava järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen peruuttamisesta tai varoituksen antamisesta järjestyksenvalvojakouluttajan kotikunnan poliisilaitokselle.

22 §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen peruuttaminen

Poliisihallituksen on peruutettava järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen, jos järjestyksenvalvojakouluttaja sitä pyytää.

Poliisihallitus voi 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hyväksymisen peruuttamisen sijasta antaa järjestyksenvalvojakouluttajalle varoituksen, jos hyväksymisen peruuttaminen olisi oloihin nähden kohtuutonta.

Poliisihallituksen on ilmoitettava järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen peruuttamisesta tai varoituksen antamisesta järjestyksenvalvojakouluttajan kotikunnan poliisilaitokselle.

23 §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen

Sisäasiainministeriö voi väliaikaisesti peruuttaa järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen, jos poliisin tietoon on tullut seikkoja, jotka todennäköisesti johtavat järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen peruuttamiseen.

Päätös, jolla järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen on väliaikaisesti peruutettu, on voimassa enintään kolme kuukautta. Sisäasiainministeriö voi jatkaa päätöksen voimassaoloaikaa enintään kuudella kuukaudella kerrallaan, jos järjestyksenvalvojakouluttajaa epäillään rikoksesta, joka todennäköisesti johtaa hyväksymisen peruuttamiseen.

Sisäasiainministeriön on ilmoitettava järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen väliaikaisesta peruuttamisesta järjestyksenvalvo-

23 §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen

Poliisihallitus voi väliaikaisesti peruuttaa järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen, jos poliisin tietoon on tullut seikkoja, jotka todennäköisesti johtavat järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen peruuttamiseen.

Päätös, jolla järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen on väliaikaisesti peruutettu, on voimassa enintään kolme kuukautta. *Poliisihallitus* voi jatkaa päätöksen voimassaoloaikaa enintään kuudella kuukaudella kerrallaan, jos järjestyksenvalvojakouluttajaa epäillään rikoksesta, joka todennäköisesti johtaa hyväksymisen peruuttamiseen.

Poliisihallituksen on ilmoitettava järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen väliaikaisesta peruuttamisesta järjestyksenvalvo-

vojakouluttajan kotikunnan poliisilaitokselle. jakouluttajan kotikunnan poliisilaitokselle.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

14.

Laki

yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisistä turvallisuuspalveluista 12 päivänä huhtikuuta 2002 annetun lain (282/2002) 3 §:n 4 momentti, 4 §:n 3 momentti, 5 §:n 2 momentti, 6 §, 7 §:n 1 ja 3 momentti, 15 §:n 1 ja 2 momentti, 20 §:n 4 momentti, 21 §:n 3 momentti, 22 §:n 2 momentti, 23 §, 33 §:n 3 momentti, 42, 43 ja 45 §, 46 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 47 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 49 ja 51 §, 52 §:n 6 kohta ja 61 §:n 3 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 1 momentti ja 45 § osaksi laissa 105/2007, 46 §:n 4 momentti, 47 §:n 3 ja 4 momentti laissa 765/2003 ja 49 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Vartioimisliikelupa

Vartioimisliikelupa

Luvanhaltijan konkurssi- tai kuolinpesällä on oikeus jatkaa vartioimisliiketoimintaa enintään yhden vuoden ajan luvanhaltijan konkurssin alkamisesta tai kuolinpäivästä. Konkurssipesän hoitajan sekä kuolinpesän osakkaan tai muun pesää hoitavan on ilmoitettava sisäasiainministeriölle luvanhaltijan konkurssista tai kuolemasta 30 päivän kuluessa konkurssin alkamisesta tai kuolinpäivästä.

Luvanhaltijan konkurssi- tai kuolinpesällä on oikeus jatkaa vartioimisliiketoimintaa enintään yhden vuoden ajan luvanhaltijan konkurssin alkamisesta tai kuolinpäivästä. Konkurssipesän hoitajan sekä kuolinpesän osakkaan tai muun pesää hoitavan on ilmoitettava *Poliisihallitukselle* luvanhaltijan konkurssista tai kuolemasta 30 päivän kuluessa konkurssin alkamisesta tai kuolinpäivästä.

4 §

Vartioimisliikeluvan myöntäminen

Vartioimisliikeluvan myöntää sisäasiainministeriö.

5 §

Vartioimisliikeluvan ehtojen ja rajoitusten muuttaminen

Vartioimisliikelupaan liitettyjä ehtoja ja rajoituksia muuttaa sisäasiainministeriö.

6 §

Ilmoitukset

Sisäasiainministeriön on ilmoitettava myöntämästään vartioimisliikeluvasta sekä muuttamistaan vartioimisliikelupaan liitettyistä ehdoista ja rajoituksista niille poliisilaitoksille, joiden toimialueelle vartioimisliikeluvan hakija tai haltija on ilmoittanut perustavansa toimipaikkoja.

7 §

Muutosilmoitukset

Vartioimisliikkeen on ilmoitettava kirjallisesti (*muutosilmoitus*) sisäasiainministeriölle:

1) liikkeen nimen tai yhtiömuodon muuttamisesta, liikkeen toimipaikan perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä sen osoitteen muuttamisesta;

2) liikkeen hallintoelimiin kuuluvan henkilön ja toimitusjohtajan sekä avoimessa yhtiössä yhtiömiehen ja kommandiittiyhtiössä vastuunalaisen yhtiömiehen vaihtumisesta;

3) liikkeen harjoittamisen lopettamisesta tai keskeyttämisestä yhtä kuukautta pitemmäksi ajaksi.

4 §

Vartioimisliikeluvan myöntäminen

Vartioimisliikeluvan myöntää *Poliisihallitus*.

5 §

Vartioimisliikeluvan ehtojen ja rajoitusten muuttaminen

Vartioimisliikelupaan liitettyjä ehtoja ja rajoituksia muuttaa *Poliisihallitus*.

6 §

Ilmoitukset

Poliisihallituksen on ilmoitettava myöntämästään vartioimisliikeluvasta sekä muuttamistaan vartioimisliikelupaan liitettyistä ehdoista ja rajoituksista niille poliisilaitoksille, joiden toimialueelle vartioimisliikeluvan hakija tai haltija on ilmoittanut perustavansa toimipaikkoja.

7 §

Muutosilmoitukset

Vartioimisliikkeen on ilmoitettava kirjallisesti (*muutosilmoitus*) *Poliisihallitukselle*:

1) liikkeen nimen tai yhtiömuodon muuttamisesta, liikkeen toimipaikan perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä sen osoitteen muuttamisesta;

2) liikkeen hallintoelimiin kuuluvan henkilön ja toimitusjohtajan sekä avoimessa yhtiössä yhtiömiehen ja kommandiittiyhtiössä vastuunalaisen yhtiömiehen vaihtumisesta;

3) liikkeen harjoittamisen lopettamisesta tai keskeyttämisestä yhtä kuukautta pitemmäksi ajaksi.

Sisäasiainministeriön on toimitettava tieto 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista muutosilmoituksista sille poliisilaitokselle, jonka toimialueella vartioimisliikkeen päätoimipaikka sijaitsee, ja sille poliisilaitokselle, jonka toimialueella muutosilmoituksessa tarkoitettu toimipaikka sijaitsee. Tieto 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista muutosilmoituksista on toimitettava sille poliisilaitokselle, jonka toimialueella liikkeen päätoimipaikka sijaitsee. Tieto 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista muutosilmoituksista on toimitettava kaikille niille poliisilaitoksille, joiden toimialueella sijaitsee liikkeen toimipaikkoja

15 §

Vastaava hoitaja

Vartioimisliikkeellä on oltava palvelukseen yksi tai useampi vastaava hoitaja, jonka hyväksyminen kyseisen vartioimisliikkeen vastaavaksi hoitajaksi on voimassa. Sisäasiainministeriö määrää vastaavien hoitajien lukumäärän vartioimisliiketoiminnan laajuuden, vartioimisliikkeen toimipaikkojen lukumäärän ja sijainnin sekä muiden vastaavien seikkojen perusteella. Sisäasiainministeriö määrää myös vastaavien hoitajien vastualueet.

Vartioimisliikeluvan hakijan tai haltijan on jättäessään hakemuksen vartioimisliikeluvan saamiseksi tai välittömästi sen jälkeen tehtävä sisäasiainministeriölle hakemus vastaavan hoitajan hyväksymiseksi. Vartioimisliiketoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin vartioimisliikkeelle on hyväksytty vastaava hoitaja.

20 §

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyy sisäasiainministeriö.

Poliisihallituksen on toimitettava tieto 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista muutosilmoituksista sille poliisilaitokselle, jonka toimialueella vartioimisliikkeen päätoimipaikka sijaitsee, ja sille poliisilaitokselle, jonka toimialueella muutosilmoituksessa tarkoitettu toimipaikka sijaitsee. Tieto 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista muutosilmoituksista on toimitettava sille poliisilaitokselle, jonka toimialueella liikkeen päätoimipaikka sijaitsee. Tieto 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista muutosilmoituksista on toimitettava kaikille niille poliisilaitoksille, joiden toimialueella sijaitsee liikkeen toimipaikkoja.

15 §

Vastaava hoitaja

Vartioimisliikkeellä on oltava palvelukseen yksi tai useampi vastaava hoitaja, jonka hyväksyminen kyseisen vartioimisliikkeen vastaavaksi hoitajaksi on voimassa. *Poliisihallitus* määrää vastaavien hoitajien lukumäärän vartioimisliiketoiminnan laajuuden, vartioimisliikkeen toimipaikkojen lukumäärän ja sijainnin sekä muiden vastaavien seikkojen perusteella. *Poliisihallitus* määrää myös vastaavien hoitajien vastualueet.

Vartioimisliikeluvan hakijan tai haltijan on jättäessään hakemuksen vartioimisliikeluvan saamiseksi tai välittömästi sen jälkeen tehtävä *Poliisihallitukselle* hakemus vastaavan hoitajan hyväksymiseksi. Vartioimisliiketoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin vartioimisliikkeelle on hyväksytty vastaava hoitaja.

20 §

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyy *Poliisihallitus*.

21 §

Väliaikaiseksi vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen

Väliaikaiseksi vastaavaksi hoitajaksi hyväksyy sisäasiainministeriö.

22 §

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen ehtojen ja rajoitusten muuttaminen

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia muuttaa sisäasiainministeriö.

23 §

Ilmoitukset

Sisäasiainministeriön on ilmoitettava vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisestä sekä vastaavaksi hoitajaksi hyväksymiseen liitettyjen ehtojen ja rajoitusten muuttamisesta niille poliisilaitoksille, joiden toimialueella sijaitsee vastaavan hoitajan vastuualueeseen kuuluvia toimipaikkoja.

33 §

Vartijan asu

Sisäasiainministeriö voi kieltää asun, merkin tai tekstin käyttämisen, jollei se ole tämän lain tai tämän lain nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen mukainen.

21 §

Väliaikaiseksi vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen

Väliaikaiseksi vastaavaksi hoitajaksi hyväksyy *Poliisihallitus*.

22 §

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen ehtojen ja rajoitusten muuttaminen

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia muuttaa *Poliisihallitus*.

23 §

Ilmoitukset

Poliisihallituksen on ilmoitettava vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisestä sekä vastaavaksi hoitajaksi hyväksymiseen liitettyjen ehtojen ja rajoitusten muuttamisesta niille poliisilaitoksille, joiden toimialueella sijaitsee vastaavan hoitajan vastuualueeseen kuuluvia toimipaikkoja.

33 §

Vartijan asu

Poliisihallitus voi kieltää asun, merkin tai tekstin käyttämisen, jollei se ole tämän lain tai tämän lain nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen mukainen.

42 §

Valvonta

Yksityisten turvallisuuspalveluiden yleisestä ohjauksesta ja valvonnasta vastaa sisäasiainministeriö.

Poliisin lääninjohto ja kihlakunnan poliisilaitokset vastaavat yksityisten turvallisuuspalveluiden sekä vastaavien hoitajien, vartioiden ja turvasuojaajien toiminnan valvonnasta toimialueellaan.

Poliisilaitoksen on tarkastettava toimialueellaan sijaitsevat vartioimisliikkeiden toimipaikat vähintään joka toinen vuosi. Tarkastuksesta laadittu pöytäkirja toimitetaan sisäasiainministeriölle.

42 §

Valvonta

Yksityisten turvallisuuspalveluiden yleisestä ohjauksesta ja valvonnasta vastaa *Poliisihallitus*.

Poliisilaitokset vastaavat yksityisten turvallisuuspalveluiden sekä vastaavien hoitajien, vartioiden ja turvasuojaajien toiminnan valvonnasta toimialueellaan.

Poliisilaitoksen on tarkastettava toimialueellaan sijaitsevat vartioimisliikkeiden toimipaikat vähintään joka toinen vuosi. Tarkastuksesta laadittu pöytäkirja toimitetaan *Poliisihallitukselle*.

43 §

Tietojensaantioikeus

Sisäasiainministeriöllä, poliisin lääninjohdolla ja poliisilaitoksella on oikeus saada vartioimisliikkeeltä ja turvasuojausliikkeeltä valvonnassa tarvittavia tietoja liikkeen toiminnasta, henkilöstöstä, taloudellisesta asemasta ja muista vastaavista seikoista yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä.

43 §

Tietojensaantioikeus

Poliisihallituksella on oikeus saada vartioimisliikkeeltä ja turvasuojausliikkeeltä valvonnassa tarvittavia tietoja liikkeen toiminnasta, henkilöstöstä, taloudellisesta asemasta ja muista vastaavista seikoista yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä.

45 §

Vuosi-ilmoitus

Vartioimisliikkeen on ilmoitettava sisäasiainministeriölle kirjallisesti kultakin kalenterivuodelta seuraavan tammikuun loppuun mennessä:

- 1) toimeksiantojen lukumäärä;
- 2) toimipaikkojen lukumäärä ja osoitteet sekä henkilöstön lukumäärä;
- 3) tiedot kalenterivuoden aikana vastaavina hoitajina, vartijoina ja väliaikaisina vartijoina toimineista toimipaikoittain eriteltyinä;
- 4) tiedot vartioimisliikkeen ja vartioiden

45 §

Vuosi-ilmoitus

Vartioimisliikkeen on ilmoitettava *Poliisihallitukselle* kirjallisesti kultakin kalenterivuodelta seuraavan tammikuun loppuun mennessä:

- 1) toimeksiantojen lukumäärä;
- 2) toimipaikkojen lukumäärä ja osoitteet sekä henkilöstön lukumäärä;
- 3) tiedot kalenterivuoden aikana vastaavina hoitajina, vartijoina ja väliaikaisina vartijoina toimineista toimipaikoittain eriteltyinä;
- 4) tiedot vartioimisliikkeen ja vartioiden

ampuma-aseen ja kaasusumuttimen hallussapitoluvista, toimeksiannoista, joihin liittyvissä vartioimistehtävissä vartija on pitänyt mukanaan ampuma-asetta tai koiraa taikka käyttänyt muuta kuin vartijan asua, ja tilanteista, joissa vartija on käyttänyt ampuma-asetta, kaasusumutinta tai koiraa voimankäyttövälina.

Sisäasiainministeriön on toimitettava tieto vuosi-ilmoituksesta niille poliisilaitoksille, joiden toimialueella sijaitsee vartioimisliikkeen toimipaikkoja.

ampuma-aseen ja kaasusumuttimen hallussapitoluvista, toimeksiannoista, joihin liittyvissä vartioimistehtävissä vartija on pitänyt mukanaan ampuma-asetta tai koiraa taikka käyttänyt muuta kuin vartijan asua, ja tilanteista, joissa vartija on käyttänyt ampuma-asetta, kaasusumutinta tai koiraa voimankäyttövälina.

Poliisihallituksen on toimitettava tieto vuosi-ilmoituksesta niille poliisilaitoksille, joiden toimialueella sijaitsee vartioimisliikkeen toimipaikkoja.

46 §

Vartioimisliikeluvan peruuttaminen

Sisäasiainministeriön on peruutettava vartioimisliikelupa, jos:

- 1) luvanhaltija sitä pyytää;
- 2) vartioimisliiketoiminta on lopetettu; taikka
- 3) luvanhaltija ei enää täytä elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 1 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Sisäasiainministeriö voi 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa luvan peruuttamisen sijasta antaa luvanhaltijalle varoituksen, jos luvan peruuttaminen olisi oloihin nähden kohtuutonta.

Sisäasiainministeriön on ilmoitettava vartioimisliikeluvan peruuttamisesta ja varoituksen antamisesta niille poliisilaitoksille, joiden toimialueella vartioimisliikkeellä on toimipaikkoja.

47 §

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttaminen

Sisäasiainministeriön on peruutettava vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen, jos vartioimisliike tai vastaava hoitaja sitä pyytää.

Sisäasiainministeriö voi 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hyväksymisen peruuttamisen sijasta antaa vastaavalle hoitajalle va-

46 §

Vartioimisliikeluvan peruuttaminen

Poliisihallituksen on peruutettava vartioimisliikelupa, jos:

- 1) luvanhaltija sitä pyytää;
- 2) vartioimisliiketoiminta on lopetettu; taikka
- 3) luvanhaltija ei enää täytä elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 1 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Poliisihallitus voi 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa luvan peruuttamisen sijasta antaa luvanhaltijalle varoituksen, jos luvan peruuttaminen olisi oloihin nähden kohtuutonta.

Poliisihallituksen on ilmoitettava vartioimisliikeluvan peruuttamisesta ja varoituksen antamisesta niille poliisilaitoksille, joiden toimialueella vartioimisliikkeellä on toimipaikkoja.

47 §

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttaminen

Poliisihallituksen on peruutettava vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen, jos vartioimisliike tai vastaava hoitaja sitä pyytää.

Poliisihallitus voi 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hyväksymisen peruuttamisen sijasta antaa vastaavalle hoitajalle varoi-

roituksen, jos hyväksymisen peruuttaminen olisi oloihin nähden kohtuutonta.

Sisäasiainministeriön on ilmoitettava vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttamisesta ja varoituksen antamisesta vartioimisliikkeelle, jonka palveluksessa vastaava hoitaja toimii.

49 §

Vartioimisliikeluvan ja vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen

Sisäasiainministeriö voi väliaikaisesti peruuttaa vartioimisliikeluvan tai vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen, jos poliisin tietoon on tullut seikkoja, jotka todennäköisesti johtavat vartioimisliikeluvan tai vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttamiseen.

Päätös, jolla vartioimisliikelupa tai vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen on väliaikaisesti peruutettu, on voimassa enintään kolme kuukautta. Sisäasiainministeriö voi jatkaa päätöksen voimassaoloaikaa enintään kuudella kuukaudella kerrallaan, jos vartioimisliikkeen harjoittajaa, vastaavaa hoitajaa tai vartioimisliikkeen 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua vastuuhenkilöä epäillään rikoksesta, joka todennäköisesti johtaa vartioimisliikeluvan tai vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttamiseen.

Sisäasiainministeriön on ilmoitettava vartioimisliikeluvan väliaikaisesta peruuttamisesta niille poliisilaitoksille, joiden toimialueella vartioimisliikkeellä on toimipaikkoja, sekä vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen väliaikaisesta peruuttamisesta vartioimisliikkeelle, jonka palveluksessa vastaava hoitaja toimii.

51 §

Neuvottelukunta

Sisäasiainministeriön apuna on neuvoa-antava turvallisuusalan neuvottelukunta.

Sisäasiainministeriö määrää neuvottelukunnan jäsenet. Neuvottelukunnassa tulee olla edustettuina turvallisuusalan kannalta keskei-

tuksen, jos hyväksymisen peruuttaminen olisi oloihin nähden kohtuutonta.

Poliisihallituksen on ilmoitettava vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttamisesta ja varoituksen antamisesta vartioimisliikkeelle, jonka palveluksessa vastaava hoitaja toimii.

49 §

Vartioimisliikeluvan ja vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen

Poliisihallitus voi väliaikaisesti peruuttaa vartioimisliikeluvan tai vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen, jos poliisin tietoon on tullut seikkoja, jotka todennäköisesti johtavat vartioimisliikeluvan tai vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttamiseen.

Päätös, jolla vartioimisliikelupa tai vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen on väliaikaisesti peruutettu, on voimassa enintään kolme kuukautta. *Poliisihallitus* voi jatkaa päätöksen voimassaoloaikaa enintään kuudella kuukaudella kerrallaan, jos vartioimisliikkeen harjoittajaa, vastaavaa hoitajaa tai vartioimisliikkeen 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua vastuuhenkilöä epäillään rikoksesta, joka todennäköisesti johtaa vartioimisliikeluvan tai vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttamiseen.

Poliisihallituksen on ilmoitettava vartioimisliikeluvan väliaikaisesta peruuttamisesta niille poliisilaitoksille, joiden toimialueella vartioimisliikkeellä on toimipaikkoja, sekä vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen väliaikaisesta peruuttamisesta vartioimisliikkeelle, jonka palveluksessa vastaava hoitaja toimii.

51 §

Neuvottelukunta

Poliisihallituksen apuna on neuvoa-antava turvallisuusalan neuvottelukunta.

Poliisihallitus määrää neuvottelukunnan jäsenet. Neuvottelukunnassa tulee olla edustettuina turvallisuusalan kannalta keskeiset hal-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

set hallinnonalat sekä elinkeinoelämä, työnantajat, työntekijät ja kuluttajat.

linnonalat sekä elinkeinoelämä, työnantajat, työntekijät ja kuluttajat.

52 §

52 §

*Neuvottelukunnan tehtävät**Neuvottelukunnan tehtävät*

Turvallisuusalan neuvottelukunnan tehtävänä on:

Turvallisuusalan neuvottelukunnan tehtävänä on:

6) antaa *sisäasiainministeriön* pyynnöstä turvallisuusalaa koskevia lausuntoja.

6) antaa pyynnöstä turvallisuusalaa koskevia lausuntoja.

61 §

61 §

*Tarkemmat säännökset**Tarkemmat säännökset*

Sisäasiainministeriö vahvistaa lisäksi tässä laissa tarkoitetuissa menettelyissä käytettävien lomakkeiden sekä vartijakortin ja turvasuojajakortin kaavan.

Poliisihallitus vahvistaa lisäksi tässä laissa tarkoitetuissa menettelyissä käytettävien lomakkeiden sekä vartijakortin ja turvasuojajakortin kaavan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki**pakkokeinolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetun pakkokeinolain (450/1987) 1 luvun 6 §:n 1 kohta, 28 §:n 2 momentti, 4 luvun 17 §:n 2 momentti, 5 a luvun 15 §, 6 luvun 3 §:n 4 momentti ja 7 luvun 1 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 6 §:n 1 kohta laissa 646/2003, 28 §:n 2 momentti laissa 213/1995, 4 luvun 17 §:n 2 momentti laissa 779/1988, 5 a luvun 15 § laissa 366/1999 ja 7 luvun 1 § laeissa 497/1995 ja 195/2000, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku

1 luku

Kiinniottaminen, pidättäminen ja vangitseminen**Kiinniottaminen, pidättäminen ja vangitseminen**

6 §

6 §

*Pidättämiseen oikeutettu virkamies**Pidättämiseen oikeutettu virkamies*

Pidättämisestä päättää *pidättämiseen oikeutettu virkamies*. Pidättämiseen oikeutettuja virkamiehiä ovat:

1) poliisiylijohtaja, poliisijohtaja, poliisiylitarkastaja, poliisitarkastaja, *läninpoliisijohdaja, läninpoliisiylitarkastaja, läninylikomisario, läninkomisario*, poliisipäällikkö, apulaispoliisipäällikkö, *nimismies*, keskusrikospoliisin päällikkö, apulaispäällikkö ja *toimistopäällikkö*, suojelupoliisin päällikkö, esitutkintatehtäviin määrätty apulaispäällikkö, esitutkintatehtäviin määrätty osastopäällikkö ja esitutkintatehtäviin määrätty ylitarkastaja, liikkuvan poliisin päällikkö, apulaispäällikkö ja liikennepoliisitarkastaja, rikosylitarkastaja, rikostarkastaja, rikosylikomisario, ylikomisario, rikoskomisario ja komisario;

Pidättämisestä päättää *pidättämiseen oikeutettu virkamies*. Pidättämiseen oikeutettuja virkamiehiä ovat:

1) poliisiylijohtaja, poliisijohtaja, poliisiylitarkastaja, poliisitarkastaja, poliisipäällikkö, apulaispoliisipäällikkö, keskusrikospoliisin päällikkö ja apulaispäällikkö, suojelu-poliisin päällikkö, esitutkintatehtäviin määrätty apulaispäällikkö, esitutkintatehtäviin määrätty osasto-päällikkö ja esitutkintatehtäviin määrätty ylitarkastaja, liikkuvan poliisin päällikkö, apulaispäällikkö ja liikennepoliisitarkastaja, rikosylitarkastaja, rikostarkastaja, rikosylikomisario, ylikomisario, rikoskomisario ja komisario;

28 §

Vangitun, pidätetyn ja kiinni otetun kohtelu

Sisäasiainministeriö saa antaa määräyksiä pidätetyn ja kiinni otetun kohtelusta poliisin tiloissa.

4 luku

Takavarikko

17 §

Takavarikoidun esineen palauttaminen

Jos palautettavan esineen omistajaa tai muuta, jolla on oikeus esineeseen, ei ole tiedossa, poliisin on julkisella kuulutuksella kehotettava häntä ilmoittautumaan. Jos kukaan ei vaadi esinettä itselleen kuuden kuukauden kuluessa kuuluttamisesta, esine siirtyy valtiolle, taikka jos esine on löytötavara, esineen löytäjälle niin kuin siitä on löytötavaralaissa säädetty. Tarkemmat määräykset kuuluttamisesta antaa sisäasiainministeriö.

5 a luku

Telekuuntelu, televalvonta ja tekninen tarkkailu

15 §

Valvontasäännös

Sisäasiainministeriö valvoo tässä luvussa tarkoitettujen toimenpiteiden suorittamista. Ministeriön on annettava eduskunnan oikeusasiamiehelle vuosittain kertomus telekuuntelun ja -valvonnan sekä teknisen kuuntelun käytöstä. Samalla on myös annettava selvitys teknisen tarkkailun käytöstä rangaistuslaitoksissa.

28 §

Vangitun, pidätetyn ja kiinni otetun kohtelu

Poliisihallitus saa antaa määräyksiä pidätetyn ja kiinni otetun kohtelusta poliisin tiloissa.

4 luku

Takavarikko

17 §

Takavarikoidun esineen palauttaminen

Jos palautettavan esineen omistajaa tai muuta, jolla on oikeus esineeseen, ei ole tiedossa, poliisin on julkisella kuulutuksella kehotettava häntä ilmoittautumaan. Jos kukaan ei vaadi esinettä itselleen kuuden kuukauden kuluessa kuuluttamisesta, esine siirtyy valtiolle, taikka jos esine on löytötavara, esineen löytäjälle niin kuin siitä on löytötavaralaissa säädetty. Tarkemmat määräykset kuuluttamisesta antaa *Poliisihallitus*.

5 a luku

Telekuuntelu, televalvonta ja tekninen tarkkailu

15 §

Valvontasäännös

Poliisihallitus valvoo tässä luvussa tarkoitettujen toimenpiteiden suorittamista. *Sisäasiainministeriön* on annettava eduskunnan oikeusasiamiehelle vuosittain kertomus telekuuntelun ja -valvonnan sekä teknisen kuuntelun käytöstä. Samalla on myös annettava selvitys teknisen tarkkailun käytöstä rangaistuslaitoksissa.

6 luku

Muut pakkokeinot

3 §

Koe nautitun alkoholin tai muun huumaavan aineen toteamiseksi

Sisäasiainministeriö antaa tarkemmat ohjeet kokeen tekemisestä.

7 luku

Erinäisiä säännöksiä

1 §

Eräiden virkamiesten oikeus käyttää pakko-keinoja

Kun sisäasiainministeriö antaa määrätyle virkamiehelle poliisilain (493/95) 8 §:n 2 momentin nojalla valtuudet esitutkinnan toimittamiseen, se saa samalla antaa hänelle oikeuden käyttää pakkokeinoja tämän lain mukaisesti määräyksessä mainitussa laajuudessa.

6 luku

Muut pakkokeinot

3 §

Koe nautitun alkoholin tai muun huumaavan aineen toteamiseksi

Poliisihallitus antaa tarkemmat ohjeet kokeen tekemisestä.

7 luku

Erinäisiä säännöksiä

1 §

Eräiden virkamiesten oikeus käyttää pakko-keinoja

Kun *Poliisihallitus* antaa määrätyle virkamiehelle poliisilain 8 §:n 2 momentin nojalla valtuudet esitutkinnan toimittamiseen, se saa samalla antaa hänelle oikeuden käyttää pakkokeinoja tämän lain mukaisesti määräyksessä mainitussa laajuudessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

16.

Laki**esitutkintalain 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetun esitutkintalain (449/1987) 14 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 498/1995, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

14 §

14 §

Kun sisäasiainministeriö antaa määrätylle virkamiehelle poliisilain (493/95) 8 §:n 2 momentin nojalla valtuudet esitutkinnan toimittamiseen, se saa samalla oikeuttaa hänet toimimaan tutkinnanjohtajana.

Kun *Poliisihallitus* antaa määrätylle virkamiehelle poliisilain (493/1995) 8 §:n 2 momentin nojalla valtuudet esitutkinnan toimitamiseen, se saa samalla oikeuttaa hänet toimimaan tutkinnanjohtajana.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

17.

Laki**tieliikennelain 95 ja 108 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 95 §:n 2 momentti ja 108 a §, sellaisina kuin ne ovat, 95 §:n 2 momentti laissa 1103/2004 ja 108 a § laissa 676/1990, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

95 §

95 §

*Kuljettajan ajokunnon valvonta**Kuljettajan ajokunnon valvonta*

Näkökyvyn tarkastuksen saa tehdä vain siten ja sellaisella menetelmällä, ettei toimenpiteistä aiheudu tarpeetonta tai kohtuutonta haittaa ajoneuvon kuljettajalle. Sisäasiainmi-

Näkökyvyn tarkastuksen saa tehdä vain siten ja sellaisella menetelmällä, ettei toimenpiteistä aiheudu tarpeetonta tai kohtuutonta haittaa ajoneuvon kuljettajalle. *Poliisihallitus*

nisteriö antaa tarkemmat ohjeet tarkastuksen suorittamisesta.

antaa tarkemmat ohjeet tarkastuksen suorittamisesta.

108 a §

108 a §

Poliisin toimintaa koskevat tarkemmat ohjeet ja määräykset

Poliisin toimintaa koskevat tarkemmat ohjeet ja määräykset

Sisäasiainministeriön tulee antaa poliisille tarkempia määräyksiä ja ohjeita tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaan poliisille kuuluvien toimenpiteiden suorittamisesta. Sisäasiainministeriö vahvistaa näissä toimenpiteissä käytettävien lomakkeiden kaavan.

Poliisihallitus antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaan poliisille kuuluvien toimenpiteiden suorittamisesta. *Poliisihallitus* vahvistaa näissä toimenpiteissä käytettävien lomakkeiden kaavan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 .

18.

Laki

ajoneuvolain 100 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä joulukuuta 2002 annetun ajoneuvolain (1090/2002) 100 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

100 §

100 §

Poliisin toimintaa koskevat tarkemmat määräykset ja ohjeet

Poliisin toimintaa koskevat tarkemmat määräykset ja ohjeet

Sisäasiainministeriö voi antaa poliisille tarkempia määräyksiä ja ohjeita tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaan poliisille kuuluvien toimenpiteiden suorittamisesta.

Sisäasiainministeriö vahvistaa tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä poliisille säädetyissä toimenpiteissä käytettävien lomakkeiden kaavan teknisissä tienvarsitarkastuksissa annettavaa 73 §:ssä tarkoitettua raporttilomaketta lukuun ottamatta.

Poliisihallitus voi antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaan poliisille kuuluvien toimenpiteiden suorittamisesta.

Poliisihallitus vahvistaa tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä poliisille säädetyissä toimenpiteissä käytettävien lomakkeiden kaavan teknisissä tienvarsitarkastuksissa annettavaa 73 §:ssä tarkoitettua raporttilomaketta lukuun ottamatta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

19.

Laki

ylikuormamaksusta annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ylikuormamaksusta 14 päivänä tammikuuta 1982 annetun lain (51/1982) 19 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 170/1996, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 §

19 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Sisäasiainministeriö voi antaa poliisille tarkempia määräyksiä ja ohjeita tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaan poliisille kuuluvien tehtävien suorittamisesta.

Poliisihallitus voi antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaan poliisille kuuluvien tehtävien suorittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .